

Załącznik nr 1
do Zarządzenia nr 0050.108.2015
Wójta Gminy Rudniki z dnia 21.10.2015 r.

– PROJEKT –

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RUDNIKI NA LATA 2015-2025

Spis treści

Spis treści.....	1
WSTĘP	3
I. DIAGNOZA SYTUACJI	4
Nota metodologiczna	4
1. SFERA PRZESTRZENNA.....	6
1.1 Umiejscowienie gminy w powiecie, województwie i kraju.....	6
1.2 Charakterystyka sieci osadniczej.....	8
1.3 Opis zasobów naturalnych oraz warunków przyrodniczych gminy	8
1.4 Zasoby kulturowe.....	11
1.5 Przestrzeń i środowisko	13
2. SFERA GOSPODARCZA.....	18
2.1 Główni pracodawcy.....	18
2.2 Struktura podstawowych branż gospodarki	18
2.3 Struktura zatrudnionych w poszczególnych sektorach.....	19
2.4. Oferta inwestycyjna	20
3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	21
3.1 Mieszkalnictwo.....	21
3.2 Sieć komunikacyjna.....	24
3.3 Sieć wodociągowa.....	26
3.4 Sieć kanalizacyjna.....	28
3.5 Gospodarka odpadami.....	30
3.6 Infrastruktura energetyczna.....	32
3.7 Ciepłownictwo.....	33
4. SFERA SPOŁECZNA.....	35
4.1. Demografia.....	35
4.2. Rynek pracy.....	39
4.3 Uczestnictwo w kulturze	43
5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	46
5.1. Infrastruktura edukacyjna.....	46
5.2 Poziom wykształcenia	48
5.3. Infrastruktura sportowa i turystyczna.....	48
5.3. Infrastruktura kultury.....	50
5.4 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	51
5.5 Bezpieczeństwo publiczne	54
6. ZARZĄDZANIE	57

6.1. Możliwości budżetowe gminy.....	57
6.2. Planowanie strategiczne	61
6.3 Promocja gminy	62
6.3. Kapitał społeczny.....	64
6.4 Aktywność wyborcza mieszkańców	65
7. PODSUMOWANIE DIAGNOZY.....	66
II. STRATEGIA ROZWOJU	68
1. WIZJA.....	69
2. MISJA	70
3. ANALIZA SWOT	71
4. KIERUNKI ROZWOJU ISTOTNE DLA ROZWOJU GMINY	73
5. PLAN OPERACYJNY STRATEGII: CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, ZADANIA.....	74
6. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI SZCZEBLA POWIATOWEGO I REGIONALNEGO.....	78
7. PROCEDURY WDRAŻANIA, MONITORING, EWALUACJA STRATEGII.....	85
7.1 Konsultacje społeczne projektu strategii	85
7.2 Informacja o strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu strategii	86
7.3 Wdrażanie strategii	86
7.4 Monitoring strategii	87
7.5 Ewaluacja strategii	89
7.6 Finansowanie strategii	90
8. SPIS RYSUNKÓW I TABEL	91
9. BIBLIOGRAFIA	93
III. ZAŁĄCZNIKI	94
ZAŁĄCZNIK NR 1. PROTOKÓŁ SPRAWDZAJĄCY POSTĘPY W REALIZACJI STRATEGII.....	94

WSTĘP

Strategia jest kluczowym dokumentem z punktu widzenia rozwoju Gminy. Jest ona tworzona nie tylko dla władz samorządowych, ale przede wszystkim dla mieszkańców.

Strategia rozwoju to długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju i przyjmujący takie kierunki oraz priorytety działania (cele operacyjne i zadania), które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych.

Ustalenia zawarte w Strategii stanowią podstawę do prowadzenia przez władze Gminy długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Wokół jej ustaleń muszą koncentrować się działania władz samorządowych, zmierzające do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańców Gminy oraz tworzenia sprzyjających warunków dla dalszego rozwoju.

Strategia Rozwoju nie jest gotową receptą na sukces. Jest ona jedynie ogólnym drogowskazem, wskazującym najważniejsze do rozwiązania problemy społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne i ekologiczne, na których powinna być skoncentrowana uwaga w określonym horyzoncie czasowym.

Proces formułowania Strategii, w tym określenia obszarów priorytetowych, celów, działań, wskaźników i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację oparty został na zasadach partnerstwa lokalnego – podczas warsztatów – przy zaangażowaniu przedstawicieli życia społecznego, gospodarczego oraz politycznego.

Taki sposób opracowania dokumentów programowych ma istotny wpływ na ich jakość, jak i na powodzenie ich realizacji, której sprzyja akceptacja założeń programu przez podmioty, do których jest on adresowany. Tworzenie strategii rozwoju z udziałem lokalnej społeczności wpływa na jej zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju Gminy, a tym samym na skuteczność jej realizacji oraz wnosi wkład w budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

Redaktorzy dokumentu pragną serdecznie podziękować wszystkim uczestnikom konsultacji za prace warsztatowe, zaangażowanie oraz wkład merytoryczny stanowiący trzon opracowanej Strategii.

I. DIAGNOZA SYTUACJI

Nota metodologiczna

Niniejsze opracowanie stanowi wieloaspektową i wielopłaszczyznową diagnozę stanu społeczno-gospodarczego gminy Rudniki. Diagnoza została przeprowadzona w oparciu o metodę desk research, tj. analizę danych zastanych. Jest to metoda badań społecznych lub marketingowych polegająca na szczegółowej analizie dokumentów, sprawozdań i innych materiałów źródłowych. Realizacja projektu typu desk research nie jest związana z pozyskiwaniem nowych informacji, a polega jedynie na zebraniu, przetworzeniu i analizie danych rozproszonych wśród różnych źródeł. Analiza danych zastanych pozwoliła na zebranie szerokiego spectrum informacji nt. gminy Rudniki. Dane pozyskane w trakcie analizy stanowią bazę dla dalszych rozważań oraz ustaleń związanych z realizacją dalszych etapów tworzenia strategii.

Zakres tematyczny diagnozy obejmuje m.in. następujące zagadnienia:

- 1) Sfera przestrzenna:
 - a) umiejscowienie gminy w powiecie, województwie i kraju,
 - b) charakterystyka sieci osadniczej,
 - c) opis zasobów naturalnych oraz warunków przyrodniczych gminy,
 - d) opis zasobów kulturowych,
 - e) przestrzeń i środowisko,
- 2) Sfera gospodarcza:
 - a) główni pracodawcy,
 - b) struktura podstawowych branż gospodarki (rolnictwo, usługi, turystyka, itd.),
 - c) ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w poszczególnych sektorach,
- 3) Infrastruktura techniczna:
 - a) mieszkalnictwo,
 - b) sieć komunikacyjna,
 - c) wodociągowa,
 - d) kanalizacyjna,
 - e) gospodarka odpadami,
 - f) energetyczna,
 - g) ciepłownictwo,
- 4) Sfera społeczna:
 - a) demografia (liczba ludności, przyrost naturalny oraz migracje, struktura wiekowa ludności),
 - b) rynek pracy (liczba i struktura pracujących, poziom bezrobocia, źródła utrzymania)
 - c) uczestnictwo w kulturze,
- 5) Infrastruktura społeczna:
 - a) edukacyjna,
 - b) sportowa,
 - c) kultury,
 - d) ochrony zdrowia i pomoc społeczna,
 - e) bezpieczeństwo publiczne,
- 6) Zarządzanie:
 - a) możliwości budżetowe gminy (przychody, struktura wydatków),
 - b) planowanie strategiczne (opracowane programy średniookresowe) i promocja gminy,
 - c) kapitał społeczny (liczba organizacji pozarządowych, aktywność mieszkańców, aktywność wyborcza).

Na wstępie należy podkreślić, że w przygotowaniu diagnozy wykorzystano szereg danych, pochodzących z różnych źródeł: statystyki publicznej Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych), a także Urzędu Statystycznego w Opolu, dokumenty strategiczne gminy Rudniki, informacje zawarte na stronie internetowej gminy Rudniki (oraz innych jednostek i podmiotów), a także inne dostępne materiały. Badania retrospektywne obejmowały okres ostatnich 5 lat, tj. lata 2010-2015.

1. SFERA PRZESTRZENNA

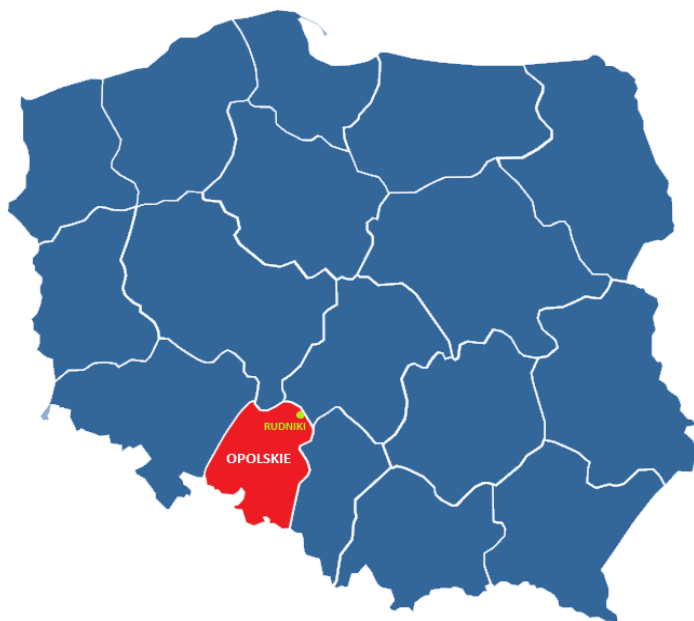
1.1 Umiejscowienie gminy w powiecie, województwie i kraju

Gmina Rudniki leży w północno-wschodniej części województwa opolskiego w odległości 78 km na północny-wschód od stolicy województwa. Od wschodniej strony graniczy z województwem śląskim, a od północnej z łódzkim.

Odległości od dużych miast:

- Częstochowa - 48 km
- Katowice - 124 km
- Łódź - 130 km
- Wrocław - 142 km
- Kraków - 195 km
- Warszawa – 243

Rysunek 1. Umiejscowienie Gminy Rudniki w Polsce.

Źródło: www.gminy.pl

Zgodnie z podziałem administracyjnym Rudniki należą do powiatu oleskiego. Od zachodu powiat graniczy z powiatem kluczborskim i opolskim, od południa z powiatem strzeleckim, od wschodu z powiatem kłobuckim natomiast od północy w powiatem wieluńskim.

Rysunek 2. Powiaty wchodzące w skład województwa opolskiego.

Źródło: www.gminy.pl

Powierzchnia gminy wynosi 10 041,3669 ha (100,41 km²), co stanowi 10,32 % powiatu oleskiego oraz 1,07 % powierzchni województwa opolskiego. W jej skład wchodzi 21 sołectw: Bobrowa, Bugaj, Cieciulów, Chwiły, Dalachów, Faustianka, Janinów, Jaworek, Jaworzno, Jelonki, Julianpol, Kuźnica, Łazy, Młyny, Mirowszczyzna, Mostki, Odcinek, Porąbki, Rudniki, Słowików, Żytniów. Od zachodu gmina graniczy z gminą Praszka i Gorzów Śląski, a od południa z gminą Radłów. Od gmina Rudniki północy graniczy z gminą Pątnów (województwo łódzkie), od wschodu z gminą Krzepice, a od północnego – wschodu z gminą Lipie (województwo śląskie).

Rysunek 3. Gminy wchodzące w skład powiatu oleskiego.

Źródło: www.gminy.pl

1.2 Charakterystyka sieci osadniczej

Według danych z końca 2014 roku najwięcej osób zamieszkuje miejscowość Dalachów (1289 mieszkańców, tj. 15,4% ludności gminy), a także Żytniów (930 mieszkańców, tj. 11,1% ludności gminy) oraz Rudniki (817 mieszkańców, tj. 9,8% ludności gminy). Natomiast najmniej zaludniona jest miejscowość Kuźnica Żytniowska, gdzie obecnie nie jest zameldowany żaden mieszkaniec. Kolejną najmniej zaludnioną miejscowością jest Banasiówka, gdzie zameldowanych jest zaledwie 5 mieszkańców (0,1% ludności gminy).

Na terenie gminy położone są następujące miejscowości: Banasiówka, Bliźniaki, Bobrowa, Borek, Brzeziny Ciecuiłowskie, Chwiły, Ciecuiłów, Dalachów, Faustianka, Hajdamaki, Ignachy, Janinów, Jaworek, Jaworzno, Jaworzno Bankowe, Jelonki, Julianpol, Kuźnica, Kuźnica Żytniowska, Łazy, Mirowszczyzna, Młyny, Mostki, Nowy Bugaj, Odcinek, Pieńki, Polesie, Porąbki, Rudniki, Słowików, Stary Bugaj, Stawki Ciecuiłowskie, Stawki Żytniowskie, Teodorówka, Wytoka, Żurawie, Żytniów, które tworzą 21 sołectw.

1.3 Opis zasobów naturalnych oraz warunków przyrodniczych gminy

Gmina Rudniki należy do Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej jednocześnie wchodząc w obręb mniejszej jednostki zwanej Obniżeniem Warciańsko-Prośnieńskim. Morfologia terenu ma charakter lekko falisty. Wysokości bezwzględne obszaru wahają się od 200 do 270 m n.p.m. o deniwelacjach sięgających 20-30 m.

Surowce mineralne

O gminie Rudniki można powiedzieć, że jest stosunkowo bogata w surowce mineralne. Najczęściej na tym terenie można spotkać piaski akumulacji lodowcowej oraz utwory piaszczysto – żwirowe. Wśród surowców ilastych wyróżniono ility doggeru i gliny zwałowe. Złożami, które są również udokumentowane na terenie gminy są syderytowe złoża żelaza. W gminie Rudniki można także napotkać na złoża piasków i żwirów moren czołowych, które występują w południowej i północno – wschodniej części gminy.

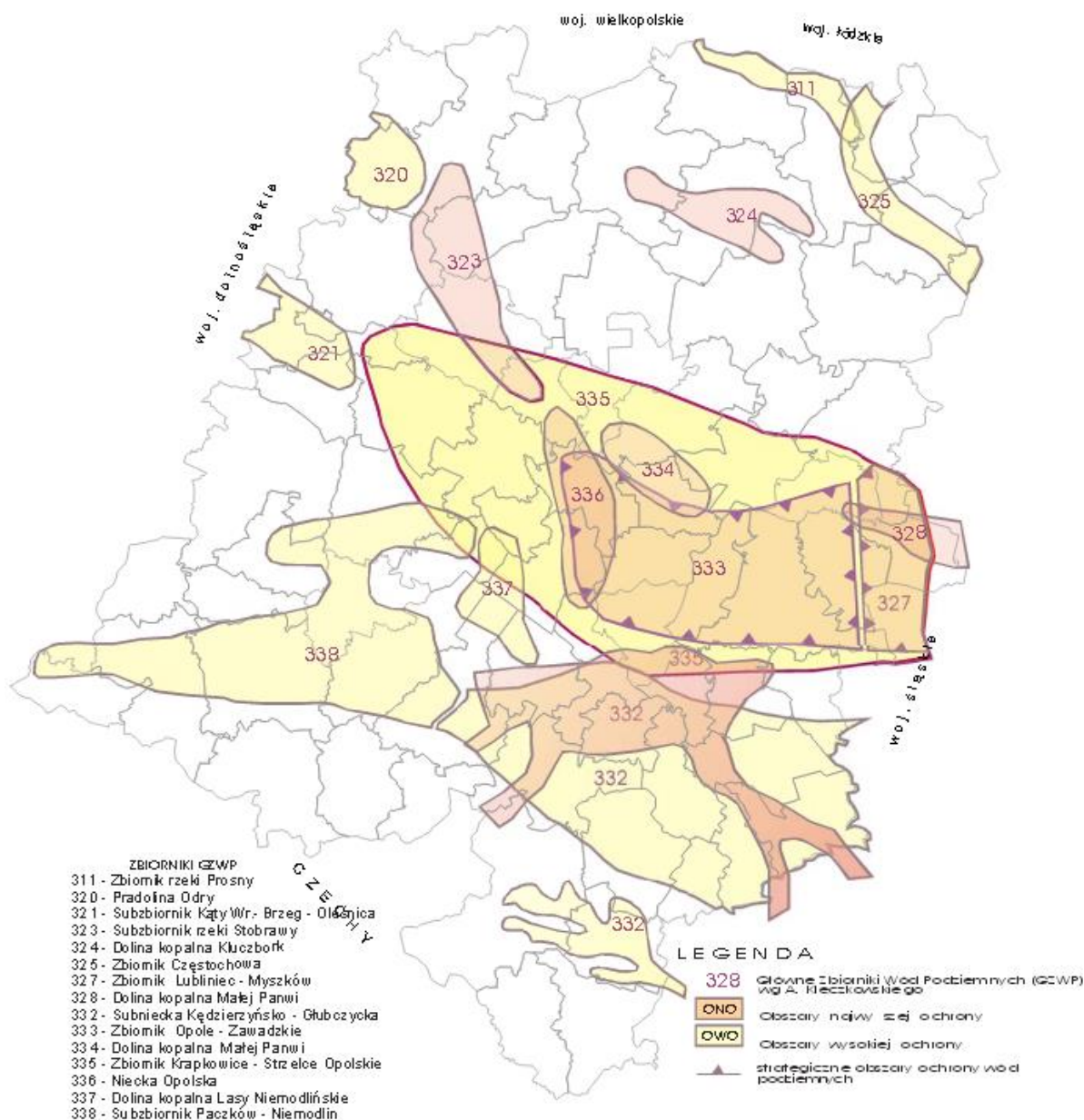
Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym gmina należy do dorzecza Warty. Prosna – lewobrzeżny dopływ Warty, jest największą rzeką na obszarze gminy. Rzeka Julianpolka – dopływ Prozny jest natomiast głównym ciekim wodnym w gminie. Rzeki występujące na terenie gminy to: Prosna, Piskara, Wyderka i Julianpolka. Poza wymienionymi rzekami na terenie gminy Rudniki jest wiele mniejszych cieków wodnych, a także rowów melioracyjnych. Znaczna ich ilość występuje w północno – zachodniej części gminy. Na terenie gminy znajduje się także mały zbiornik wodny „Młyny II”, który jest zlokalizowany w miejscowości Młyny. Powierzchnia zlewni zbiornika to 4,2 km², natomiast jego całkowita pojemność przy normalnym poziomie piętrzenia wynosi 81 540 m³.

Wody podziemne, jurajskie i czwartorzędowe

Podrzędny wodonośny poziom użytkowy gminy Rudniki stanowią wody jurajskie. Rozpoznany jest tutaj tylko jeden poziom wodonośny, który jest związany z piaskowcami warstw kościeliskich doggeru i serii łysieckiej liasu. Ta warstwa wodonośna jest szeroko rozprzestrzeniona, dzięki czemu może w przyszłości stanowić rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę. Jakość tychże wód jest określana jako dobra. Duże znaczenie użytkowe na terenie gminy mają wody czwartorzędowe. Są one związane z piaskami i żwirami osadów lodowcowych oraz aluwialnymi. Te warstwy wodonośne wykazują cechę dużej zmienności miąższości. Poziom wód czwartorzędowych występuje praktycznie na całej powierzchni gminy i jest on eksploatowany przez większość ujęć. Można tu spotkać wody miękkie, bardzo miękkie i średnio twarde, a ich jakość jest różna.

Rysunek 4. Położenie Gminy Rudniki na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych województwa opolskiego.

Źródło: Pobór wód w województwie opolskim w 2009 r. – opracowanie WIOŚ Opole

Gleby

Na terenie gminy Rudniki przeważają gleby wytworzone z piasków i ilów środkowojurajskich, piasków i glin zwałowych, polodowcowych żwirów, a także z osadów aluwialnych. Ze względu na odczyn gleby, gmina jest uboga w gleby o odczynie bardzo kwaśnym, które zajmują 17,7 % jej powierzchni. Gleby kwaśne zajmują natomiast aż 58,1 % powierzchni. W ogromnej przewadze występują na terenie tej gminy gleby brunatne. Występują tu również gleby: bielcowe, pseudobielcowe, madry rzeczne, gleby marszowo – mineralne, marszowate, torfowe, torfowo-mułowe, mułowo-torfowe, a także czarne ziemie zdegradowane. Gmina Rudniki posiada dwa użytki ekologiczne, w formie niewielkiego bagniska, a także niewielkie obszary leśne, które są uznane za lasy wodochronne.

Fauna i flora na terenie gminy

Rozmaitość gatunkowa zwierząt w gminie Rudniki nie jest zbyt duża. Fauna gminy jest typowa dla regionów rolniczych środkowej Polski, z pewnymi wpływami gatunków charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej. Dominujące ssaki występujące na obszarze pól i łąk w gminie to: ryjówki, myszy polne, jeże europejskie, chomiki, zające. Rzadziej na tym obszarze występują: kuny domowe, orzesznice, łasice oraz popielice. Na obszarach, gdzie znajdują się większe kompleksy lasów licznie występują: lisy, jednak rzadziej można spotkać tam sarny czy też dziki. Na obszarze jury występuje fauna nietoperzy, która jest reprezentowana przez kilka gatunków. Występujące często w gminie gatunki ptaków to: wróblowate, krukowate, drozdy, przepiórki, kuropatwy czy myszolowy na obszar gminy zalatują także rzadsze, takie jak np. pliszka górską czy pluszcz oraz żurawie, czaple i bobry. Wśród gadów najczęściej spotykane są jaszczurka zwinka, padalec i zaskroniec. Płazy reprezentowane są przez kilka gatunków żab.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy w zakresie ochrony przyrody zostało ustanowionych 14 pomników przyrody, wśród których znajdują się 3 pojedyncze drzewa oraz 11 drzew zgrupowanych w czterech zespołach.

Do pomników przyrody na terenie gminy Rudniki należą:

- *Dąb szypułkowy 340* – Dalachów,
- *Dąb szypułkowy 385* – Mirowszczyzna,
- *Lipa drobnolistna 430* – Jaworzno Bankowe,
- *Lipa drobnolistna 330* – Jaworzno,
- *Lipa drobnolistna 325* – Jaworzno,
- *Lipa drobnolistna 413* – Jaworzno,
- *Lipa drobnolistna 375* – Stary Bugaj,
- *Lipa drobnolistna 367* – Stary Bugaj,
- *Lipa drobnolistna 374* – Stary Bugaj,
- *Lipa drobnolistna 402* – Żytniów,
- *Lipa drobnolistna 365* – Żytniów,
- *Kasztanowiec zwyczajny 423* – Żytniów,
- *Dąb szypułkowy 400* – Żytniów,
- *Jesion wyniosły 262* – Żytniów.

1.4 Zasoby kulturowe

Obiekty sakralne należą do najliczniejszej grupy zabytków, wśród których można wyróżnić dwa drewniane kościoły w Żytniowie z XVII w. oraz w Jaworznie z XVI. Warta uwagi jest także zabytkowa cegielnia w Faustiance, a także w Słowikowie. Do chwili obecnej można podziwiać zachowany sprzed 1832 roku murowany dworek w Starym Bugaju z przyległym do niego starym parkiem.

Na terenie Gminy Rudniki znajdują się następujące zabytki nieruchome (wg rejestru zabytków nieruchomych - stan na 31 marca 2015 r.):

Drewniany kościół p.w. Św. Marcina w Żytniowie (nr rej.: 490-XIV-63 z 12.08.1949 oraz 977/67 z 30.12.1967).

Parafia powstała w 1312 r. w ramach fundacji rycerza Marcina z Kuleszy. W tym samym czasie został zbudowany drewniany kościół, obok którego powstał również cmentarz. Kościół ten spłonął w XVII w., a w jego miejsce wybudowano nowy. Wówczas obok kościoła zasadzono dziesięć lip, z których kilka

zachowało się do dziś. Kolejny pożar miał miejsce w 1817 r. Po dwudziestu latach dziedziczka z Trzcinicy koło Kępna podarowała parafii w Żytniowie stary drewniany kościół, który został rozebrany i przewieziony do Żytniowa, a następnie starannie złożony przez cieślę Jakuba Ośródkę.

W połowie XIX wieku wyposażono kościół oraz wybudowano dzwonnice. Warto zwrócić uwagę na 5 barokowych ołtarzy z domieszką rokoko i 29 obrazów z XVIII i XIX wieku. Najstarszym z nich jest obraz św. Stanisława, który został namalowany w 1772 r. Do naszych czasów przetrwała również drewniana ambona z wieloma barokowymi elementami i z płaskorzeźbami przedstawiającymi czterech ewangelistów. Kościół w Żytniowie jest jednym z nielicznych drewnianych kościołów w Polsce, który posiada krypty oraz podziemne korytarze łączące go z plebanią i dawnym dworem. W kryptach pochowano zmarłych z rodziny Sieradzkich, dawnej Żytniowskiej szlachty.

Drewniany kościół p.w. Trójcy Przenajświętszej w Jaworznie (nr rej.: 939/67 z 30.12.1967).

Kościół zbudowano w Jaworznie na początku XVI w. w miejsce dawniejszego. W latach 1570-1660 służył również do liturgii dla parafian z pobliskiej miejscowości Parzymiechy, których kościół został przekształcony na zbór kalwiński. Gruntownego odnowienia świątyni podjął się ks. Marian Gąsiorowski, a w latach późniejszych wybudowano również murowaną dzwonnice z elektrycznym napędem dzwonów. 24 lipca 1993 r. została poświęcona kaplica ku czci św. Floriana i wiejski wodociąg.

Zespół dworski w Starym Bugaju z 1832 roku (nr rej.: 395/83 z 26.11.1983).

Murowany dwór w stylu klasycystycznym został wzniesiony w 1832 roku. Budynek posiada siedmioosiową fasadę z centralnie usytuowanym głównym wejściem, poprzedzonym gankiem filarowym. Szczegółowe informacje na temat historii zabytku nie są znane. W chwili obecnej dwór jest własnością prywatną, można go zobaczyć jedynie z zewnątrz. W sąsiedztwie dworu znajduje się niewielki zagajnik z oczkiem wodnym, który prawdopodobnie jest pozostałością po dawnym parku dworskim.

Poza powyższymi zabytkami na terenie gminy Rudniki znajdują się również:

Dworek w Rudnikach – nieistniejący

Dworek został zbudowany w 1666 roku. Był on jednym z niewielu przykładów tak wczesnego ucieleśnienia baroku w dworach. Kształt budowli wyznaczał proporcje dworów epoki trwającej aż po wiek XIX. Zmianie ulegają tylko detale. Największą rolę odrywały proporcje wysokości ścian do wysokości łamanego dachu w stosunku 1 do 2. Dwór posiadał konstrukcję zrębową, inaczej zwaną węglową, w której istotny jest sposób łączenia belek przez ich nacinanie i w miejscu nacięcia nakładanie na siebie pod kątem prostym. Był to bardzo charakterystyczny sposób budowania dworów.

Murowany Kościół p. w. św. Mikołaja w Rudnikach

Parafia w Rudnikach istniała już w roku 1397 r. Dokładny rok powstania nie jest znany. Pierwotny drewniany kościół został rozebrany pod koniec XVII w. W 1691 r. wybudowany został drugi, również drewniany, który rozebrali Niemcy w czasie okupacji w 1943 r. Pod koniec lat dwudziestych XIX wieku został on zastąpiony przez trzeci, zbudowany staraniem miejscowej dziedziczki Tekli Masłowskiej. W 1830 roku kościół ten

poświęcił administrator diecezji kujawsko-kaliskiej ks. Walenty Tomaszewski. W czasie okupacji hitlerowskiej został zamknięty, a następnie zdewastowany i ograbiony.

Wapiennik w Młynach

Na terenie miejscowości Młyny znajduje się piec do wypalania skał wapiennych.

Cegielnia w Faustiance

Cegielnia murowana pochodząca z 1907 r., uruchomiona została w 1928 r., a w 1961 r. zelektryfikowana i zmodernizowana. W sąsiedztwie cegielni znajduje się kopalnia odkrywkowa iłów pylastych i piaszczystych. Odślaniające się ropy są doskonałym miejscem do poszukiwań amonitów, skamieniałych fragmentów drzew, a także jurajskich małż. Cegielnia wraz z kopalnią stanowią własność prywatną.

Cmentarz choleryczny w Żytniowie

W lasku porośniętym brzoźami nieopodal Żytniowa znajduje się cmentarz choleryczny. Jest to miejsce pochówku całych rodzin – ofiar epidemii cholery. Epidemia cholery dotarła do Polski około 1830 roku. Dokładna data założenia cmentarza nie jest znana, jak również nie jest znana liczba pochowanych tam osób.

Pomniki i miejsca pamięci:

- Grób Nieznanego Żołnierza w Rudnikach - 2 listopada 1947 roku przysłane zostały prochy z Oświęcimia i Majdanka. W asyście Straży Pożarnej i miejscowej ludności urnę z prochami niósł na cmentarz parafialny w Rudnikach były więzień Oświęcimia – nauczyciel P. Frankiewicz. W miejscu złożenia prochów postawiono Grób Nieznanego Żołnierza.
- Pomnik ku czci bohaterów poległych i pomordowanych za wiarę i ojczyznę z Gminy Rudniki w okresie terroru hitlerowskiego 1939-1945.
- Pomnik w Żytniowie wraz z tablicą upamiętniającą osoby „utrwalające władzę ludową”.
- Ponadto na terenie gminy znajduje się wiele przydrożnych krzyży i kapliczek upamiętniających ważne miejsca i wydarzenia.

1.5 Przestrzeń i środowisko

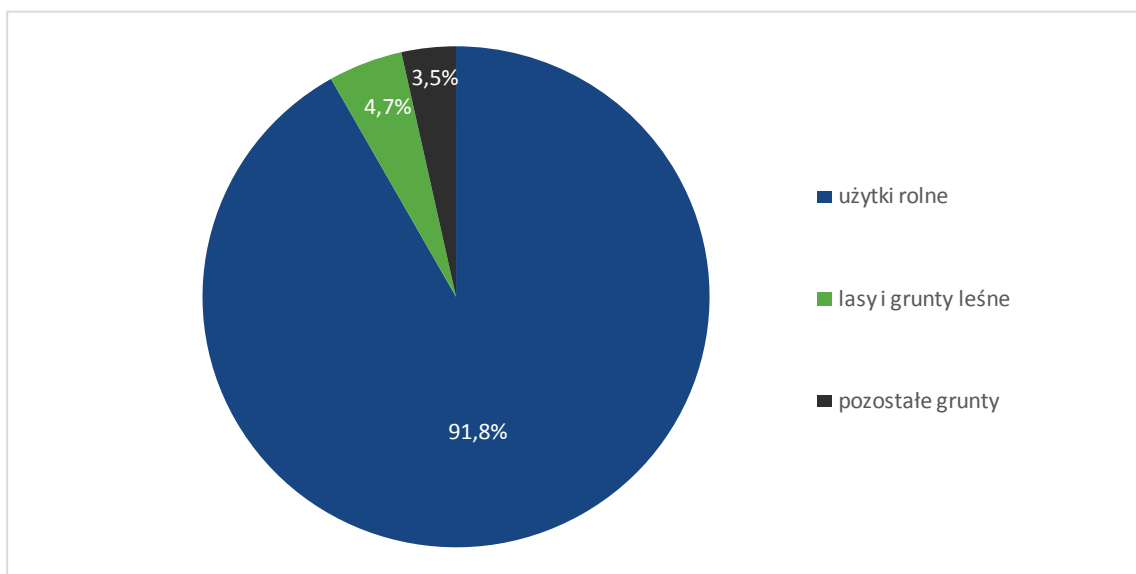
Rudniki leżą w zakolu Warty oraz w pobliżu Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. Zbiornik wodny w Młynach, a także czyste środowisko to aspekty, które tworzą bardzo dobre warunki do wypoczynku i uprawiania turystyki. Ogromne znaczenie na terenie gminy Rudniki odgrywa gospodarka rolna.

Gospodarstwa rolne są często dodatkowym źródłem utrzymania mieszkańców obszaru. Na koniunkturę gospodarczą gminy wpływa przede wszystkim lokalizacja gminy w strefie bezpośredniego oddziaływania aglomeracji Częstochowy i Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, których mieszkańcy należą do głównych odbiorców płodów rolnych w stanie nieprzetworzonym. Istotnym czynnikiem jest również rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, mięsnego, młynarstwa i piekarnictwa obserwowany w ostatnich latach, a z drugiej strony brak przetwórstwa warzywno – owocowego.

Użytkowanie gruntów

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wykazały, że w 2014 roku ogólna powierzchnia gruntów wynosiła 10041,3669 ha (około 100,41 km²). Główną funkcję i charakter terenu gminy Rudniki stanowi gospodarka rolna. Użytki rolne zajmują 91,8% powierzchni gminy. Niewielki odsetek stanowią lasy i grunty leśne (4,7%). Lasy to niewielkie kompleksy (największy ma ok. 80 ha), w północnej i wschodniej części gminy oraz w dolinie Proсны, na granicy południowo-zachodniej. Rolnicy w ostatnich latach wykazują zainteresowanie zalesianiem gruntów o najniższej przydatności rolniczej, co skutkuje ciągłym zwiększaniem się powierzchni zalesionej.

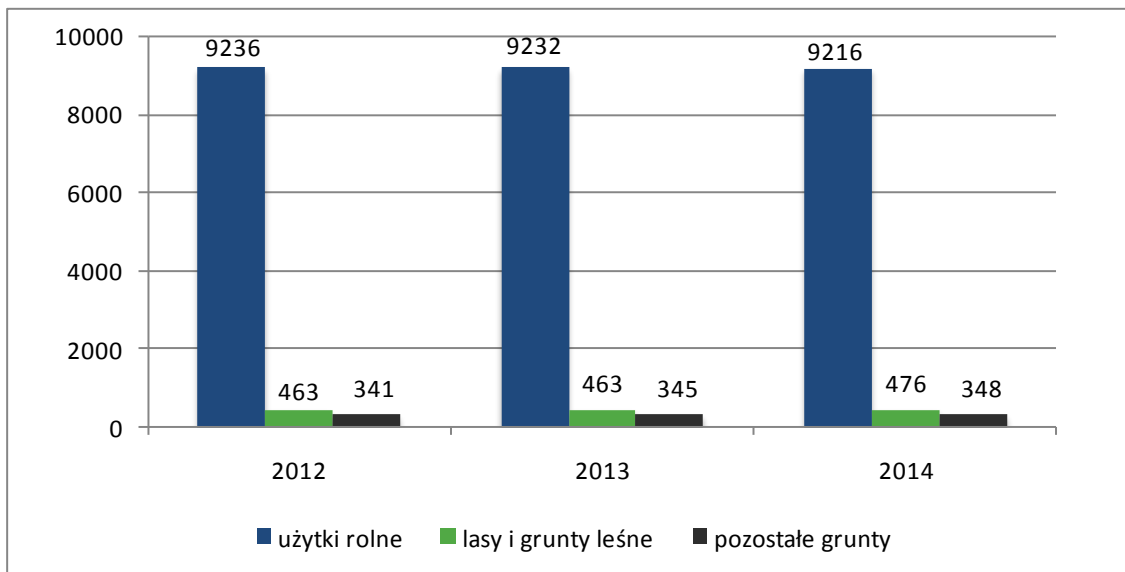
Rysunek 5. Struktura użytkowania gruntów w 2014 roku.

Źródło: GUS/BDL

Ze względu na ograniczenia danych GUS (brak informacji dotyczących kierunków wykorzystania gruntów za rok 2010 i 2011), analiza opiera się na danych dla kolejnych lat (2012-2014). Na przestrzeni omawianego okresu można zaobserwować wzrost powierzchni lasów i gruntów leśnych (o 13 ha) oraz pozostałych gruntów (o 7 ha). Jednocześnie w 2014 roku w gminie Rudniki odnotowano najniższy poziom powierzchni użytków rolnych – spadek o 20 ha.

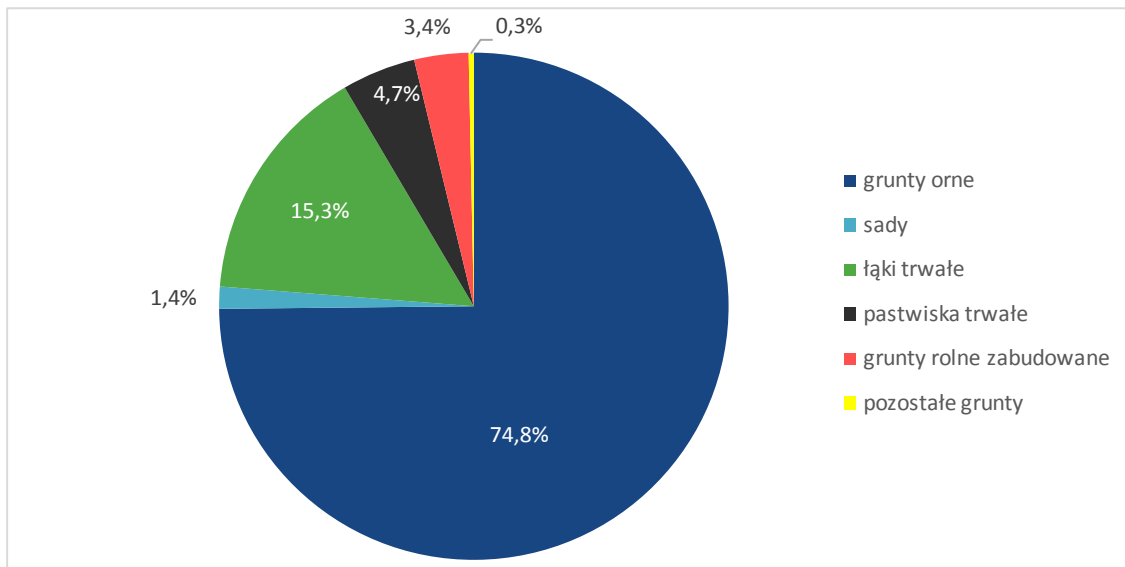
Rysunek 6. Zmiany w powierzchni gruntów w latach 2012-2014.

Źródło: GUS/BDL

Największy odsetek użytków rolnych stanowią grunty orne – 74,8%. Dokładnie 20,0% jest pokrytych łąkami i pastwiskami. Niewielki procent powierzchni użytków rolnych zajmują sady, które stanowią jedynie 1,4%.

Rysunek 7. Struktura użytków rolnych w 2014 roku.

Źródło: GUS/BDL

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2010 wskazują, że na obszarze gminy Rudniki występuje duże rozdrobienie gospodarstw rolnych – ogółem 1441. Małe gospodarstwa (do 1 ha i od 1 do 5 ha) dominują w gminie, stanowiąc 70,6% ogólnej liczby gospodarstw. Gospodarstwa o powierzchni 15 ha i powyżej stanowią zaledwie 5,2%.

Tabela 1. Liczba gospodarstw rolnych według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych w 2010 roku.

Grupy obszarowe powierzchni użytków rolnych	Liczba gospodarstw rolnych	
	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą
Ogółem	1441	1316
Do 1 ha	309	203
1-5 ha	708	689
5-10 ha	271	271
10-15 ha	78	78
15 ha i więcej	75	75

Źródło: GUS/BDL

Lasy i obszary ochrony przyrody

Tereny leśne tworzą niewielkie kompleksy położone w północno-wschodniej części gminy. Największe skupiska lasów położone są na północny-wschód od Słowikowa, z kolei dwa mniejsze występują na wschód i południe od Kuźnicy Żytniowskiej.

Dominujące wśród siedlisk leśnych są siedliska sosny zwyczajnej, a ich uzupełnieniem jest świerk pospolity, brzoza brodawkowata, dąb szypułkowy, olsza czarna oraz buk zwyczajny. Ponadto na terenie gminy Rudniki występują siedliska: grądów właściwych, pobagiennych, bagienne i lęgowe. Tereny otwarte położone w gminie stanowią zbiorowiska szuwarowe, łąkowe, wrzosowiska lub niskie murawy.

Na obszarze gminy znajdują się również siedliska lekko zabagnione rozciągające się wzdłuż cieków wodnych, na które składają się w głównej mierze olcha czarna, czeremcha zwyczajna, kruszyna pospolita oraz grab zwyczajny.

Grunty leśne zajmują 459,25 ha powierzchni gminy Rudniki. Zdecydowaną większość z nich stanowią grunty leśne prywatne (345,00 ha, tj. 75,1%), pozostałe 114,25 ha (24,9%) to grunty leśne publiczne. Wśród gruntów leśnych publicznych przeważają grunty leśne Skarbu Państwa (101,55 ha), pozostające w zarządzie Lasów Państwowych (93,76 ha).

Tabela 2. Powierzchnia gruntów leśnych (ha) w gminie Rudniki w latach 2010-2014.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana
Ogółem	454,2	446,2	447,6	459,24	459,25	5,1
Grunty leśne publiczne ogółem	112,2	111,2	112,6	114,24	114,25	2,1
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	104,5	101,9	101,9	101,54	101,55	-3,0
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	91,5	92,9	92,9	93,75	93,76	2,3
Grunty leśne prywatne	342,0	335,0	335,0	345,00	345,00	3,0

Źródło: GUS/BDL

Na terenie gminy lasy zajmują niewielki obszar - ich powierzchnia ogółem pod koniec 2014 roku wynosiła 457,26 ha (dane GUS), z czego 112,26 ha to lasy publiczne, a 345,00 ha lasy prywatne. Wśród lasów publicznych przeważają lasy publiczne Skarbu Państwa (99,56 ha), pozostające w zarządzie Lasów

Państwowych (91,77 ha), niewielką część stanowią lasy pozostające w zasobie Własności Rolnej SP (0,79 ha). Na terenie gminy znajduje się także 12,70 ha lasów gminnych.

Tabela 3. Powierzchnia lasów (w ha) w gminie Rudniki w latach 2010-2014.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Lasy ogółem	452,3	444,3	445,7	457,25	457,26
Lasy publiczne ogółem	110,3	109,3	110,7	112,25	112,26
Lasy publiczne Skarbu Państwa	102,6	100,0	100,0	99,55	99,56
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	89,6	91,0	91,0	91,76	91,77
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	1,0	1,0	1,0	0,79	0,79
Lasy publiczne gminne	7,7	9,3	10,7	12,70	12,70
Lasy prywatne ogółem	-	335,0	335,0	345,00	345,00

Źródło: GUS/BDL

Ze względu na niewielki udział lasów w ogólnej powierzchni gminy, lesistość Rudnik pod koniec 2013 roku wynosiła jedynie 4,6%, podczas gdy dla pozostałych jednostek administracyjnych została przekroczona granica 26%. Lesistość Polski wynosiła 29,4%, powiatu oleskiego – 35,2%, zaś województwa opolskiego – 26,6%.

Tabela 4. Lesistość w latach 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	Zmiana
Polska	29,2	29,2	29,3	29,4	0,2
Opolskie	26,5	26,5	26,5	26,6	0,1
Powiat oleski	35,2	35,2	35,2	35,2	0,0
Rudniki	4,5	4,4	4,4	4,6	0,1

Źródło: GUS/BDL

Obszary prawnie chronione zajmują w granicach administracyjnych gminy Rudniki powierzchnię 357,30 ha. Wśród nich powierzchnię 353,00 ha zajmuje „Obszar Chronionego Krajobrazu Załącze – Polesie” zlokalizowany w północno – wschodniej części gminy. Pozostałe 4,30 ha obszaru prawnie chronionego stanowią użytki ekologiczne.

2. SFERA GOSPODARCZA

2.1 Główni pracodawcy

Według danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz Krajowego Rejestru Sądowego na koniec 2014 roku na terenie gminy Rudniki funkcjonowało 429 podmiotów gospodarczych. Była to największa liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na przestrzeni lat 2010 – 2014.

Do największych przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Gminy Rudniki należą:

- Młyn Handlowo-Usługowy G. i S. Kurczakowscy – Dalachów
- P.P.U.H. K. Markisz, K. Orzełek – Mostki,
- Zakład Produkcyjno - Usługowy „Stolarstwo Eksport - Import” Dorota Śleziak – Mirowszczyzna
- F.P.H.U. „BADERA” Tadeusz Badera – Dalachów
- Z.P.H. – Hurtownia „RUDMAR” – Rudniki
- P.P.H.U. „WACŁAW” Wacław Sieja – Żytniów
- P.P.H.U. „FEKS” Wączek Franciszek Zakład Przetwórstwa Drobiowego – Mirowszczyzna
- „Bruk-Rem-Bud” Radosław Cymer - Rudniki
- P.P.H.U. „DAKO” – J. Bajak – Ciecuiów,
- P. P. H. U. „DASTA” Danuta Stasiak – Janinów,
- Przedsiębiorstwo wielobranżowe „JARPOL” Jarosław Ptasiński – Młyny

2.2 Struktura podstawowych branż gospodarki

Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych w gminie Rudniki stanowią podmioty sektora prywatnego. Ich liczba w latach 2010-2014 wzrosła z 410 do 429. Natomiast w przypadku sektora publicznego w latach 2010-2014 nie zaobserwowano zmiany w liczbie podmiotów.

Oprócz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w 2014 roku w Rudnikach w sektorze prywatnym funkcjonowało również 15 spółek handlowych, 3 spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego, 3 spółdzielnie oraz 23 stowarzyszenia i organizacje społeczne.

Wśród podmiotów gospodarki narodowej, prowadzących działalność w gminie Rudniki, najwięcej jest przedsiębiorstw najmniejszych, zatrudniających 0-9 pracowników. W 2014 roku stanowiły one ok. 97% ogółu podmiotów gospodarczych.

Rudnickie przedsiębiorstwa najczęściej zajmują się handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych. Do licznie reprezentowanych w rudnickich przedsiębiorstwach sekcji PKD należały także: budownictwo, przetwórstwo przemysłowe, pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

2.3 Struktura zatrudnionych w poszczególnych sektorach

Wartość wskaźnika podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w Rudnikach w latach 2010-2014 podlegała nieco innym zmianom niż w pozostałych jednostkach. W przypadku powiatu oleskiego, województwa opolskiego i całego kraju widoczny jest nieznaczny spadek wartości wskaźnika w roku 2011, następnie dalszy wzrost w latach 2012-2014. Natomiast w przypadku gminy Rudniki, po wzroście wskaźnika w latach 2010-2012, w roku 2013 nastąpił nieznaczny spadek wartości, a w 2014 roku ponowny wzrost tego wskaźnika.

Według danych GUS pod koniec 2013 roku najwięcej mieszkańców gminy Rudniki, tj. 331 osób, pracowało w przemyśle i budownictwie. 118 osób zajmowało się handlem, naprawą pojazdów samochodowych, transportem i gospodarką magazynową, zakwaterowaniem i gastronomią, informacją i komunikacją.

Tabela 5. Liczba osób zatrudnionych w poszczególnych sektorach w 2013 roku.

Pracujący w 2013 roku ¹	
Wyszczególnienie	Liczba osób
Ogółem	726
W tym kobiety	335
Przemysł i budownictwo	331
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	118
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	# ²

Źródło: GUS/BDL

Szczególne usługi dla przedsiębiorców świadczy **Rudnicki Inkubator Przedsiębiorczości (RIP)**, należący do sieci Instytucji Otoczenia Biznesu Województwa Opolskiego. Bezpośredni nadzór nad pracą inkubatora sprawuje Wójt Gminy Rudniki.

Inkubator zlokalizowany jest przy ulicy Wieluńskiej w Rudnikach. Budynek składa się z pięciu identycznych lokali użytkowych. Pierwszy lokal stanowi biuro i jest wykorzystywany do obsługi administracyjnej inkubatora, natomiast pozostałe lokale są przeznaczone na wynajem. Każdy lokal składa się z trzech pomieszczeń o łącznej powierzchni 42,2 m².

Miejsca w Rudnickim Inkubatorze Przedsiębiorczości przeznaczone są dla początkujących przedsiębiorców, czyli dla osób prowadzących działalność gospodarczą nie dłużej niż rok lub dla osób, które chcą założyć działalność gospodarczą. W ramach oferty świadczonej przez inkubator, przedsiębiorcy korzystają m.in. z korzystnych warunków najmu, doradztwa w zakresie tworzenia i prowadzenia działalności gospodarczej, porad prawnych i księgowych, pomocy w zakresie organizacji spotkań biznesowych, poszukiwaniu partnerów gospodarczych czy dostępu do sprzętu multimedialnego, sali konferencyjnej.

Celem bezpośrednim RIP jest wzmocnienie sektora otoczenia biznesu i ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do profesjonalnych usług okołobiznesowych na terenie gminy. Powstały inkubator tworzy korzystną

¹ *Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

² Znak # oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej (wyjaśnienie GUS).

atmosferę wokół przedsiębiorczości, wspomagając przede wszystkim funkcjonujące w nim firmy. Zadaniem inkubatora jest tworzenie korzystnych warunków do powstania nowych miejsc pracy, animowanie rozwoju gospodarczego na terenie gminy Rudniki oraz wzmocnienie inkubowanych przedsiębiorstw w najtrudniejszym, początkowym okresie ich istnienia.

2.4. Oferta inwestycyjna

Od kilkunastu lat samorząd gminny podejmuje szereg działań służących tworzeniu przyjaznego klimatu gospodarczego oraz inwestycyjnego. Ściśle współpracuje z wieloma organizacjami i instytucjami wspierającymi rozwój przedsiębiorczości. Wykorzystuje różne formy promocji, chcąc zainteresować swoją ofertą inwestycyjną, m.in. poprzez strony internetowe Państwowej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych, Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarczego, Gminy Rudniki, foldery promocyjne oraz artykuły w czasopiśmie branżowych i prasie lokalnej. Gmina jest właścicielem kilku terenów inwestycyjnych typu „greenfield” oraz „brownfield”, które zlokalizowane są m.in. w Rudnikach i Jaworku. Łączna powierzchnia wspomnianych terenów przekracza 6,5 ha. Ich atutem jest bliskie bądź bezpośrednie położenie przy drogach krajowych nr 42 relacji Kluczbork-Radomsko, nr 43 Wieluń-Częstochowa. W odległości 3 km oraz 3,5 km znajdują się dwie stacje kolejowe (w tym jedna z bocznicą kolejową). Pomimo iż w odległości nie większej, niż 200 metrów znajdują się wszelkie podstawowe media, wskazane jest dozbrowienie terenów inwestycyjnych. Rozważa się również objęcie ich Specjalną Strefą Ekonomiczną.

Samorząd Gminy wyznaczył, zarówno w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego, strefę aktywności gospodarczej (pod działalność produkcyjną, handlowo-usługową oraz energię odnawialną). Do strefy tej przynależą zarówno tereny będące własnością gminy, jak również tereny pozostające w posiadaniu osób prywatnych.

Gmina posiada również odpowiednią wiedzę z zakresu obsługi inwestora, co potwierdza certyfikat „Gmina Atrakcyjna Dla Inwestora”, nadany przez Marszałka Województwa Opolskiego.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

3.1 Mieszkalnictwo

Według danych statystycznych GUS w gminie Rudniki na koniec 2013 roku zarejestrowanych było 2568 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 259 047 m². Liczba budynków mieszkalnych w gminie wynosiła w omawianym okresie 2 484. Liczba budynków mieszkalnych w latach 2010-2013 zmniejszyła się, natomiast zwiększyła się liczba mieszkań i ich powierzchnia użytkowa.

Najmniej mieszkań oddawanych do użytkowania odnotowano w 2012 roku (10 mieszkań), zaś najwięcej w 2014 roku (18 mieszkań). Różny był również typ i udział poszczególnych typów mieszkań w ogóle mieszkań oddanych do użytkowania w analizowanych latach. Mieszkania komunalne (3 mieszkania) oddano jedynie w 2010 roku. Przez cały okres 2010-2014 oddawano do użytkowania mieszkania indywidualne, jednak wahania ich ilości w poszczególnych latach były bardzo duże - od 9 (2010 rok) do 18 (2014 rok).

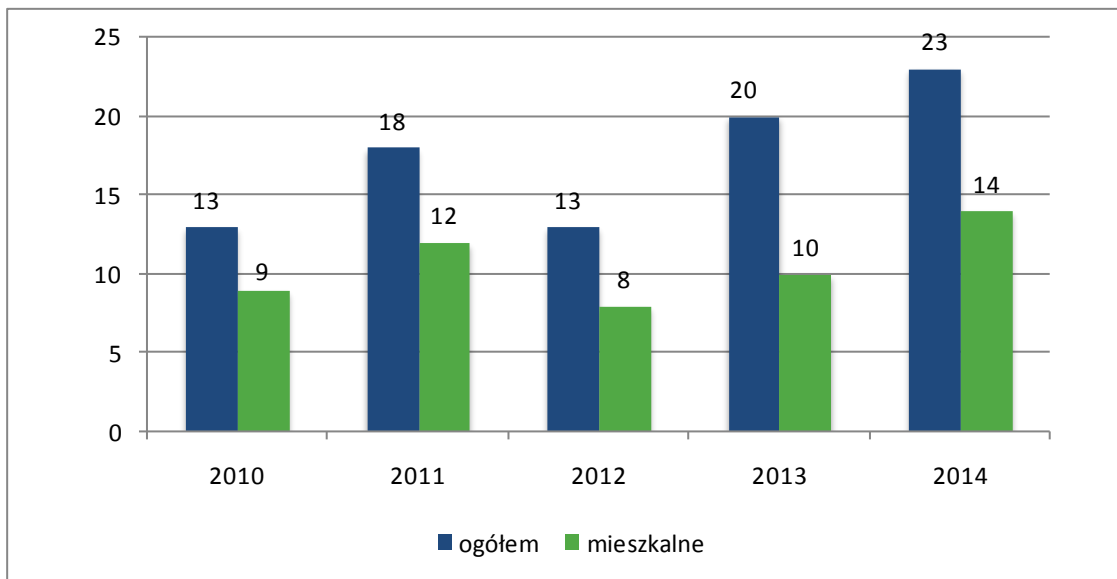
Tabela 6. Budynki mieszkalne i mieszkania w gminie Rudniki w latach 2010-2014.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Budynki mieszkalne	2505	2469	2475	2484	-
Mieszkania	2535	2549	2557	2568	-
Powierzchnia użytkowa mieszkań	254629	256244	257479	259047	-
Mieszkania oddane do użytkowania	12	17	10	11	18
Komunalne	3	0	0	0	0
Indywidualne	9	17	10	11	18

Źródło: GUS/BDL

Na przestrzeni lat 2010-2014 w gminie Rudniki zaobserwowano wzrost liczby nowych budynków. W 2010 roku było ich 13, natomiast pod koniec analizowanego okresu – 23. Jednocześnie zwiększyła się również liczba budynków mieszkalnych (wzrost o 5).

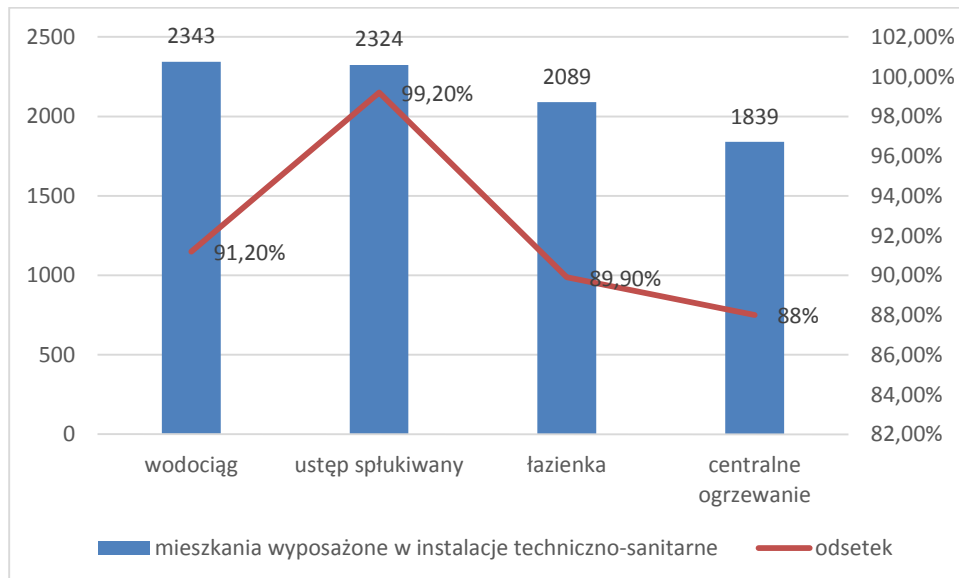
Rysunek 8. Budynki nowe w latach 2010-2014.

Źródło: GUS/BDL

Według danych statystycznych mieszkania w gminie Rudniki są dobrze wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne. Prawie wszystkie posiadają dostęp do wodociągu (91,2%) oraz ustępu spłukiwanego (99,2%). 89,9% mieszkań wyposażonych jest w łazienkę, a 88,0% posiada centralne ogrzewanie.

Rysunek 9. Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne w 2013 roku.

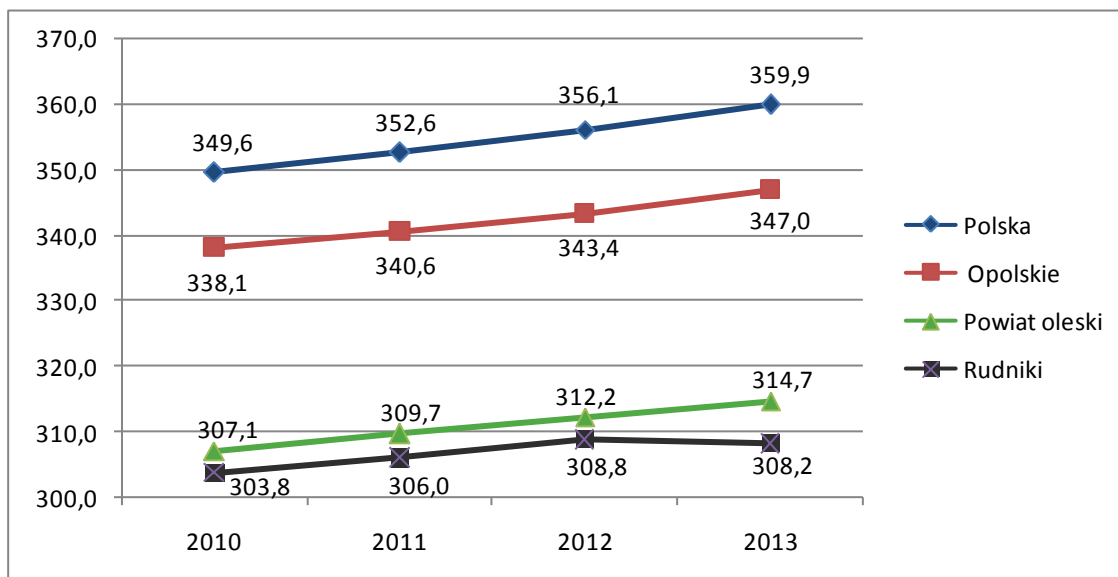

Źródło: GUS/BDL

Wskaźnik określający liczbę mieszkań na 1000 ludności pozwala zauważyć, iż w gminie Rudniki sytuacja mieszkaniowa jest gorsza niż w kraju czy województwie opolskim, a jednocześnie zbliżona do średniej dla powiatu oleskiego. W 2013 roku na 1000 mieszkańców gminy Rudniki przypadało 308 mieszkań, w skali kraju było to 360 mieszkań, zaś w powiecie oleskim – niemal 315 mieszkania, a w województwie – 347

mieszkań. Jednocześnie w Rudnikach po roku 2012 odnotowano spadek liczby mieszkań na 1000 mieszkańców, podczas gdy w pozostałych analizowanych jednostkach wskaźnik ten wzrastał.

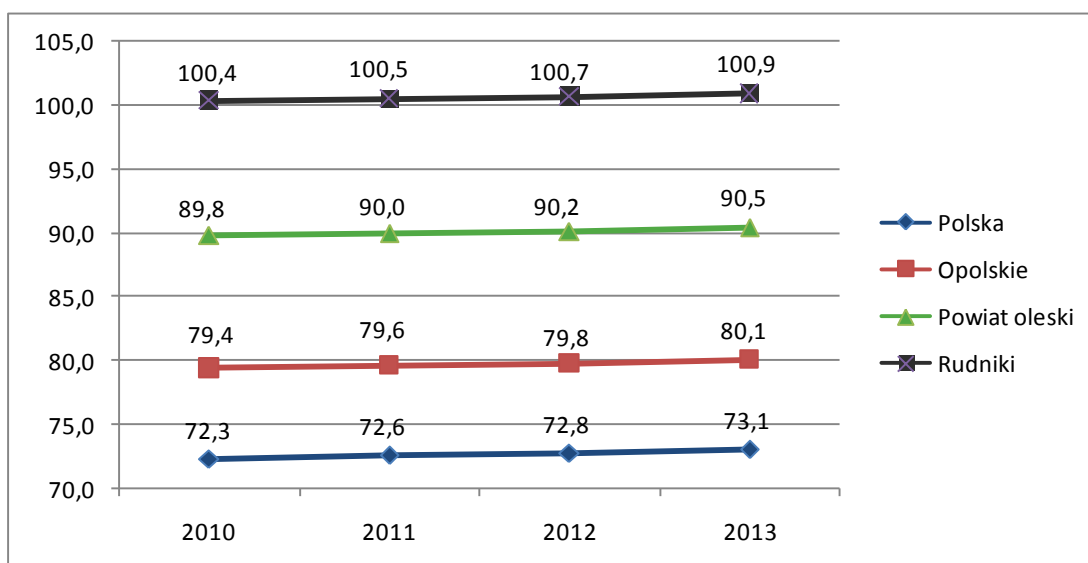
Rysunek 10. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2010-2013.

Źródło: GUS/BDL

Mimo wskazanej powyżej najmniejszej liczby mieszkań przypadających na 1000 ludności w Rudnikach, mieszkania w gminie były jednocześnie największe. W 2013 roku przeciętne mieszkanie miało powierzchnię użytkową wynoszącą 100,9 m² i było o 0,5 m² większe niż w 2010 roku. Znacznie mniejszymi mieszkaniami dysponowali mieszkańcy powiatu oleskiego (90,5 m²), województwa opolskiego (80,1 m²) oraz całego kraju (73,1 m²).

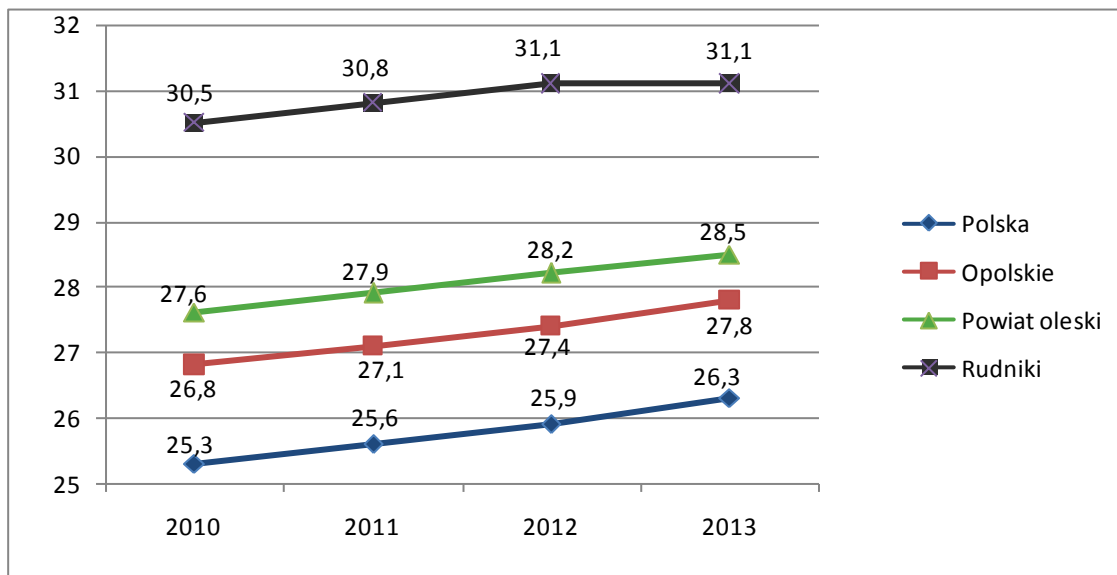
Rysunek 11. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m²) w latach 2010-2013.

Źródło: GUS/BDL

Również w przypadku przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę gmina Rudniki wypada lepiej niż pozostałe jednostki administracyjne. Na 1 osobę w gminie przypadało w 2013 roku 31,1 m² (o 0,6 m² więcej niż w 2010 roku). W przypadku powiatu oleskiego przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosiła 28,5 m², dla województwa opolskiego 27,8 m², zaś w skali kraju –26,3 m².

Rysunek 12. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m²) w latach 2010-2013.

Źródło: GUS/BDL

3.2 Sieć komunikacyjna

Przez obszar gminy przebiegają dwie główne drogi krajowe: nr 43 relacji Częstochowa – Rudniki – Wieluń oraz nr 42 relacji Namysłów – Kluczbork – Rudniki – Radomsko – Starachowice. Poza drogami krajowymi na terenie gminy znajdują się także drogi powiatowe i gminne. W gminie mieszczą się dwie stacje kolejowe - jedna w Janinowie oraz druga w Jaworznie. Połączenie kolejowe łączy Śląsk z Wielkopolską.

Przebiegające przez gminę drogi zaliczone są do dróg krajowych, powiatowych i gminnych:

1. Drogi krajowe

- Droga Nr 42 - Namysłów - Kluczbork - Praszka - Rudniki - Działoszyn - Pajęczno – Nowa Brzeźnica – Radomsko - Przedbórz - Ruda Maleniecka - Końskie - Skarżysko-Kamienna,
- Droga Nr 43 - Wieluń - Rudniki - Kłobuck – Częstochowa.

2. Drogi powiatowe (na obszarze gminy znajduje się 8 dróg powiatowych):

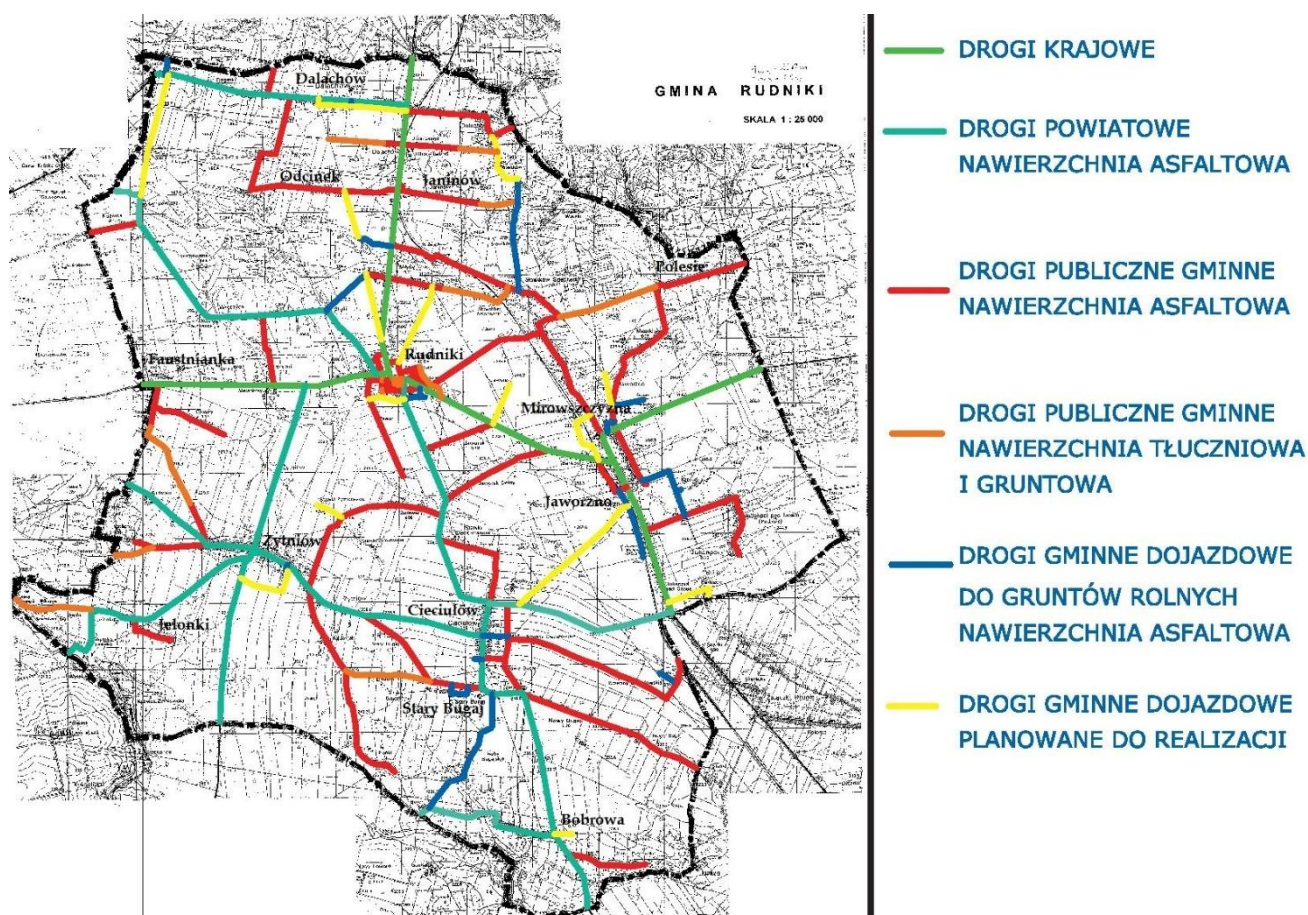
- 1911 O Praszka – Gana – Lachowskie – Dalachów,
- 1912 O Gana – Łazy – Rudniki,
- 1920 O Kościeliska – Jelonki – Żytniów,
- 1921 O Strojec – Żytniów,
- 1922 O Żytniów – Ciecuiów - droga krajowa 43,
- 1923 O Radłów – Żytniów - droga krajowa 42,
- 1928 O Rudniki – Ciecuiów – Bobrowa - granica woj. śląskiego (Starokrzepice),

- 1929 O Sternalice - Stary Folwark – Bobrowa.

3. Drogi gminne

Sieć dróg powiatowych jest uzupełniana przez publiczne drogi gminne oraz drogi wewnętrzne dojazdowe do gruntów rolnych. Łączna długość publicznych dróg gminnych wynosi 69 km. Drogi publiczne kwalifikowane są w klasie technicznej „dojazdowe”, jednak nie wszystkie z dróg gminnych posiadają odpowiednie parametry techniczne dla tej klasy. W tym zakresie konieczne są znaczne nakłady finansowe. W celu realizacji zadań związanych z podniesieniem parametrów technicznych dróg oraz budową dalszych odcinków dróg dojazdowych realizowany jest „Plan rozwoju sieci dróg gminnych na terenie gminy Rudniki na lata 2015-2020”.

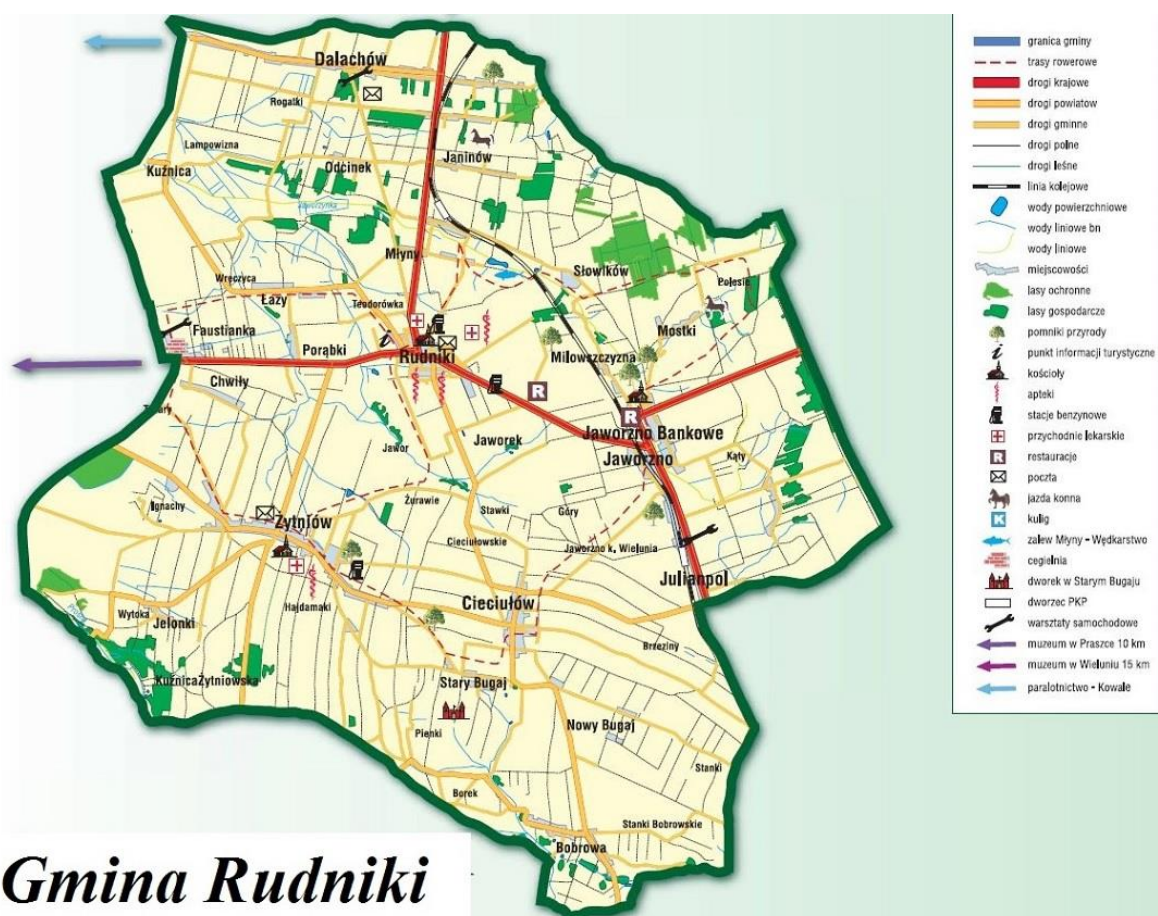
Rysunek 13. Układ komunikacyjny w gminie Rudniki.

Źródło: Urząd Gminy w Rudnikach

Komunikacja rowerowa obsługująca cele społeczno-gospodarcze nie jest dostosowana do wymogów bezpieczeństwa. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2014 roku na terenie gminy nie było **dróg rowerowych**. Gmina inwestowała w rozbudowę tras rowerowych pod kątem turystycznym i rekreacyjnym. Gmina Rudniki stanowi doskonałą bazę dla amatorów turystyki rowerowej. Na terenie gminy została wytyczona i oznakowana **Edukacyjna ścieżka rowerowa Gminy Rudniki** o długości około 32 km, biegnąca głównie traktami polnymi i leśnymi. Ścieżka rozpoczyna się w Rudnikach przy boisku i przebiega przez Młyny, Jaworzno, Ciecuiów, Żytniów, Faustiniankę i kończy się w Rudnikach w parku.

Rysunek 14. Edukacyjna ścieżka rowerowa Gminy Rudniki.

Gmina Rudniki

Źródło: Urząd Gminy Rudnikach

W gminie Rudniki znajdują się dwie stacje PKP - w Janinowie oraz w Jaworznie. Połączenie kolejowe łączy Śląsk z Wielkopolską (LK 181). Pociągi odjeżdżające ze stacji kolejowej umożliwiają mieszkańcom podróże lokalne (do okolicznych miejscowości) oraz podróże do miejscowości w województwach ościennych (m.in. Kępno, Wieluń, Tarnowskie Góry).

Na terenie gminy Rudniki znajduje się wiele przystanków komunikacji samochodowej. Usługi z zakresu komunikacji publicznej na terenie gminy świadczy PKS w Lublińcu Sp. z o.o. (Placówka Terenowa w Oleśnie), PKS w Wieluniu sp. z o.o., ABX2 Bus, Usługi Transportowe Beata Aleksandra Jeziorowska oraz inne przedsiębiorstwa świadczące usługi na zasadzie przejazdów tranzytowych, które umożliwiają mieszkańcom podróże do okolicznych miejscowości (m.in. Praszka, Olesno, Wieluń) oraz innych województw (głównie ościennych).

3.3 Sieć wodociągowa

Gmina Rudniki dostarcza wodę siecią wodociągową z ujęcia wody w Jaworku. Wodę przeznaczoną do zbiorowego zaopatrzenia ludności uzyskuje się wyłącznie ze studni głębinowych w liczbie 3 szt., w tym jednej studni rezerwowej. Na ujęciu wody w Jaworku nie prowadzi się stałego chlorowania. Z uwagi na przekroczenia zawartości żelaza i manganu w wodzie surowej, woda wymaga uzdatniania. Jakość wody

podawanej do sieci podlega stałej kontroli w ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego i spełnia wymogi sanitarne określone w rozporządzeniu.

Sieć wodociągowa jest wykonana z rur PCV, wyjątkiem jest wodociąg w Żytniowie wybudowany w latach 60-tych ubiegłego wieku z rur cementowo-azbestowych (ok. 6 km). W chwili obecnej trwają prace projektowe nad nowym wodociągiem, który w przyszłości zastąpi wodociąg z rur AC.

Na terenie Gminy Rudniki wodociągi występują na całym obszarze. W 2013 roku długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła 120,9 km i w porównaniu z 2009 rokiem nie uległa zmianie. Jednocześnie w 2013 roku istniało 2359 przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków – o 45 więcej niż w 2009 roku (wzrost o 1,9%). Rudnickim gospodarstwom domowym w 2013 roku dostarczono 214,4 dam³ wody, tj. o 1,6% więcej niż w 2009 roku (3,3 dam³). Z sieci wodociągowej w 2013 roku korzystało 7658 mieszkańców gminy.

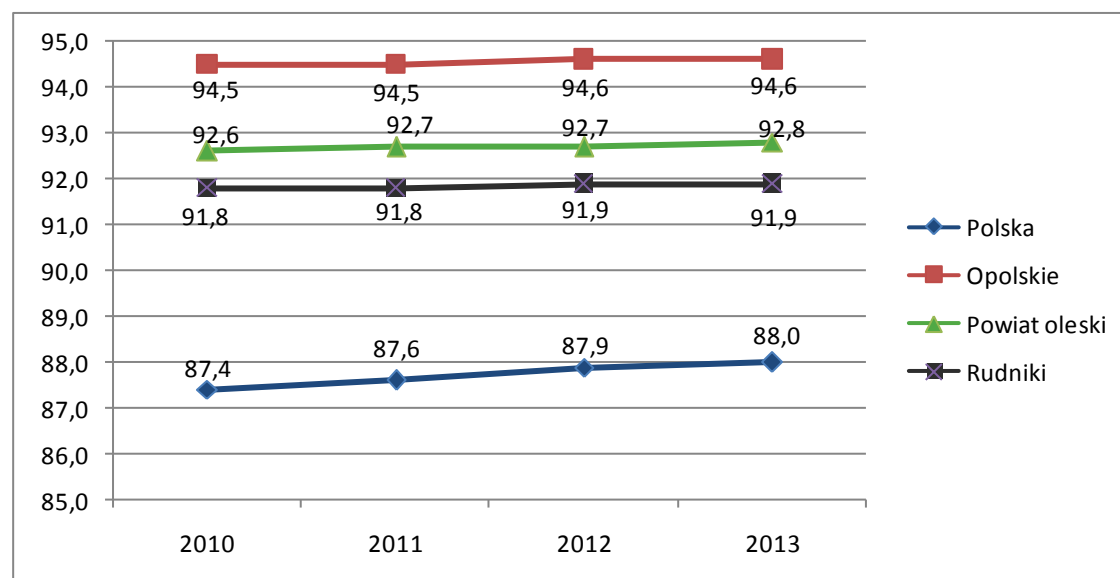
Tabela 7. Sieć wodociągowa w gminie Rudniki w latach 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	Zmiana
Długość czynnej sieci rozdzielczej (w km)	120,9	120,9	120,9	120,9	-
Przyłącza prowadzące do budynków	2314	2339	2358	2359	45
Woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam ³)	211,1	213,6	220,5	214,4	3,3
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	7656	7650	7610	7658	2

Źródło: GUS/BDL

Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej w ogólnej ludności w Rudnikach w 2013 roku wynosił 91,9% i był niższy niż w województwie (94,6%) i powiecie oleskim (92,8%). W kraju z sieci wodociągowej korzystało 88,0% ludności.

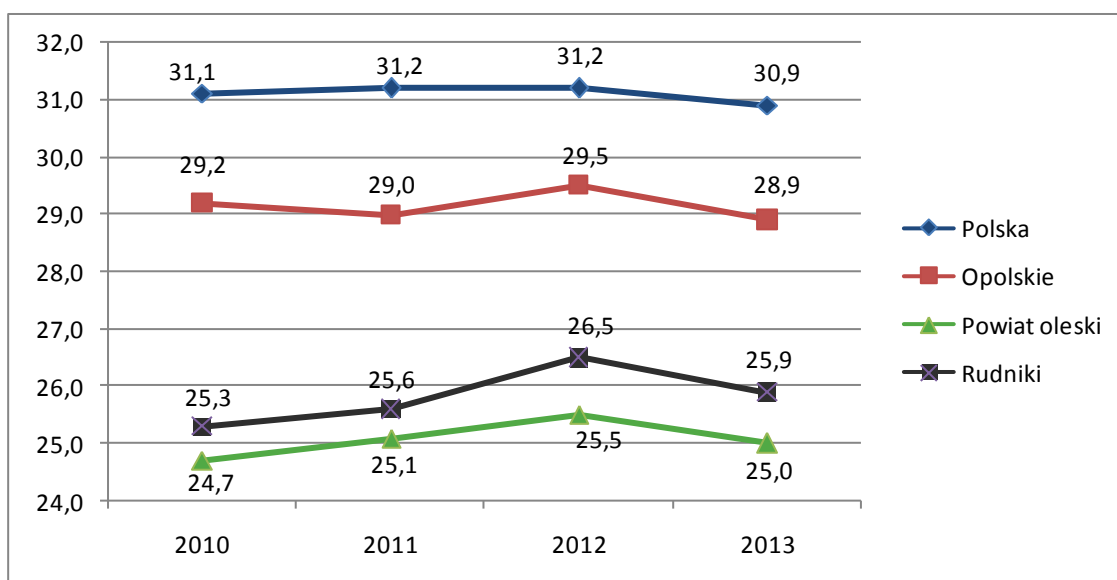
Rysunek 15. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności w latach 2010-2013.

Źródło: GUS/BDL

Przeciętny mieszkaniec gminy Rudniki w 2013 roku zużył 25,9 m³ wody z wodociągów. Niższym zużyciem wody charakteryzowali się mieszkańcy powiatu oleskiego (25,0 m³). Nieco wyższe zużycie wody odnotowano natomiast na terenie województwa opolskiego – 28,9 m³ i kraju – 30,9 m³. Na przestrzeni lat 2010-2012 zużycie wody z wodociągu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Rudnikach stopniowo się zwiększało, z kolei w ostatnim analizowanym okresie odnotowano spadek (o 0,5 m³ w stosunku do roku poprzedniego).

Rysunek 16. Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w latach 2010-2013 (w m³).

Źródło: GUS/BDL

W 2010 r. w porozumieniu z Przedsiębiorstwem „GOSKOM” w Praszce połączono wodociągi w Dalachowie gm. Rudniki i Ganie gm. Praszka. Studnia wodomierzowa dwukierunkowa umożliwiła wzajemne korzystanie z wody w razie awarii jednego z wodociągów.

3.4 Sieć kanalizacyjna

Koncepcja rozwiązania gospodarki ściekowej na terenie gminy Rudniki zakładała skanalizowanie 5 największych miejscowości w gminie tj. Rudniki, Żytniów, Jaworzno, Ciecuiów i Dalachów, wraz z budową niedużych lokalnych oczyszczalni ścieków dla każdej z tych miejscowości. Zgodnie z tą koncepcją w latach 1995-1997 skanalizowano miejscowość Rudniki, położoną w bezpośrednim sąsiedztwie ujęcia wody w Jaworku. W latach 1996-1998 skanalizowano kolejną miejscowość - Żytniów. W obu miejscowościach wybudowano oczyszczalnie do odbioru ścieków. Aktualizacja koncepcji gospodarki ściekowej wskazała możliwość podłączenia do oczyszczalni w Żytniowie sąsiadujących miejscowości – Ciecuiów i Stary Bugaj, co zostało zrealizowane w roku 2003 r. Analizie ekonomicznej poddano również zasadność budowy oczyszczalni ścieków w Jaworznie, która wskazała alternatywne rozwiązanie w postaci przesyłu ścieków poza granice gminy do oczyszczalni ścieków w Krzepicach. Podpisanie w 2003 r. porozumienia z Gminą Krzepice umożliwiło rozpoczęcie prac projektowych, a następnie skanalizowania miejscowości Jaworzno, części wsi: Julianpol, Jaworzno Bankowe, Mirowszczyzna.

W 2003 roku gmina Rudniki wraz z pięcioma innymi gminami zawiązała Związek Miast i Gmin Źródła Rzeki Proсны. Gminy: Byczyna, Gorzów Śląski, Praszka, Radłów i Rudniki zawarły porozumienie odnośnie nawiązania współpracy związanej z kompleksową gospodarką proekologiczną w regionie dorzecza górnej Proсны. W ramach działania związku powstała koncepcja dotycząca budowy kanalizacji sanitarnej, a w konsekwencji dokumentacja techniczna. Gminy będące członkami związku podjęły próby realizacji projektu dotyczącego skanalizowania wszystkich gmin, który jednak nie doszedł do skutku. Przygotowane w ramach związku dokumenty posłużyły do realizacji inwestycji związanych z budową sieci kanalizacyjnych na terenie poszczególnych gmin.

Na podstawie wyżej wspomnianej dokumentacji, w 2014 roku zakończono budowę kanalizacji sanitarnej z przyłączami w Dalachowie. Koszt inwestycji wyniósł ponad 3 320 000 zł (w tym dofinansowanie w wysokości 1 320 000 zł). I etap realizacji inwestycji zakończono w listopadzie 2013 roku. Obejmował on budowę rurociągów tłocznych długości 7 km, od granicy z Gminą Praszka, przez drogę krajową i tory kolejowe do nieruchomości nr 353 oraz budowę 240 przyłączy.

Na obszarze gminy funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków o przepustowości 150 m³/dobę w Rudnikach i 200 m³/dobę w Żytniowie. W 2014 roku podpisana została umowa z przedsiębiorstwem PPU GOSKOM na odbiór i przesył ścieków do oczyszczalni w Praszce z terenu gminy Rudniki, tj. z miejscowości Dalachów.

Na terenach o rozproszonej zabudowie, na których nie planuje się budowy zbiorczej sieci kanalizacyjnej promuje się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. W roku 1997 Gmina Rudniki zrealizowała pilotażowy program budowy 145 przydomowych oczyszczalni, a w latach 2013-2014 wybudowano 121 sztuk oczyszczalni z udziałem środków NFOŚiGW. Gmina Rudniki od wielu lat udziela dotacji do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, na warunkach określonych uchwałą Rady Gminy Rudniki, promując takie rozwiązanie.

Efektom wszystkich dotychczasowych działań Gminy Rudniki na koniec 2014 r. jest wybudowanie 38 km sieci sanitarnej z przyłączami w liczbie 1200 szt. w terenach zwartej zabudowy, wraz z oczyszczalniami przyzagrodowymi w terenach rozproszonych. Poprzez ww. działania w gminie w znacznym stopniu udało się wyeliminować źródło zanieczyszczeń, jakim są ścieki. Sanitacja gminy przyczynia się do zmniejszenia niekontrolowanego zrzutu zanieczyszczeń do gruntu i cieków wodnych. Ścieki oczyszczone, które wprowadzane są do cieków wodnych, spełniają warunki stosownych rozporządzeń. Uregulowana gospodarka wodno-ściekowo przyczynia się bezpośrednio do poprawy stanu środowiska, a w szczególności do ochrony wód podziemnych Jury Krakowsko-Częstochowskiej oraz zachowania czystości wód zlewni rzeki Warty.

Tabela 8. Sieć kanalizacyjna w gminie Rudniki w latach 2010-2013.

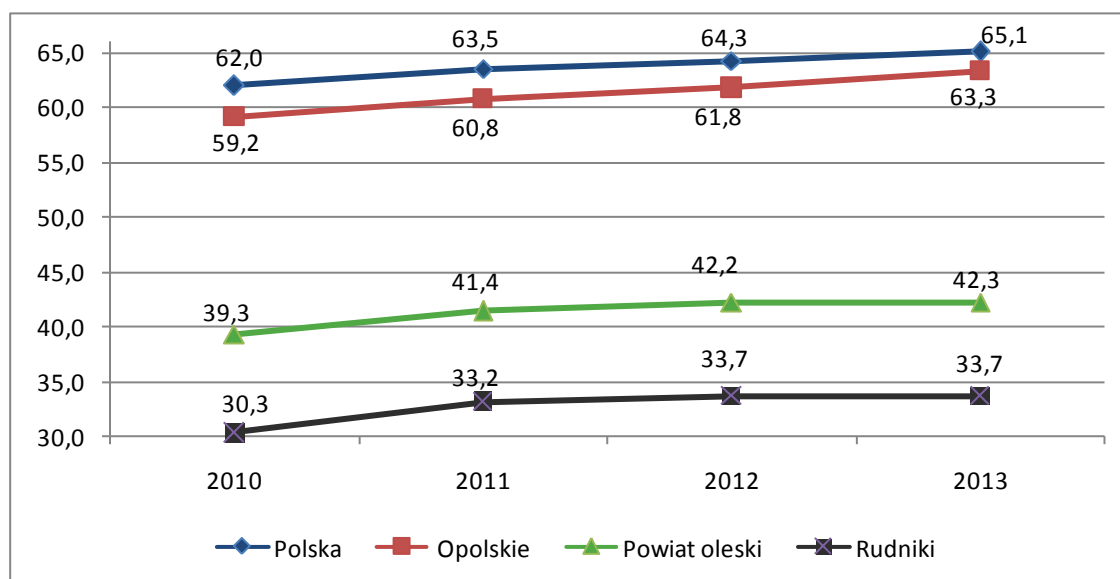
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	Zmiana
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	27,5	31,4	31,4	31,4	3,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	838	938	958	958	120,0
Ścieki odprowadzone (w dam³)	75	79	80	79	4
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	2528	2766	2793	2811	283

Źródło: GUS/BDL

Ogółem z sieci kanalizacyjnej w gminie Rudniki w 2013 roku korzystało 2811 mieszkańców gminy, co stanowiło 33,7% ogółu ludności. Był to najniższy odsetek korzystających z kanalizacji spośród pozostałych jednostek administracyjnych. Z sieci kanalizacyjnej w 2013 roku korzystało 42,3% ludności powiatu oleskiego, 63,3% ludności w województwie opolskim i 65,1% ludności w skali kraju. We wszystkich

jednostkach administracyjnych odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej powoli, ale systematycznie, rośnie: w latach 2010-2013 w gminie Rudniki odnotowano wzrost o 3,4%.

Rysunek 17. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności w latach 2010-2013.

Źródło: GUS/BDL

3.5 Gospodarka odpadami

Gmina Rudniki posiada uregulowany system gospodarki odpadami zgodny z zapisami znowelizowanej ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, który funkcjonuje od 1 lipca 2013 r. Prace nad uporządkowaniem systemu gospodarki odpadami opartego na segregacji surowców wtórnych Gmina Rudniki rozpoczęła już od 1999 roku.

Efektem ekologicznym, jaki udało się osiągnąć w wyniku wprowadzenia racjonalnej gospodarki odpadami, jest m.in. selektywne zbieranie odpadów komunalnych, dzięki któremu zmniejszono ilość zmieszanych odpadów komunalnych kierowanych do składowania.

Dodatkową korzyścią jest również oszczędność surowców pierwotnych (ograniczenie zużycia zasobów naturalnych), wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wyrabianie w społeczeństwie nawyków oszczędności i gospodarności. Dzięki selektywnej zbiórce odpadów, zwłaszcza plastikowych zmniejszyło się spalanie tych odpadów w kotłowniach domowych, co do niedawna było dość powszechną praktyką.

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami, województwo opolskie zostało podzielone na regiony gospodarki odpadami komunalnymi - są to:

- ✓ Region Północny
- ✓ Region Centralny
- ✓ Region Południowo - Wschodni
- ✓ Region Południowo - Zachodni

Zgodnie z podziałem województwa opolskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi, gmina Rudniki należy do Regionu Północnego.

W skład Regionu Północnego wchodzi następujące gminy: Olesno, Radłów, Gorzów Śląski, Praszka, Zębówice, Dobrodzień, Rudniki, Lasowice Wielkie, Kluczbork, Byczyna, Wołczyn, Pokój, Domaszowice, Świerczów, Namysłów, Wilków, Bierutów.

Zgodnie z uchwałą nr XXXVII/442/2013 z dnia 8 stycznia 2014 r. sejmiku województwa opolskiego Instalacja Mechaniczno Biologicznego Przetwarzania Odpadów w Gotartowie stała się Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych dla Regionu Północnego. Na mocy tej uchwały firma odbierająca odpady od mieszkańców zobowiązana jest oddawać zmieszane odpady komunalne do w/w instalacji. Gminne składowisko odpadów w Rudnikach jest przeznaczone do zamknięcia.

Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Do PSZOK-u w ramach ponoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami, można oddać nadmiar wyprodukowanych w gospodarstwie odpadów wysegregowanych, tj.:

- odpady suche,
- odpady szklane,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady niebezpieczne,
- odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte opony,
- odpady zielone z pielęgnacji ogrodów³.

Odbiór odpadów od właścicieli nieruchomości na terenie gminy prowadzi przedsiębiorstwo wyłonione w drodze przetargu.

W 2013 roku na terenie gminy Rudniki zebrano ogółem 669,25 ton zmieszanych odpadów komunalnych. Wśród nich znajdowało się 545,72 ton zmieszanych odpadów pochodzących z gospodarstw domowych. Na przestrzeni lat 2010-2013 wielkość zbieranych odpadów komunalnych zwiększyła się o 11,2%. Coraz większa jest również ilość odpadów pochodzących z gospodarstw domowych – wzrost o 15,7%. Ich udział w ogóle odbieranych zmieszanych odpadów komunalnych w 2013 roku wyniósł 81,5%.

Tabela 9. Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku w gminie Rudniki w latach 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	Zmiana
Ogółem	601,67	691,16	710,50	669,25	11,2%
Z gospodarstw domowych	471,67	595,66	627,32	545,72	15,7%

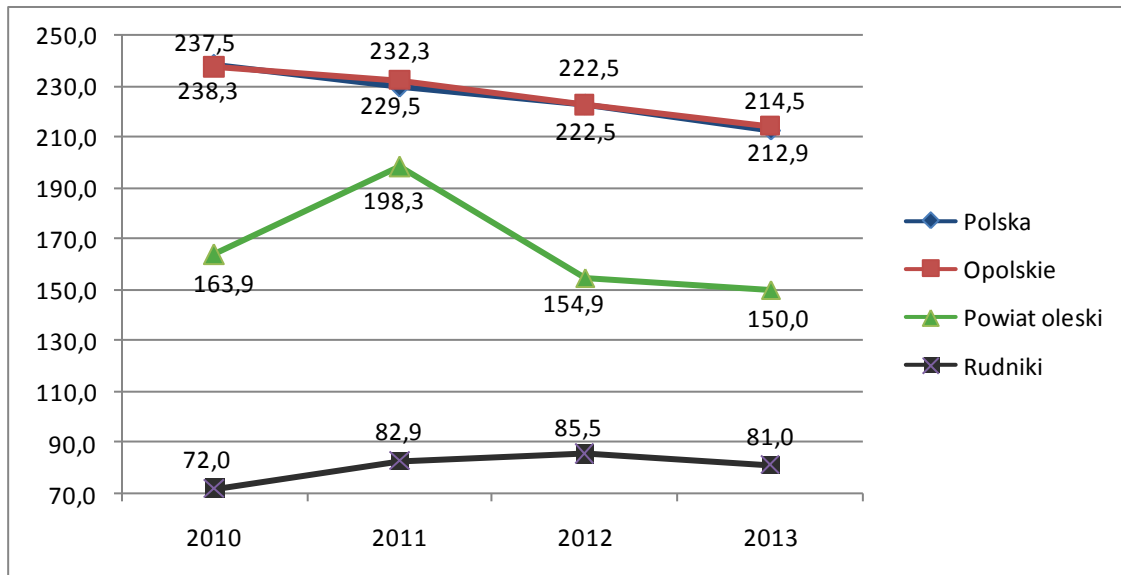
Źródło: GUS/BDL

W przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy Rudniki w 2013 roku zebrano niemal 81,0 kg odpadów zmieszanych. Znacznie większa wartość wystąpiła w przypadku powiatu oleskiego - 150,0 kg. Więcej odpadów zmieszanych zbiera się w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Polsce (212,9 kg) oraz w województwie opolskim (214,5 kg). Porównanie wielkości odpadów zmieszanych zbieranych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach

³ <http://www.rudniki.pl/864/947/biuletyn-informacyjny-gminy-rudniki.html>

2010-2013 pozwala stwierdzić, że jedynie w przypadku gminy Rudniki nastąpił wzrost wielkości tych odpadów. W przypadku pozostałych jednostek administracyjnych udało się obniżyć wielkość zbieranych odpadów zmieszanych.

Tabela 10. Odpady komunalne zmieszane na 1 mieszkańca w latach 2010-2013.

Źródło: GUS/BDL

3.6 Infrastruktura energetyczna

Gmina Rudniki jest w całości zelektryfikowana. Energia elektryczna rozprowadzana jest w gminie siecią średniego napięcia (15 kV) do stacji transformatorowych, dalej liniami napowietrznymi oraz kablami podziemnymi bezpośrednio do budynków. Kompleksowe usługi sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej na terenie gminy Rudniki świadczy przedsiębiorstwo Tauron Dystrybucja S.A.

Cały obszar gminy posiada łączność telefoniczną i pełny zasięg telefonii komórkowej.

Od 2012 r., z inicjatywy Gminy Rudniki, Gminy: Radłów, Praszka, Gorzów Śląski, Byczyna, Rudniki, a od 2014 r. również Powiat Oleski, utworzyły Grupę zakupową celem wyboru nowego sprzedawcy energii dla wszystkich obiektów gminnych. W latach 2013-2014 sprzedawcą energii zostało Przedsiębiorstwo PGE S.A. Obecnie do roku 2016 sprzedawcą energii jest Przedsiębiorstwo ENEA S.A.

Wybór sprzedawcy energii w ramach grupy zakupowej wygenerował znaczne korzyści materialne.

Korzyści wynikające z przeprowadzonych działań przedstawiały się następująco:

- umowa sprzedaży energii elektrycznej z najtańszym sprzedawcą,
- gwarancja stałych cen zakupu energii do końca okresu umownego,
- brak opłaty handlowej,
- optymalnie dobrane parametry dystrybucji energii elektrycznej.

Wynegocjowane ceny w wyniku postępowania przetargowego:

2013 rok

- oświetlenie uliczne - 233,40 zł/MWh tj. o 104,10 zł/MWh mniej niż ceny dotychczasowe,

- pozostałe obiekty - 238,00 zł/MWh tj. o 90,10 zł/MWh mniej niż ceny dotychczasowe, 2014 rok

- oświetlenie uliczne - 246,00 zł/MWh,
- pozostałe obiekty - 249,50 zł/MWh,

Koszt zakupu energii oraz usług dystrybucji przedstawia się następująco:

- przed optymalizacją po optymalizacji,
- 34% - zakup energii,
- 66% - koszt usługi dystrybucji 40% - zakup energii,
- 60% - koszt usługi dystrybucji.

Dzięki podjętym działaniom gmina Rudniki zaoszczędziła około 245 tysięcy zł w ciągu dwóch lat na zakupie i dystrybucji energii elektrycznej.

W powiecie oleskim zużycie energii elektrycznej na jednego mieszkańca na przestrzeni lat 2012- 2013 wzrosło o 7,4 kWh przy jednoczesnym spadku ilości odbiorców energii elektrycznej o 5. Gmina Rudniki w roku 2014 zużyła średnio 1 135 655 kWh. Szczegółowy rozkład zużycia energii elektrycznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Energia elektryczna w gospodarstwach domowych w powiecie oleskim w latach 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	Zmiana
Ogółem					
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	23583	23544	23385	23380	-0,9%
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu (MWh)	50009	46839	47366	47559	-4,9%
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu na 1 mieszkańca (kWh)	752,3	707,6	717,1	724,5	-3,7%
Na wsi					
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	14211	14168	14018	14028	-1,3%
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu (MWh)	32772	30746	31309	31516	-3,8%
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu na 1 mieszkańca (kWh)	493,0	464,5	474,0	480,1	-2,6%

Źródło: GUS/BDL

3.7 Ciepłownictwo

Problemem dla gminy może być system zaopatrzenia w ciepło – który wpływa na zjawisko tzw. niskiej emisji. Zaopatrzenie w ciepło w gminie Rudniki odbywa się w większości z wykorzystaniem indywidualnych systemów zasilania, głównie w postaci małych kotłowni lokalnych i ogrzewania piecowego.

W Gimnazjum Publicznym w Rudnikach zastosowano niekonwencjonalne źródło energii - pompę ciepła typu geotermalnego w systemie woda-ziemia z zestawem kolektorów słonecznych. Do korzyści związanych z zastosowaniem pompy ciepła do ogrzewania należą względy ekologiczne, ekonomiczne, techniczne

i społeczne, a najistotniejsze aspekty zrealizowanego przedsięwzięcia to: brak emisji jakichkolwiek zanieczyszczeń, zmniejszenie produkcji odpadów, redukcja zużycia paliw pierwotnych, niskie zużycie energii wynikające z zastosowania pomp ciepła oraz odzysk ciepła z powietrza wentylacyjnego.

W większości budynków użyteczności publicznej funkcjonują kotłownie na paliwa stałe. Kotłownie te wymagają modernizacji w celu wymiany źródła ciepła na ekologiczne. W gimnazjum zastosowane są pompy ciepła wraz z kotłownią olejową, natomiast w ośrodku kultury i Rudnickim Inkubatorze Przedsiębiorczości funkcjonuje ogrzewanie elektryczne. Szkoły w Jaworznie i Żytniowie mają zamontowane solary.

Ważnym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy Rudniki jest emisja zanieczyszczeń z emitorów niskich.

Gmina Rudniki jest gminą wiejską, z zabudową niską, w przewadze domów jednorodzinnych. Gmina nie posiada systemu ciepłowniczego. Z uwagi na małą gęstość cieplną obszarów zabudowanych zaopatrzenie w ciepło opiera się na kotłowniach lokalnych oraz ogrzewaniu indywidualnym. Najczęściej wykorzystywanym surowcem energetycznym w sektorze komunalnym jest nadal węgiel kamienny.

Lokalne przestarzałe kotłownie pracujące dla potrzeb centralnego ogrzewania, małe przedsiębiorstwa spalające węgiel w celach grzewczych i technologicznych oraz piece węglowe używane w indywidualnych gospodarstwach domowych mają decydujący wpływ na zanieczyszczenie powietrza. Nie posiadają one praktycznie żadnych urządzeń ochrony powietrza. Kolejnym źródłem zanieczyszczeń, które są emitowane do środowiska, jest spalanie w domowych piecach odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. W związku z tym do atmosfery przedostają się duże ilości sadzy, węglowodorów aromatycznych, merkaptanów i innych szkodliwych dla zdrowia ludzi związków chemicznych. Nasila się to szczególnie w okresie grzewczym. Emisja taka może powodować wyraźne okresowe pogorszenie stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Może to być uciążliwe także dla mieszkańców terenów o słabych warunkach przewietrzania.

Nowe budownictwo jednorodzinne wykorzystuje częściowo ekologiczne nośniki ciepła (olej opałowy lub gaz), a pozostałe to tradycyjne kotłownie na paliwa stałe (węgiel, miąż węglowy, koks). Nieliczne budynki ogrzewane są elektrycznie lub za pomocą odnawialnych źródeł energii (pompy ciepła i baterie słoneczne).

Według ustaleń, mieszkańcy gminy wykorzystują w ponad 90% paliwo węglowe w celu pozyskania energii cieplnej. Dotyczy to zarówno gospodarstw indywidualnych jak i jednostek użyteczności publicznej.

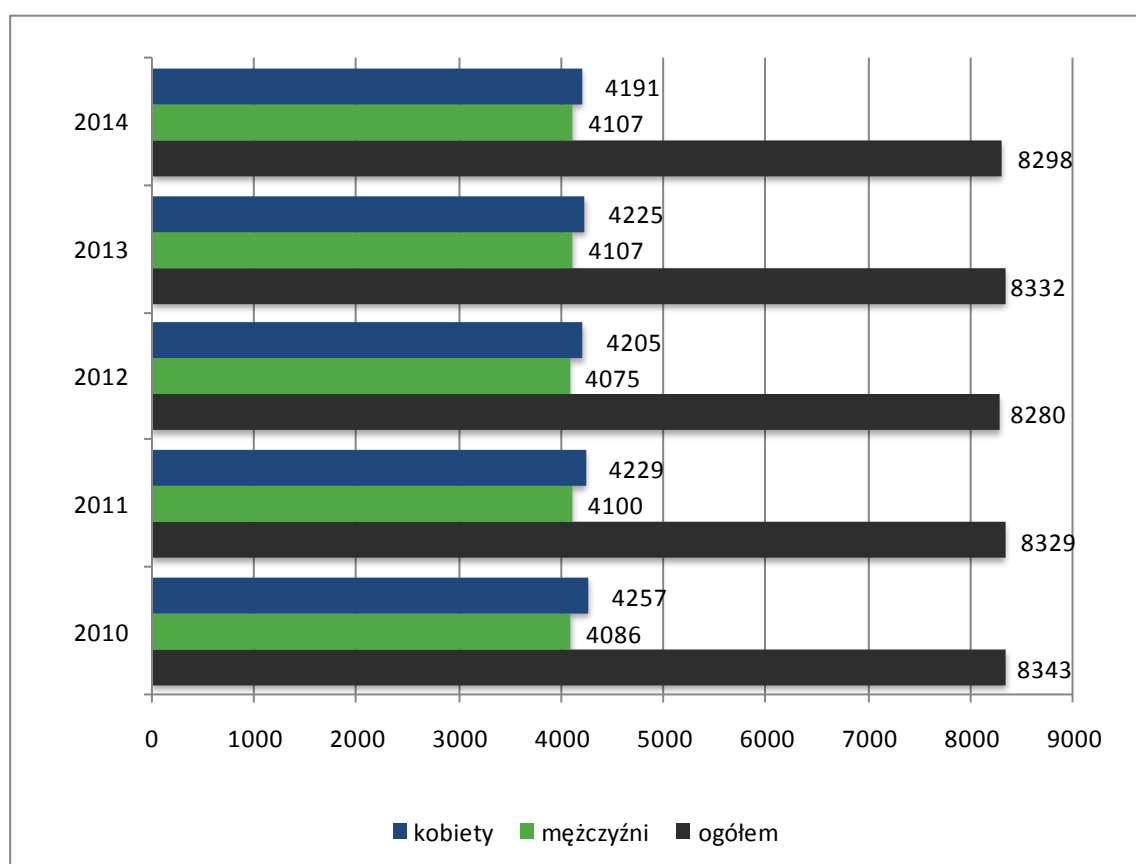
Paliwa stałe są i jeszcze przez długi okres będą podstawowym nośnikiem energii (głównie ze względów ekonomicznych), wobec czego szczególną uwagę należy zwrócić na zagadnienia ograniczenia emisji zanieczyszczeń w procesie ich spalania, a więc na kierunki modernizacji samych źródeł ciepła, substytucję paliw, wprowadzenie nowych technik i technologii spalania, a także sprawdzone metody oczyszczania spalin i utylizacji odpadów paleniskowych.

4. SFERA SPOŁECZNA

4.1. Demografia

Gmina Rudniki liczyła w 2014 roku 8298 mieszkańców, w tym 4107 mężczyzn i 4191 kobiet. Na przestrzeni lat 2010-2012 można zaobserwować stopniowy spadek liczby ludności. Z kolei w roku 2013 liczba ludności wynosiła 8332 osób, co w porównaniu z rokiem poprzednim oznacza wzrost o 52 mieszkańców. W 2014 roku ponownie odnotowano spadek liczby ludności. Ogółem na przestrzeni omawianych lat wyniósł on 0,5%. Nieznaczną większość mieszkańców gminy Rudniki stanowiły kobiety: ok. 50,5% ogółu ludności, przy czym w latach 2010-2014 ich liczba zmniejszyła się o 1,6%. W tym samym okresie w przypadku mężczyzn odnotowano wzrost liczby o 0,5%.

Rysunek 18. Liczba ludności (w tym kobiet i mężczyzn) w latach 2010-2014.

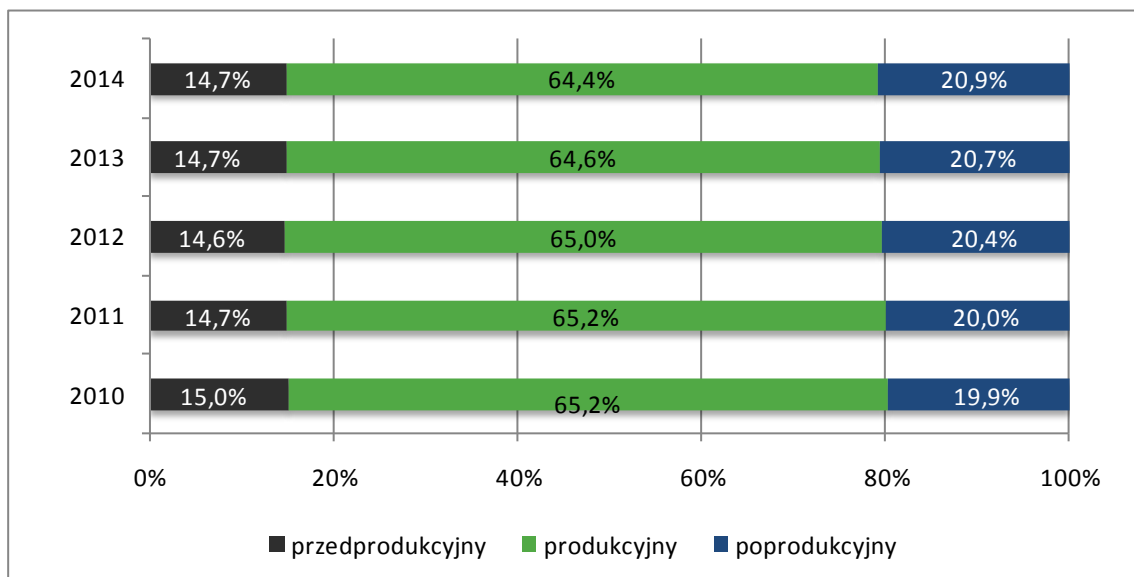

Źródło: GUS/BDL

W polskim społeczeństwie zachodzą procesy starzenia się, co objawia się m.in. zmniejszającym się odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym (w wyniku mniejszej liczby urodzeń) oraz zwiększającym się odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym (w wyniku odchodzenia na emeryturę licznych roczników wyżu demograficznego oraz dłuższego trwania życia). Te same zjawiska można zaobserwować w gminie Rudniki. W ostatnim roku 64,4% mieszkańców gminy Rudniki stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Poczynając od roku 2011 odnotowuje się spadek liczby ludności w tej grupie. W przeciągu

5 lat nieustannie wzrastał natomiast odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym. Do roku 2012 stopniowo malał z kolei odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym.

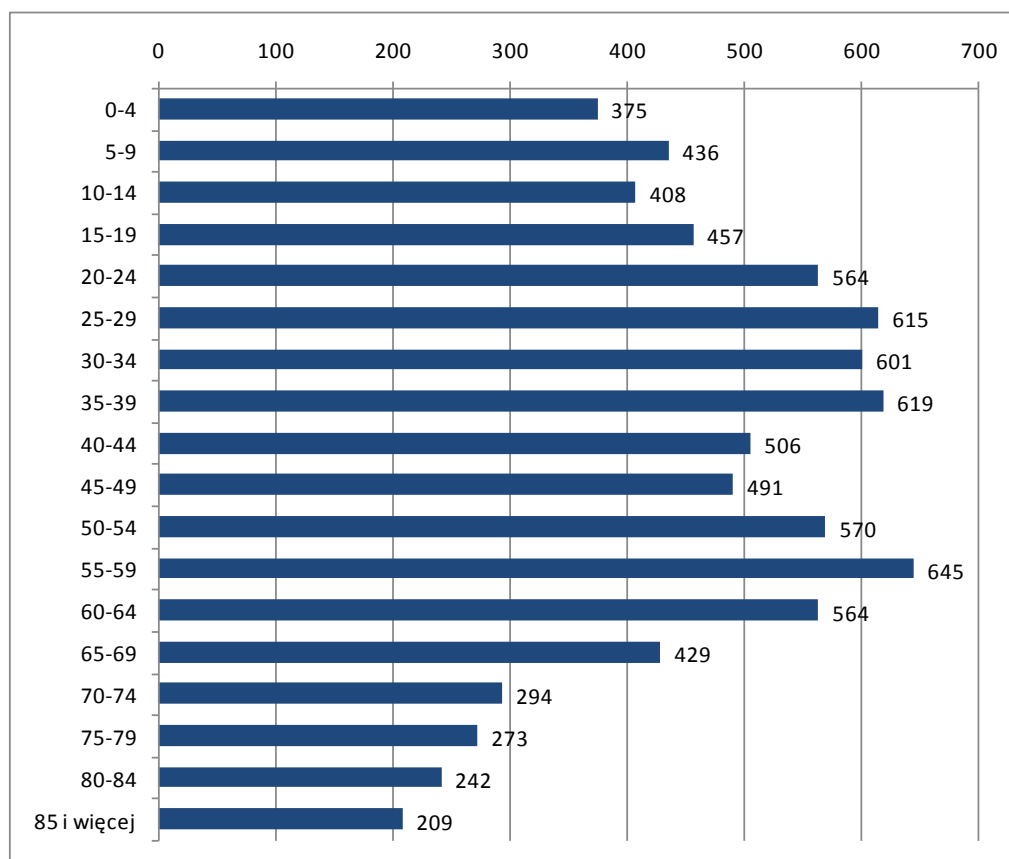
Rysunek 19. Struktura mieszkańców gminy pod względem wieku.

Źródło: GUS/BDL

Trend związany ze starzeniem się społeczeństwa obrazuje również struktura wieku ludności gminy Rudniki. W 2014 roku najliczniejszą grupę mieszkańców stanowiły osoby w przedziale wiekowym 55-59 lat (645 osób). Liczne były też grupy osób w wieku 35-39 lat (619 osób), 25-29 lat (615 osób), 30-34 lata (601 osób), 50-54 lata (570 osób), 20-24 i 60-64 lata (po 564 osoby), 40-44 lata (506 osób), 45-49 lat (491 osób), 15-19 lat (457 osób), 5-9 lat (436 osób), 65-69 lat (429 osób) oraz 10-14 lat (408 osób).

Rysunek 20. Struktura wieku ludności gminy w 2014 roku.

Źródło: GUS/BDL

Średnia gęstość zaludnienia w gminie jest zdecydowanie niższa od średniej w kraju i województwie. Wynosi 83 osoby na 1 km², podczas gdy średnia dla kraju to 123 osoby na 1 km², a dla województwa opolskiego - 106 osób.

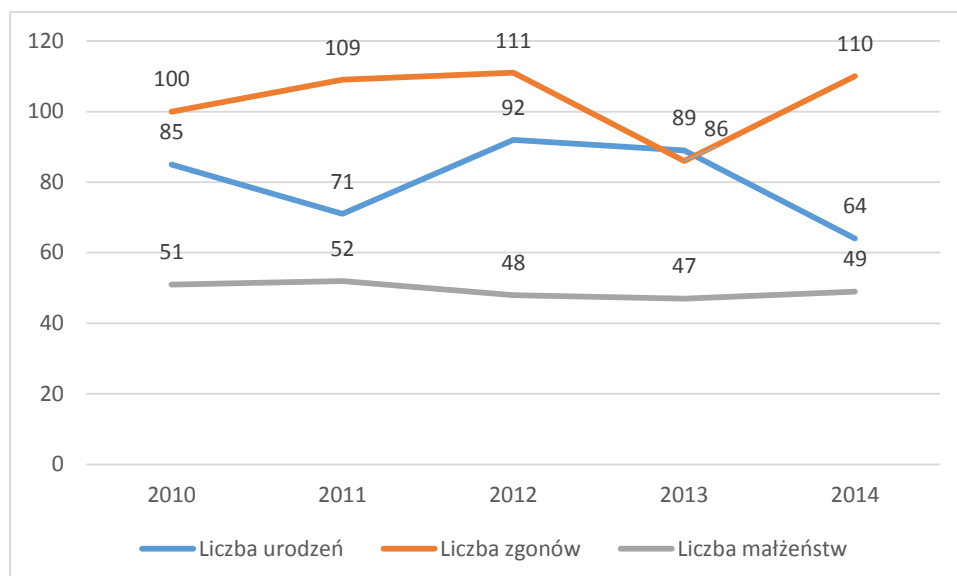
W 2014 roku w gminie Rudniki urodziło się 64 dzieci, a zmarło ogółem 110 osób. Liczba urodzeń w 2014 roku była niższa niż na początku analizowanego okresu. Z kolei liczba zgonów zwiększyła się na przestrzeni lat 2010-2014. Wyższa niż liczba urodzeń liczba zgonów spowodowała, że w latach 2010-2012 odnotowywano ujemny przyrost naturalny. Jedynie w 2013 roku był on dodatni, natomiast w 2014 roku osiągnął najniższy poziom (-46). Liczba zawieranych małżeństw na przestrzeni omawianego okresu oscyluje na podobnym poziomie.

Tabela 12. Ruch naturalny w gminie Rudniki w latach 2010-2014.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba urodzeń	85	71	92	89	64
Liczba zgonów	100	109	111	86	110
Przyrost naturalny	-15	-38	-19	3	-46
Liczba małżeństw	51	52	48	47	49

Źródło: Urząd Gminy w Rudnikach

Rysunek 21. Ruch naturalny w gminie Rudniki w latach 2010-2014.

Źródło: GUS/BDL

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost ludności są migracje na pobyt stały, zarówno wewnętrzne – rozpatrywane w skali kraju, województwa i powiatów, jak i zewnętrzne. W gminie Rudniki pod koniec 2014 roku saldo migracji było dodatnie. Oznacza to, że więcej osób przyjeżdżało na teren gminy niż z niej wyjeżdżało. Najczęstszą formą migracji były zameldowania z miast. Najniższe saldo migracji odnotowano w 2010 roku, a najwyższe rok później. Począwszy od 2012 roku można zaobserwować stopniowy wzrost salda migracji.

Tabela 13. Saldo migracji wewnętrznych dla gminy Rudniki w latach 2010-2014.

Rok	Napływ			Odływ			Saldo
	zameldowania			wymeldowania			
	ogółem	z miast	ze wsi	ogółem	do miast	na wieś	ogółem
2010	82	56	26	97	49	48	-15
2011	98	66	32	72	49	23	26
2012	70	42	28	78	35	43	-8
2013	72	37	35	70	41	29	2
2014	84	57	27	71	42	29	13

Źródło: GUS/BDL

Migracje zagraniczne w gminie Rudniki w latach 2010-2014 były nieznaczne. Jedynie w 2014 roku odnotowano 3 przypadki zameldowania z zagranicy. Najwięcej mieszkańców gminy wymeldowało się za granicę w 2012 roku (4 osoby). Saldo migracji zagranicznych było najwyższe w 2014 roku – wynosiło ono 2. Z kolei najniższy poziom tego wskaźnika odnotowano w 2012 roku (-4).

Tabela 14. Saldo migracji zagranicznych dla gminy Rudniki w latach 2010-2014.⁴

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Zameldowania z zagranicy	0	0	0	0	3
Wymeldowania za granicę	0	1	4	0	1
Saldo	0	-1	-4	0	2

Źródło: GUS/BDL

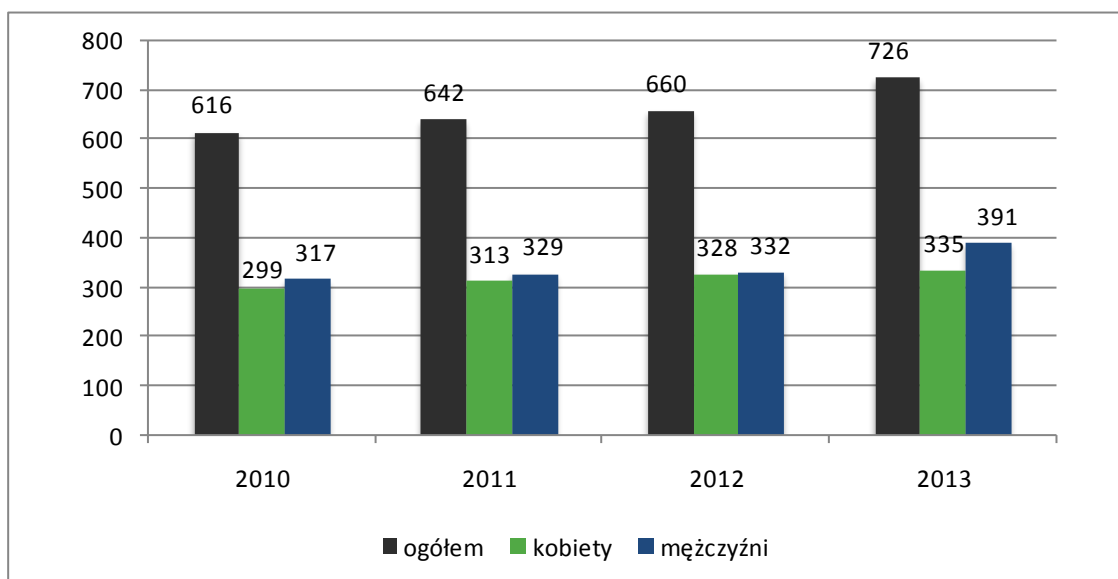
4.2. Rynek pracy

Liczba i struktura pracujących

Kolejny obszar poddany analizie to rynek pracy. Obejmuje on głównie zagadnienia pracujących oraz bezrobotnych mieszkańców gminy Rudniki.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego począwszy od roku 2010 można zaobserwować stopniowy wzrost liczby pracujących⁵ w gminie Rudniki. W końcu 2013 roku liczba ta wyniosła 726 osób. W relacji do roku poprzedzającego oznacza to przyrost o 66 osób. W analizowanym okresie liczba pracujących mężczyzn stale przewyższała liczbę kobiet.

Rysunek 22. Liczba pracujących w gminie w latach 2010-2013.

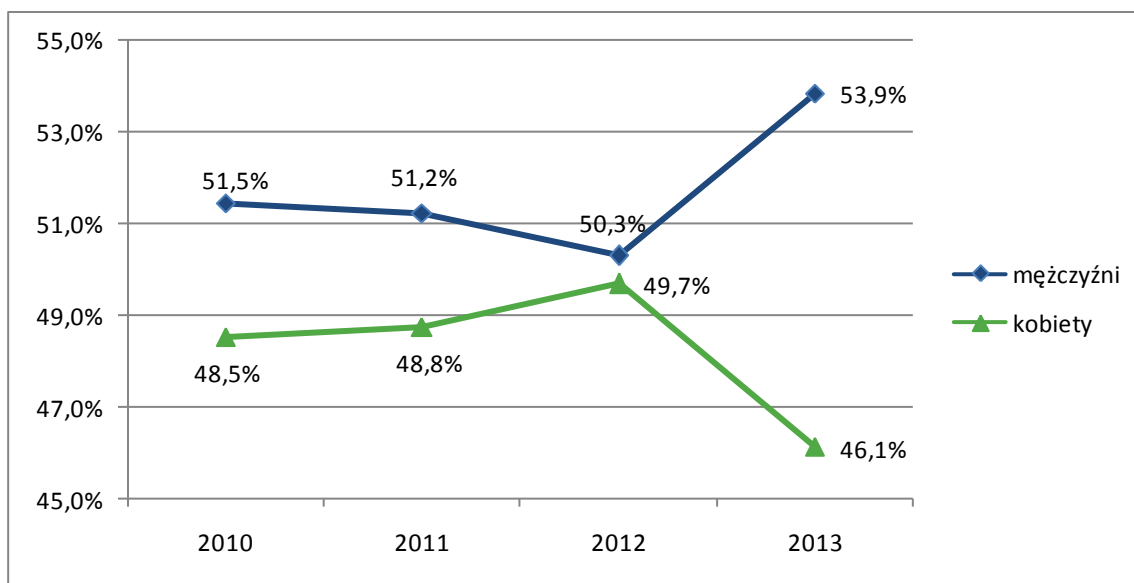
Źródło: GUS/BDL

⁴ Uwaga: Dane dotyczące salda migracji zagranicznych dotyczą migracji oficjalnych i zgłoszonych i nie obejmuje migracji zarobkowej.

⁵ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 5 osób, (dla lat 1995-1998); bez zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób (dla 1999 r.); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób (od 2000 r.) (wyjaśnienie GUS)

Ogółem można zauważyć, iż w latach 2010-2013 liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 23,3%, zaś kobiet o 12,0%. W 2010 roku mężczyźni stanowili 51,5% ogółu pracujących. Od tego roku odsetek mężczyzn wśród pracujących zmniejszał się, aby w roku 2013 roku osiągnąć maksymalną wartość 53,9%. Odwrotna tendencja występowała w przypadku kobiet. W 2012 roku liczba pracujących kobiet była nieznacznie niższa niż liczba pracujących mężczyzn. Odsetki wynosiły odpowiednio 49,7% (kobiety) i 50,3% (mężczyźni).

Rysunek 23. Pracujący według płci w latach 2010-2013.

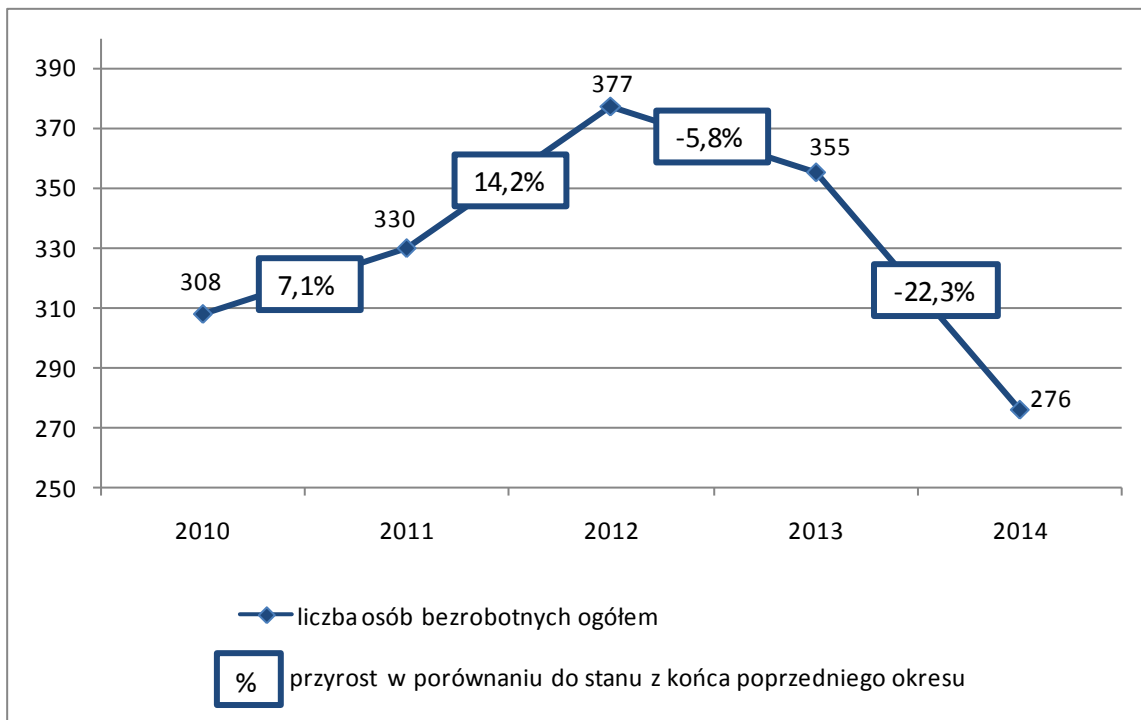

Źródło: GUS/BDL

Poziom bezrobocie

Na koniec 2014 roku w gminie Rudniki zarejestrowanych było 276 osób bezrobotnych. Od 2010 do 2012 roku zauważalny był dynamiczny trend wzrostowy liczby bezrobotnych. Po czym, w dwóch ostatnich omawianych latach następuje spadek liczby osób pozostających bez zatrudnienia (odpowiednio o 5,8% i 22,3% dla lat 2013 i 2014). Szczegółowe dane prezentuje poniższy rysunek.

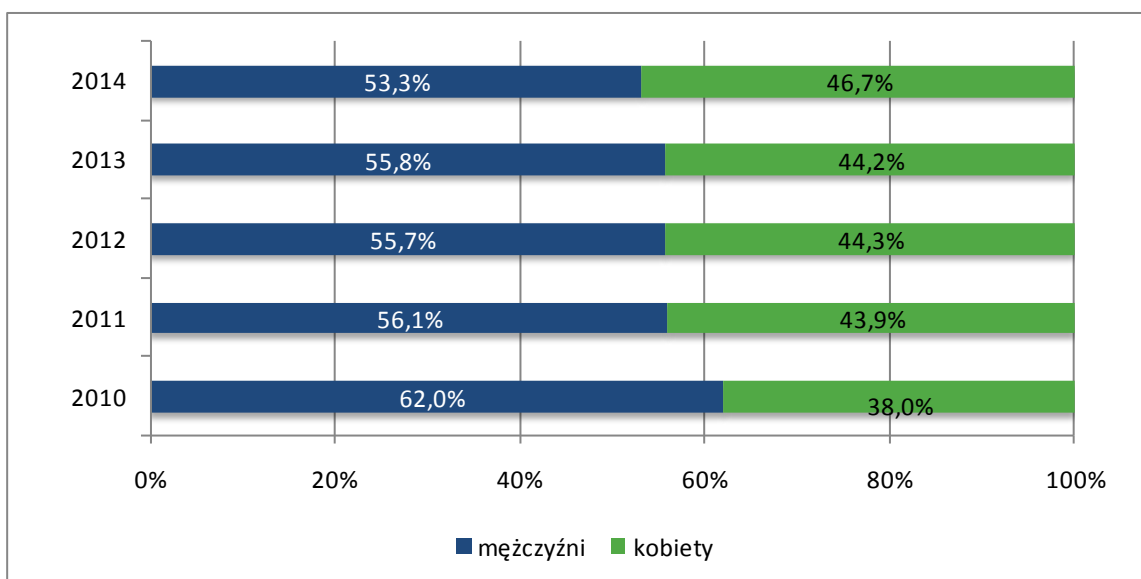
Rysunek 24. Liczba bezrobotnych w Rudnikach w latach 2010-2014.

Źródło: GUS/BDL

Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy Rudniki, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oleśnie w grudniu 2014 roku, wynosiła 276 osób. Wśród nich znajdowało się 147 mężczyzn (53,3% ogółu zarejestrowanych) oraz 129 kobiet (46,7% ogółu zarejestrowanych). W latach 2010-2014 można jednak zaobserwować tendencję spadkową w przypadku mężczyzn, podczas gdy odsetek bezrobotnych kobiet był najwyższy w roku 2014.

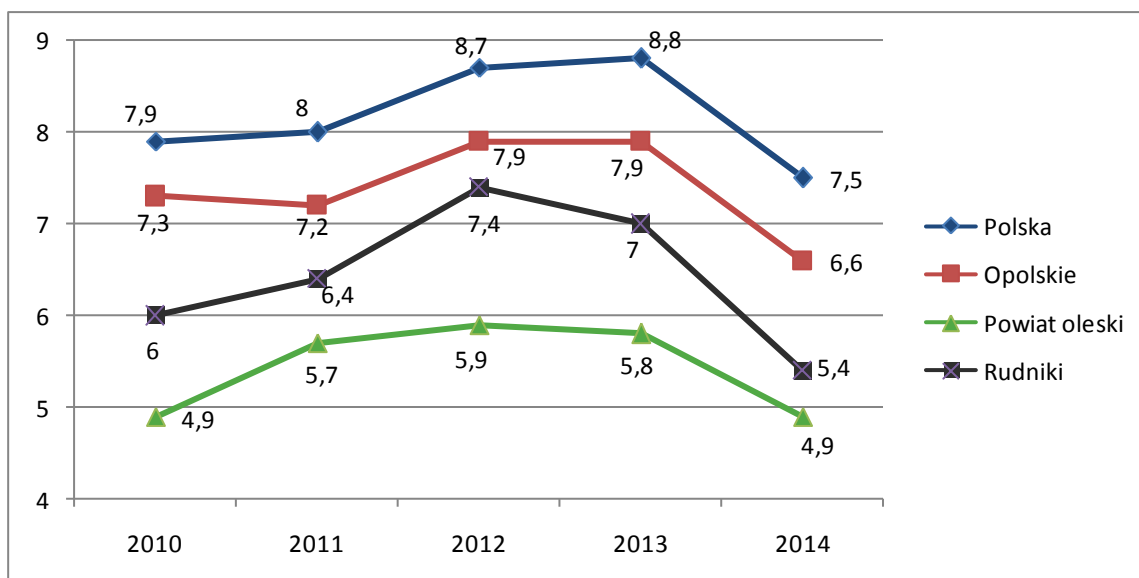
Rysunek 25. Liczba bezrobotnych wg płci.

Źródło: GUS/BDL

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Rudniki jest na niskim poziomie w porównaniu do danych dla kraju i województwa. Niższą wartość wskaźnika w 2014 roku odnotowano jedynie w skali powiatu oleskiego – 4,9%. Na przestrzeni lat 2010-2014 wartość wskaźnika w Rudnikach spadła o 0,6%. Sytuacja w powiecie oleskim nie uległa zmianie – procentowy udział był taki sam na początku i na końcu analizowanego okresu. W przypadku kraju nastąpił spadek o 0,4%, a w skali województwa wyniósł on 0,7%.

Rysunek 26. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014.

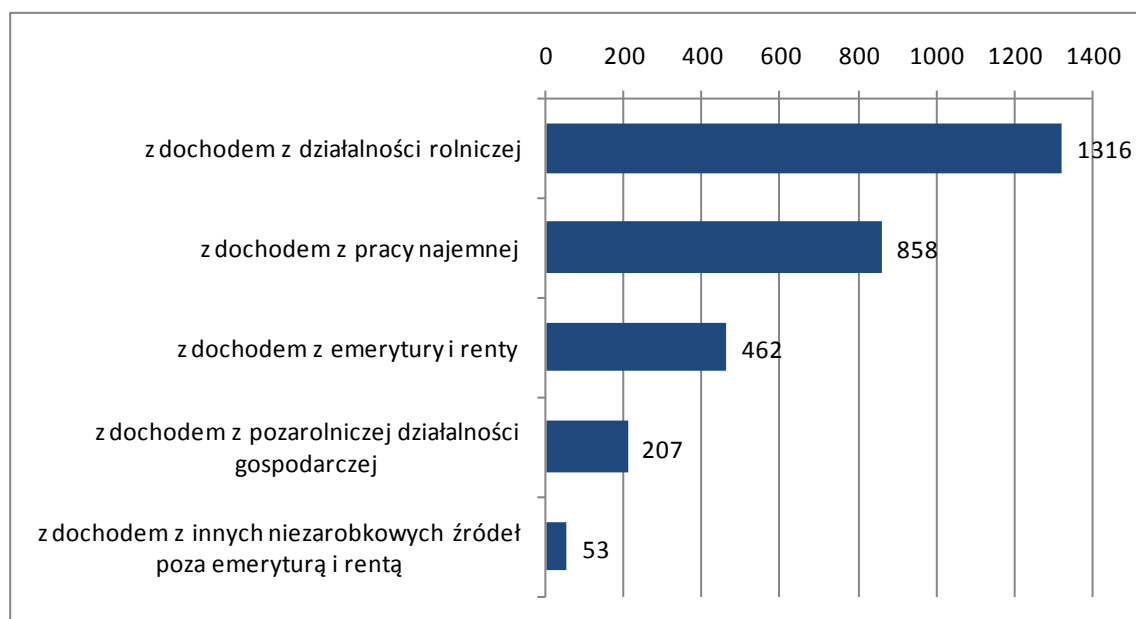

Źródło: GUS/BDL

Źródła utrzymania

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. potwierdzają, że w gminie Rudniki najczęstszym źródłem dochodu gospodarstw jest działalność rolnicza – aż 1316 spośród 1441 jednostek. Z pracy najemnej utrzymuje się 858 gospodarstw, 462 korzystają z dochodów z emerytury i renty. Z pozarolniczej działalności gospodarczej dochód czerpie 207 gospodarstw, a z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą - pozostałe 53.

Rysunek 27. Źródła dochodu gospodarstw domowych w 2010 roku.

Źródło: GUS/BDL

Podstawowy rynek pracy stanowią okoliczne, większe miasta, gdzie oferta zatrudnienia jest znacznie większa niż na terenie gminy Rudniki. Uzupełnieniem tej oferty są niewielkie przedsiębiorstwa czy nawet mikroprzedsiębiorstwa tworzące bazę produkcyjną i usługowo-handlową na lokalnym rynku pracy. Wiele firm działających w gminie to jednoosobowe przedsiębiorstwa działające na zasadzie samozatrudnienia.

4.3 Uczestnictwo w kulturze

Zainteresowanie mieszkańców imprezami organizowanymi na terenie gminy Rudniki jest duże. Obserwuje się potrzebę integracji mieszkańców. Organizatorami różnych imprez o charakterze kulturalnym, rekreacyjnych czy sportowym zajmują się Ośrodek Kultury w Rudnikach, stowarzyszenia, grupy odnowy wsi, Koła Gospodyń Domowych, Klub Seniora oraz lokalni liderzy.

Tabela 15. Działalność Ośrodka Kultury w Rudnikach w latach 2011-2014.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	Zmiana
Ogółem	1	1	1	1	-
Imprezy	56	39	62	67	11
Uczestnicy imprez	8836	5743	11571	10635	1799
Zespoły artystyczne	2	3	3	4	2
Członkowie zespołów artystycznych	43	55	49	52	9
Koła (kluby)	6	9	9	5	-1
Członkowie kół (klubów)	159	137	158	134	-25

Źródło: GUS/BDL

Bardzo ważną rolę na obszarach wiejskich odgrywa aktywizacja mieszkańców. W ramach różnych organizacji, klubów i kół mieszkańcy realizują swoje zainteresowania i pasje. Na uwagę zasługują m.in.

zespół folklorystyczny RUDNICZANIE, w składzie którego działają 23 osoby oraz Klub Seniora liczący 65 członków (stan na 2014 r.).

W gminie Rudniki funkcjonuje **Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji**, który stanowi doskonałą bazę do prowadzenia wielokierunkowej działalności rozwijającej potrzeby kulturalne mieszkańców. Różnorodna oferta owocuje wzrostem osób korzystających z wachlarza jego usług.

Do stałych form działalności GOKSiR należą:

1. Zespół folklorystyczny „Rudniczanie”,
2. Orkiestra Dęta w Żytniowie,
3. Zespół wokalny „Rudnicanto”,
4. Klub Seniora,
5. Sekcja plastyczna – dwie grupy „Kolorki” i „Plastusie”,
6. Sekcja szachowa,
7. Sekcja aerobik 50+,
8. Grupa A.A. „Iskierka”,
9. Kompleks sportowy ORLIK od 1 kwietnia do 30 listopada (zajęcia stałe zgodnie z harmonogramem) oraz lodowisko „Biały Orlik” w sezonie zimowym,
10. Klub Moli Książkowych oraz Warsztaty Czytelnicze „Czytam Sobie” w Gminnej Bibliotece Publicznej w Rudnikach.

Tabela 16. Kalendarz najważniejszych imprez organizowanych przez GOKSiR w Rudnikach.

Najważniejsze przedsięwzięcia organizowane przez GOKSiR w Rudnikach	
Styczeń	<ul style="list-style-type: none"> • Regionalny Przegląd Kolęd „Kolędy łączą pokolenia”.
Luty	<ul style="list-style-type: none"> • Wystawa z cyklu „Młode talenty” prezentująca dokonania artystyczne uzdolnionej młodzieży z terenu gminy Rudniki.
Kwiecień	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty rękodzieła ludowego.
Maj	<ul style="list-style-type: none"> • Regionalny Przegląd Pieśni Maryjnej i Pielgrzymkowej. • Integracyjny Rajd Rowerowy gmin Rudniki-Radłów. • Ogólnopolski Bieg Masowy „Pętla Rudnicka”. <p>Impreza sportowa organizowana od 1994 roku (ostatnią niedzielę maja). Bieg główny na dystansie 13,3 km trasą asfaltową: Rudniki-Żytniów-Cieciulów-Rudniki, któremu towarzyszą na boisku szkolnym biegi na różnych dystansach dla dzieci i młodzieży. Indywidualnie organizowana jest również konkurencja Nordic Walking.</p>
Lipiec	<ul style="list-style-type: none"> • Międzynarodowe Zawody Drwali w Bobrowie. • Jedna z największych tego typu imprez w Polsce, organizowana od 2000 roku. W zawodach biorą udział drużyny z Czech, Słowacji, Niemiec, Francji, Szwecji, Polski. Drwale rywalizują w wielu regulaminowych konkurencjach na polu zrębowym w lesie i na boisku. Zawody od kilku lat są eliminacjami do Mistrzostw Polski Drwali.
Sierpień	<ul style="list-style-type: none"> • Dożynki Gminne wraz z Turniejem Sołectw „SOŁTYSIADA”.
Wrzesień	<ul style="list-style-type: none"> • Międzynarodowy Konkurs Plastyki Obrzędowej. <p>Konkurs organizowany cyklicznie od 1992 roku w drugiej połowie września. Celem jest wykonanie prac plastycznych związanych z obrzędami i zwyczajami ludowymi w cyklu rocznym. Konkurs i trwająca po nim wystawa pobudza i promuje twórczość artystów ludowych, upowszechnia tradycję oraz rozbudza zainteresowanie dzieci i młodzieży sztuką ludową.</p>
Październik	<ul style="list-style-type: none"> • „Jesień z bluesem”.
Grudzień	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkanie Muzyków Jazzowych. <p>Impreza muzyczna organizowana w pierwszej dekadzie grudnia od 1992 roku. Jest ewenementem w skali kraju, ponieważ propaguje jazz w środowisku wiejskim. Ma na celu prezentację dorobku muzycznego zespołów i solistów jazzowych z Polski, zarówno młodych i początkujących wykonawców, jak i profesjonalnych grup jazzowych. Gościli</p>

	w Rudnikach m.in. Janusz Muniak, Janusz Skowron, Stanisław Soyka, Wojciech Karolak, Krystyna Prońko, Jan „Ptaszyn” Wróblewski, Józef Skrzek, Wojciech Kamiński, Wojciech Fortuna, Reggie Mooore, Charlie Green i wielu innych wspaniałych artystów.
--	---

Źródło: GOKSiR w Rudnikach

Szczegółowy wykaz imprez określony jest w rocznym kalendarzu wydarzeń kulturalnych.

Poza Ośrodkiem Kultury w Rudnikach organizacją małych imprez kameralnych zajmuje się Gminna Biblioteka Publiczna w Rudnikach, w której poddasze zostało zaadaptowane na salę wystawienniczą. Galeria stanowi również świetne zaplecze, gdzie organizowane są koncerty muzyczne, warsztaty, spotkania autorskie oraz zajęcia dla dzieci.

5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

5.1. Infrastruktura edukacyjna

Infrastrukturę edukacji na terenie gminy tworzą szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi, placówka przedszkolna i gimnazjum. Do szkół i placówek funkcjonujących na obszarze gminy Rudniki należą:

- Przedszkole Publiczne w Rudnikach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Dalachowie z oddziałem przedszkolnym,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Dalachowie Filia w Rudnikach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Jaworznie z oddziałem przedszkolnym,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Ciecuiowie z oddziałem przedszkolnym,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Żytniowie z oddziałem przedszkolnym,
- Gimnazjum Publiczne im. Andrzeja Wajdy w Rudnikach.

Na terenie gminy Rudniki działa również Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Julianpolu, dla którego organem prowadzącym jest Powiat Oleski.

Wszystkie szkoły na terenie gminy są w dobrym stanie technicznym i z pełną termomodernizacją. W tych placówkach wymagane jest prowadzenie jedynie remontów bieżących, w celu utrzymania odpowiedniego standardu technicznego budynków. Przy każdej ze szkół podstawowych, z wyjątkiem szkoły w Ciecuiowie, są sale gimnastyczne. Przy gimnazjum w Rudnikach jest pełnowymiarowa hala sportowa z widownią. W każdej ze szkół znajdują się siłownie do dyspozycji dzieci i młodzieży, z których mogą również korzystać mieszkańcy gminy.

W najbliższym czasie modernizacji wymagać będą kotłownie we wszystkich szkołach na terenie gminy. Mając na uwadze zagadnienia związane z niską emisją gmina zamierza zmodernizować źródła ogrzewania na ekologiczne i wspomagane OZE.

Przy wszystkich szkołach podstawowych działają oddziały przedszkolne zapewniające opiekę nad dziećmi w wieku 3-6 lat. Oddziały przedszkolne są wyposażone w pomoce dydaktyczne oraz nowoczesny sprzęt multimedialny. Przedszkole w Rudnikach, jako jednostka samodzielna, będzie w ciągu najbliższych 2 lat zmieniała swoją siedzibę. Budynek po ośrodku zdrowia w Rudnikach zostanie przebudowany na przedszkole z 3 oddziałami wraz z zapleczem socjalnym.

Gmina Rudniki nie realizuje usług w zakresie instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3. W latach 2014-2015 gmina uczestniczyła w projekcie „Powrót do zatrudnienia” zatrudniając opiekunów indywidualnych dla dzieci do lat 3. W roku szkolnym 2013/14 na terenie gminy Rudniki funkcjonowało 5 placówek wychowania przedszkolnego, w tym 1 przedszkole i 4 oddziały przedszkolne działające przy szkołach podstawowych. Liczba miejsc w przedszkolach wynosiła 250 w 10 grupach.

W roku szkolnym 2013/14 na terenie gminy Rudniki funkcjonowało 5 szkół podstawowych, które dysponowały łącznie 28 oddziałami (klasami). Do szkół uczęszczało wtedy 468 uczniów, a liczba absolwentów wynosiła 87.

Tabela 17. Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2013/14.

Wyszczególnienie	2013/2014
Szkoły	4
Oddziały (klasy)	28
Uczniowie	
Liczba uczniów ogółem	468
W tym kobiety	233
Klasa I	80
Absolwenci	
Liczba absolwentów ogółem	87
W tym kobiety	38

Źródło: GUS/BDL

Na przestrzeni lat 2010-2013 liczba uczniów i absolwentów szkół podstawowych w gminie kształtowała się na zmiennym poziomie – najwięcej uczniów uczęszczało do szkół w 2012 roku (478 osób), zaś najwięcej osób ukończyło je w 2010 roku (95 absolwentów).

Na podstawie analizy można stwierdzić, że liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach na terenie gminy Rudniki kształtuje się obecnie na takim samym poziomie jak w przypadku powiatu oleskiego i województwa opolskiego – średnio na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 17 uczniów. W skali kraju wskaźnik ten osiągał wartość 18 uczniów na 1 oddział w szkołach podstawowych.

W roku szkolnym 2013/14 w gminie Rudniki usługi edukacyjne świadczyła 1 placówka kształcenia gimnazjalnego, która liczy 9 oddziałów (klas). Liczba uczniów uczęszczających do tego typu placówek wynosiła 256 uczniów, a liczba absolwentów – 95 osób.

Tabela 18. Gimnazjum w Rudnikach w roku szkolnym 2013/14.

Wyszczególnienie	2013/2014
Szkoły	1
Oddziały (klasy)	9
Uczniowie	
Liczba uczniów ogółem	256
W tym kobiety	119
Klasa I	88
Absolwenci	
Liczba absolwentów ogółem	95
W tym kobiety	48

Źródło: GUS/BDL

W latach 2010-2013 liczba uczniów i absolwentów w Rudnikach stale się zmniejszała - ubyło 11,7% uczniów i 5,0% absolwentów. Z analizy wynika, że jest to trend ogólnokrajowy - spadek liczby uczniów odnotowano w tym okresie na terenie całego kraju. W powiecie oleskim spadek wyniósł 15,9%, w województwie opolskim 13,6%, a w skali kraju liczba uczniów zmniejszyła się o 10,9%.

5.2 Poziom wykształcenia

Informacje nt. poziomu wykształcenia ludności w statystyce publicznej dostępne są w postaci danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku. Dane te dostępne są dla poziomu powiatu. Ludność zamieszkała na obszarach wiejskich powiatu oleskiego, w porównaniu do danych dla całego powiatu oleskiego, województwa opolskiego i kraju, charakteryzuje się najniższym udziałem osób z wykształceniem wyższym (6,78%), średnim i policealnym (21,89%), średnim i policealnym zawodowym (13,79%) oraz najwyższym odsetkiem osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (29,52%), podstawowym (24,92%) i nieukończonym podstawowym (1,72%). Szczególnie widoczna jest różnica pomiędzy udziałem osób z wykształceniem wyższym w kraju oraz na obszarach wiejskich powiatu oleskiego.

Tabela 19. Porównanie poziomu wykształcenia ludności na obszarze powiatu oleskiego, województwa opolskiego oraz kraju – odsetek ludności w stosunku do liczby mieszkańców w wieku powyżej 13 lat.

	wyższe	średnie i policealne - ogółem	średnie i policealne - średnie zawodowe	średnie i policealne - średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
powiat oleski - obszary wiejskie	6,78	21,89	13,79	6,63	29,52	4,66	24,92	1,72
powiat oleski	9,95	24,78	15,26	7,30	27,29	4,75	20,74	1,39
województwo opolskie	13,59	28,52	16,02	10,26	23,90	4,61	17,90	1,26
Polska	16,99	31,56	17,20	11,77	21,67	4,93	18,31	1,36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS/BDL

5.3. Infrastruktura sportowa i turystyczna

Mieszkańcy gminy Rudniki mają do dyspozycji szereg obiektów sportowo-rekreacyjnych, stwarzających warunki do uprawiania sportu, wypoczynku i rekreacji. Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty sportowe:

1. Centrum sportowo-rekreacyjne w Rudnikach, w skład którego wchodzi:

- kompleks boisk sportowych ORLIK w Rudnikach (boisko trawiaste – syntetyczne do piłki nożnej, boisko tartanowe do koszykówki i siatkówki) z zapleczem szatniowym i oświetleniem,
- lodowisko – Biały ORLIK,
- boisko trawiaste do piłki nożnej,
- bieżnia z mączki ceglanej,
- boisko do piłki plażowej.

2. Wielofunkcyjne boisko o sztucznej nawierzchni przy Publicznej Szkole Podstawowej w Dalachowie, w skład którego wchodzi:

- boisko do piłki ręcznej,
- dwa boiska do koszykówki,
- dwa boiska do piłki siatkowej.

3. Boiska trawiaste do piłki nożnej w Ciecuiowie, Żytniowie oraz w Rudnikach (z widownią).

4. Boiska do piłki plażowej w Rudnikach, Ciecuiowie, Odcinku i Jelonkach.

5. Boiska do piłki siatkowej w Żytniowie i Łazach.

6. Hale i sale sportowe:

- hala sportowa przy Gimnazjum Publicznym Rudnikach,
- sala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Dalachowie,
- sala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żytniowie,
- sala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Jaworznie.

7. Boiska do piłki ręcznej i/lub koszykówki:

- boisko z kostki brukowej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Jaworznie,
- boisko betonowe przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żytniowie,
- boisko z kostki brukowej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Ciecuiowie,
- boisko z kostki brukowej przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Mostkach,
- boisko z kostki brukowej przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Bobrowie.

8. Siłownie zewnętrzne w Rudnikach, Ciecuiowie i Żytniowie.

9. Siłownie w placówkach szkolnych w Rudnikach, Dalachowie, Żytniowie, Jaworznie i Ciecuiowie.

10. Edukacyjna ścieżka rowerowa.

Przy wsparciu środków unijnych oraz krajowych w ciągu 5-ciu lat na terenie gminy zmodernizowano i wybudowano 8 obiektów sportowych m.in.: Kompleks boisk sportowych ORLIK 2012 w Rudnikach, posiadający bogatą ofertę sportowo-rekreacyjną, przygotowaną przez wykwalifikowanych instruktorów sportu. W okresie zimowym mieszkańcy gminy korzystać mogą z sezonowego lodowiska Biały Orlik w Rudnikach, jak również nart biegowych. W miejscowości Dalachów przy Publicznej Szkole Podstawowej funkcjonuje wielofunkcyjne boisko o sztucznej nawierzchni, umożliwiające uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych, tj. piłka ręczna, siatkówka, koszykówka i piłka nożna. W roku 2014 zmodernizowano i powiększono dwa boiska trawiaste w Żytniowie oraz w Ciecuiowie. Boisko w Ciecuiowie posiada system nawodnienia.

Przez najpiękniejsze zakątki gminy Rudniki wiedzie trasa edukacyjnej ścieżki rowerowej, wzdłuż której usytuowano ok. 50 tablic informacyjnych o tematyce przyrodniczej, historycznej i kulturalnej. Podążając traktami leśnymi zwiedzić można najcenniejsze zabytki i atrakcje gminy Rudniki. Szlak rowerowy przebiega przez Obszar Chronionego Krajobrazu Załęcze-Polesie, Krainę Wymarłych Gadów Morskich w Ciecuiowie, drewniane kościoły w Jaworznie i Żytniowie oraz dworek w Starym Bugaju.

W 2014 roku na terenie gminy Rudniki funkcjonowały 4 kluby sportowe. Należą do nich:

- LZS w Bugaju Nowym,
- LZS Żytniów,
- LZS w Rudnikach (działający Klub Biegacza),
- UKS Dalachów,

Kluby sportowe w 2014 roku liczyły ogółem 206 członków. Funkcjonowało także 10 sekcji sportowych, zatrudnionych było łącznie sześciu trenerów i instruktorów sportowych.

Gmina Rudniki w zakresie bazy noclegowej dysponuje następującym potencjałem:

- 7 gospodarstw agroturystycznych,
- 2 restauracje z zapleczem noclegowym.

Bardzo ważną rolę na obszarach wiejskich pełni baza gospodarstw agroturystycznych lub pokoi gościnnych, należąca do grupy tzw. pozostałych obiektów noclegowych, posiadająca niejednokrotnie ciekawą ofertę usług. Gospodarstwa agroturystyczne w gminie oferują łącznie 28 pokoi, co stanowi 75 miejsc noclegowych (stan na 30.06.2015 r.).

Uzupełnieniem tej oferty jest Motel „Złota Kaczka” i „Zapiecek” oferujące na stałe 16 2-osobowych pokoi, a w weekendy nawet do 70 miejsc noclegowych, przy organizacji imprez okolicznościowych.

Na terenie gminy są dwie restauracje:

- Restauracje „Złota Kaczka” i „Zapiecek” (jeden właściciel) w miejscowości Mirowszczyzna,
- Restauracja „Chata Romana” w miejscowości Mirowszczyzna, przy drodze 43, na trasie Częstochowa-Wieluń⁶, dysponująca 5 pokojami noclegowymi.

Wszystkie restauracje z zapleczem noclegowym położone są przy drodze krajowej nr 43 relacji Rudniki – Częstochowa.

5.3. Infrastruktura kultury

Głównym ośrodkiem krzewienia kultury w gminie jest Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Rudnikach. Budynek w 2010 roku został zaadaptowany na Centrum Spotkań Muzyków Jazzowych ze względu na wieloletnią tradycję organizacji imprezy jazzowej. Centrum spełnia również funkcję typowego ośrodka kultury z nowoczesną salą widowiskową i małą galerią wystawienniczą.

Przy GOKSiR działa Gminna Izba Tradycji, która mieści się w wyremontowanym budynku, tuż obok ośrodka kultury. Zgromadzone w niej eksponaty przedstawiają historię naszego regionu, dawne rzemiosło, przypominają wygląd wiejskiej izby. Ekspozycja pokazuje jak szybko teraźniejszość staje się przeszłością.

Mając na uwadze przemijający czas trzeba wspomnieć o Szkolnej Izbie Pamięci istniejącej przy Szkole Podstawowej w Jaworznie. Umieblowano ją starymi ławkami z kałamarzami, wyposażono dawnymi

⁶ http://specster.nazwa.pl/_maxman/chata/

pomocami dydaktycznymi, na ścianach powieszono godło bez korony i stare mapy. Na półkach znaleźć można stare elementarze, 50 tomów „Dzieł wszystkich” Lenina i wiele innych ciekawych pozycji.

Perełką kulturalną gminy jest Gminna Biblioteka Publiczna w Rudnikach. Poddasze biblioteki zaadaptowano na Galerię Osobliwości Przyrodniczych, w której prezentowana jest stała ekspozycja skamieniałości z terenu gminy Rudniki oraz innych pięknych minerałów z różnych stron świata. Galeria stanowi również świetne zaplecze, gdzie organizowane są kameralne koncerty muzyczne, wystawy, warsztaty, spotkania autorskie oraz zajęcia dla dzieci. W budynku biblioteki funkcjonuje również Punkt Informacji Turystycznej.

W ramach biblioteki działają 4 filie biblioteczne usytuowane w szkołach podstawowych w następujących miejscowościach: Jaworzno, Żytniów, Ciecuiów i Dalachów.

Gmina Rudniki, jako jedyna w powiecie oleskim, posiada na swoim terenie Galerię Sztuki Współczesnej „W POLU” w Słowikowie. Właściciel - Zenon Windak jest absolwentem Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W galerii eksponuje prace własne oraz artystów zapraszanych do udziału w organizowanych tam plenerach i wystawach.

Od 2014 roku w gminie Rudniki funkcjonuje kameralne „KINO ZA ROGIEM” mieszczące się w budynku Gimnazjum Publicznego w Rudnikach. Kino jest dostępne zarówno dla uczniów szkół, jak i dla mieszkańców całej gminy.

Ponadto miejscami, gdzie organizuje się wiele imprez kulturalnych oraz różnorodnych spotkań integrujących mieszkańców, są:

- Ośrodek Tradycji Wiejskiej i Strażackiej w Ciecuiowie,
- Wiejskie Centrum Kultury w Żytniowie,
- Chata Drwala i Strażaka w Bobrowie,
- Sołeckie Centrum Aktywności w Dalachowie,
- Dom Spotkań Wiejskich w Mostkach,
- Dom Spotkań Wiejskich w Chwiłach,
- Sołeckie Centrum Integracji w Jaworznie.

5.4 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Istotnym elementem infrastruktury społecznej są również placówki ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej funkcjonujące na terenie gminy. Infrastrukturę ochrony zdrowia na terenie gminy Rudniki tworzą placówki opieki medycznej oraz sieć aptek. Usługi medyczne świadczone są przez podmioty publiczne i niepubliczne, zarówno w ramach kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia, jak i komercyjnie.

Na terenie Gminy Rudniki funkcjonują 2 przychodnie medyczne:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Rudniki”, ul. Wieluńska 4, 46-325 Rudniki, w ramach którego funkcjonują:
 - Poradnia Lekarza POZ,
 - Poradnia Pediatryczna,
 - Dział Fizjoterapii,
 - Gabinet Szczepień,
 - Gabinet diagnostyczno-zabiegowy,
 - Gabinet położnej POZ.
2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Żytniów 181, 46-325 Żytniów, w ramach którego funkcjonują:

- Poradnia Lekarza POZ,
- Indywidualna Praktyka Położnicza Ksawera Łęgosz,
- Mariamed Maria Kluska-Szmigiel Poradnia (Gabinet) Pielęgniarki POZ.

Leczenie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) dla mieszkańców Rudnik realizowane jest przez następujące podmioty:

- Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Pielęgniarka Środowiskowo-Rodzinna Anna Kamińska,
- Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Pielęgniarka Środowiskowo-Rodzinna Ewa Urbańska,
- Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Pielęgniarka Środowiskowo-Rodzinna Szmigiel Jolanta,
- Grupowa Praktyka Pielęgniarska – Higiena Szkolna SC Gabinet Ms przy PSP Jaworzno,
- Grupowa Praktyka Pielęgniarska – Higiena Szkolna SC Gabinet Ms przy PSP Dalachów,
- Grupowa Praktyka Pielęgniarska – Higiena Szkolna SC Gabinet Ms przy PSP Żytniów,
- Grupowa Praktyka Pielęgniarska – Higiena Szkolna SC Gabinet Ms przy PSP Ciecuiów,
- Grupowa Praktyka Pielęgniarska – Higiena Szkolna SC Gabinet Ms przy GP Rudniki.

Opiekę specjalistyczną dla mieszkańców gminy Rudniki świadczy następujące placówki medyczne:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Przychodnia Stomatologiczna Katarzyna Cukier-Berg, Poradnia Stomatologiczna,
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Gabinet Stomatologiczny Małgorzata Biedka.

Według stanu na dzień 31.07.2015 r. na obszarze gminy Rudniki funkcjonują 2 apteki:

- „Apteka pod Świerkami”, sp. z o. o., ul. Częstochowska 2, 46-325 Rudniki,
- Apteka SC mgr farm. Beata Borecka, Wiesław Borecki, ul. Częstochowska 30, 46-325 Rudniki.

W celu poprawy i ochrony stanu zdrowia mieszkańców, gmina podejmuje działania z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej. W ramach ochrony zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom w 2014 roku na terenie gminy realizowano:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie realizuje **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach**. Na terenie gminy Rudniki funkcjonuje Karta Dużej Rodziny 3+. Podstawowym celem programu jest wzmocnienie funkcji rodziny i kondycji finansowej rodzin wielodzietnych (tj. rodzin mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci) oraz ułatwienie rodzinom wielodzietnym dostępu do oświaty, dóbr kultury, sportu i rekreacji.

Dodatkowo uprawnieni mieszkańcy gminy Rudniki mają możliwość odbierania Opolskiej Karty Rodziny i Seniora (OKRiS). OKRiS jest narzędziem Programu Specjalnej Strefy Demograficznej (SSD) w województwie opolskim. Celem Programu SSD jest odbudowa potencjału ludnościowego województwa opolskiego poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz poprawę jakości życia. Z kolei głównym celem OKRiS jest budowa przyjaznego klimatu dla rodziny poprzez m.in. wprowadzenie systemu powszechnych zniżek oraz ulg wspierających rodziny oraz osoby starsze w opłatach za usługi publiczne, głównie w instytucjach podległych jednostkom samorządowym, jak również w innych podmiotach publicznych i prywatnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach jest ponadto realizatorem projektu „Powrót do zatrudnienia” na podstawie porozumienia w sprawie współpracy przy tworzeniu instytucji Opiekuna Dziennego, zawartego pomiędzy WUP w Opolu, a Gminą Rudniki. Celem projektu jest zwiększenie możliwości powrotu na rynek pracy rodziców z terenu Gminy.

Gmina Rudniki od stycznia 2015 prowadzi społeczną akcję skierowaną do osób starszych i samotnie mieszkających. Wszystkie zainteresowane osoby otrzymają tzw. „Kopertę życia”, która pomoże ratownikom medycznym w szybkiej i skutecznej interwencji. Informacja zawarta w kopercie może uratować życie, jest niezmiernie ważna w przypadku osób samotnie mieszkających.

Poniższa tabela prezentuje wydatki gminy na poszczególne sektory pomocy społecznej. Najwięcej środków na przestrzeni badanego okresu przeznaczonych była na ośrodki pomocy społecznej.

Tabela 20. Wydatki budżetu gminy na pomoc społeczną w latach 2010 – 2014 (w tys. zł).

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Domy pomocy społecznej	84,1	120,1	160,1	173	165,3
Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	61	51,2	70	68,5	71,3
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	30,8	37,6	30,7	25,9	7,5
Ośrodki pomocy społecznej	119,9	158,7	191	201,4	229,4

Źródło: GOPS w Rudnikach

Z pomocy społecznej w gminie Rudniki w 2013 roku korzystały 172 gospodarstwa domowe. Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej wynosiła w tym okresie 547. Zarówno w przypadku liczby gospodarstw, jak i liczby osób w gospodarstwach korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2010-2013 zauważono wzrost – odpowiednio o 8,2% i 0,2%.

Tabela 21. Osoby korzystające z pomocy społecznej w latach 2010-2013.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	Zmiana
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej	159	155	157	172	8,2%
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej	546	535	529	547	0,2%

Źródło: GUS/BDL

Z pomocy społecznej w Rudnikach korzystało w 2013 roku 6,6% ogółu ludności gminy. Wyższy odsetek uzyskano jedynie w skali kraju, gdzie udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem wynosił 8,3%. W województwie opolskim było to 6,4%, zaś w powiecie oleskim – 5,5%. W przypadku gminy Rudniki na przestrzeni lat 2010-2013 odsetek ludności korzystającej z pomocy społecznej wzrósł nieznacznie o 0,1% i była to jedyna jednostka administracyjna, w której zaobserwowano wzrost tego wskaźnika. W powiecie oleskim odsetek udziału ludności korzystającej z pomocy społecznej spadł o 0,2%, w przypadku województwa o 0,1%, a w skali kraju zasięg korzystania z pomocy społecznej zmniejszył się o 0,4%.

W 2013 roku zasiłki rodzinne na dzieci otrzymywało 338 rodzin z gminy Rudniki, a objęły one 647 dzieci, w tym 599 dzieci w wieku do lat 17 (tj. 92,6% wszystkich dzieci objętych pomocą). W latach 2010-2013 liczba rodzin, które otrzymywały zasiłki na dzieci zmniejszyła się aż o 25,4%. Tym samym zmniejszyła się liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny (o 24,9%), w tym liczba dzieci do lat 17.

5.5 Bezpieczeństwo publiczne

Kluczowymi podmiotami realizującymi zadania z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Rudniki są policja, straż pożarna, pogotowie oraz organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego. Podmioty te wykonują zadania z zakresu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego wspólnie, a współdziałanie to przybiera różne formy, od koordynacji działań do wspólnych inicjatyw profilaktycznych.

Formacją przeznaczoną do ochrony obywateli oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego jest policja. Terytorialnie gmina Rudniki podlega pod Komisariat Policji w Praszce, który z kolei podlega pod Komendę Powiatową Policji w Oleśnie. Na terenie gminy raz w tygodniu dyżur pełni dzielnicowy, który zapewnia bezpośredni kontakt z mieszkańcami.

Najczęściej popełnianymi przestępstwami, a także wykroczeniami na obszarze gminy Rudniki, były kradzieże. W przedziale 2012 – 2014 najczęściej ich odnotowano w roku 2012, po czym nastąpił wyraźny spadek tego typu zdarzeń. W porównaniu do 2012 roku odnotowano natomiast większą liczbę kradzieży z włamaniami, a także przestępstw z użyciem przemocy. W przeciągu lat 2012 – 2014 nie odnotowano żadnego zabójstwa oraz rozboju.

Tabela 22. Przestępczość na terenie gminy Rudniki w latach 2012 – 2014.

Rok		2012	2013	2014
Przestępstwa	z użyciem przemocy	5	7	19
	zabójstwa	0	0	0
	rozboje	0	0	0
	kradzieże	24	6	10
	kradzieże z włamaniem	11	19	14
	zniszczenie mienia	2	2	1
Wykroczenia	kradzieże	22	13	14
	zniszczenie mienia	4	4	6

Źródło danych: Komisariat Policji w Praszce

Najczęściej pojawiającym się zdarzeniem drogowym w gminie Rudniki na przestrzeni lat 2012 – 2014 były kolizje drogowe. Najwięcej ich, 47, odnotowano w 2013 roku. Jednocześnie rok ten był okresem, w którym na drogach gminy Rudniki nikt nie zginął. Najtragiczniejszym rokiem był 2014, kiedy to w 4 wypadkach drogowych śmierć poniosło 4 osoby, a rannych zostało 5 osób.

Tabela 23. Zdarzenia drogowe na terenie gminy Rudniki w latach 2012 – 2014.

Rok	Liczba wypadków drogowych	Liczba kolizji drogowych	Liczba zabitych	Liczba rannych
2012	3	39	1	2
2013	6	47	0	9
2014	4	30	4	5

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Oleśnie

Bezpieczeństwo z zakresu ratownictwa i ochrony ludności na terenie gminy zapewniają również Jednostka Państwowej Straży Pożarnej w Oleśnie oraz 9 jednostek ochotniczych straży pożarnych z terenu gmin, są to OSP Rudniki, OSP Żytniów, OSP Bobrowa, OSP Chwiły, OSP Ciecuiów, OSP Dalachów, OSP Jaworzno, OSP Jelonki i OSP Mostki. Wszystkie jednostki wyposażone są w wozy bojowe, dodatkowo Rudniki i Żytniów posiadają wozy operacyjne.

OSP Rudniki i Żytniów są włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Ponadto pięć jednostek posiada stacje selektywnego alarmowania, które umożliwiają uruchomienie syren alarmowych przez stanowisko kierowania w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Oleśnie. Wszystkie jednostki posiadają łączność radiową z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Oleśnie.

W szeregach OSP zrzeszonych jest 350 członków zwyczajnych, 84 wspierających i 33 honorowych. Bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych może brać udział 156 członków zwyczajnych w wieku od 18 do 65 lat, posiadających wyszkolenie i aktualne badania lekarskie.

Na przestrzeni lat 2010 – 2014 największą liczbę pożarów, 29, odnotowano w roku 2012. W latach 2013 – 2014 pożarów było ponad dwukrotnie mniej – po 14. Wśród pożarów przeważały pożary małe. W latach 2013 – 2014 odnotowano tylko po 1 pożarze średnim. W całym badanym okresie na obszarze gminy Rudniki nie było pożaru z kategorii dużego lub bardzo dużego.

Tabela 24. Ilość pożarów ze względu na wielkość w latach 2010 – 2014 w gminie Rudniki.

Pożary	Mały	Średni	Duży	Bardzo duży	Razem
2010	15	2	0	0	17
2011	24	3	0	0	27
2012	25	4	0	0	29
2013	13	1	0	0	14
2014	13	1	0	0	14

Źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Oleśnie

Wśród rodzaju miejscowych zagrożeń, odnotowanych w gminie Rudniki w latach 2010 -2014, największą liczbę stanowiły gwałtowne opady atmosferyczne/silne wiatry. Rozkład tych zdarzeń w badanym czasie był bardzo nierównomierny. Największą ich liczbę, 73, odnotowano w 2010, najmniejszą, w liczbie 3, w 2012. Na drugim miejscu wśród miejscowych zagrożeń znalazły się agresywne zachowanie owadów, a następnie zdarzenia w komunikacji drogowej.

Tabela 25. Ilość i rodzaj miejscowych zagrożeń w latach 2010 – 2014 w gminie Rudniki.

Rok		2010	2011	2012	2013	2014
Miejscowe zagrożenia (rodzaj)	Gwałtowne opady atmosferyczne/silne wiatry	73	8	3	24	7
	Zdarzenia w komunikacji drogowej	15	8	7	7	12
	Agresywne zachowania owadów	7	11	25	7	17
	Zabezpieczenia imprez masowych	1	2	1	1	3
	Inne	3	2	2	5	10
Razem		99	31	38	44	49

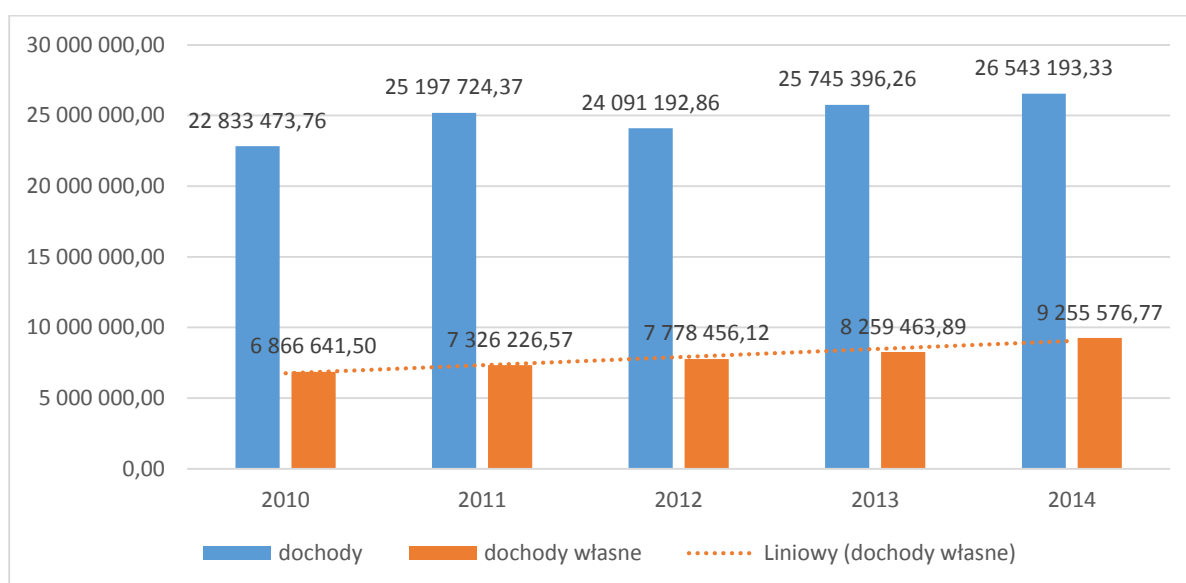
Źródło danych: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Oleśnie.

6. ZARZĄDZANIE

6.1. Możliwości budżetowe gminy

Dochody gminy Rudniki w 2014 roku wyniosły 26,5 mln zł i były najwyższe od 2010 roku. W przypadku dotacji, w poszczególnych latach osiągnęto zróżnicowane poziomy: w 2010 roku gmina uzyskała 5,3 mln zł dotacji, kwota ta wzrosła do poziomu 6,7 mln zł w 2011 roku, następnie spadła do 4,7 mln zł, aby w 2013 roku osiągnąć wysokość 5,4 mln zł. Na przestrzeni lat 2010 – 2014 obserwowano systematyczny wzrost dochodów własnych gminy, co przełożyło się na wzrost dochodów gminy.

Rysunek 28. Dochody gminy Rudniki w latach 2010-2014.

Źródło: GUS/BDL

Gmina Rudniki, w 2014 roku uzyskała dochód na poziomie 26 543 193,33 zł. Niemal połowę dochodów gminy w 2014 roku stanowiły różne rozliczenia (11 627 001,51 zł, tj. 43,8% ogółu dochodów). Istotnymi źródłami dochodów gminy są także: dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (6 115 725,49 zł, tj. 23,0%), pomoc społeczna (2 508 216,48 zł, tj. 9,5 %) oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska (1 229 633,29 zł, tj. 4,6%).

Tabela 26. Struktura dochodów wg działów Klasyfikacji Budżetowej (w %) w latach 2010-2014.

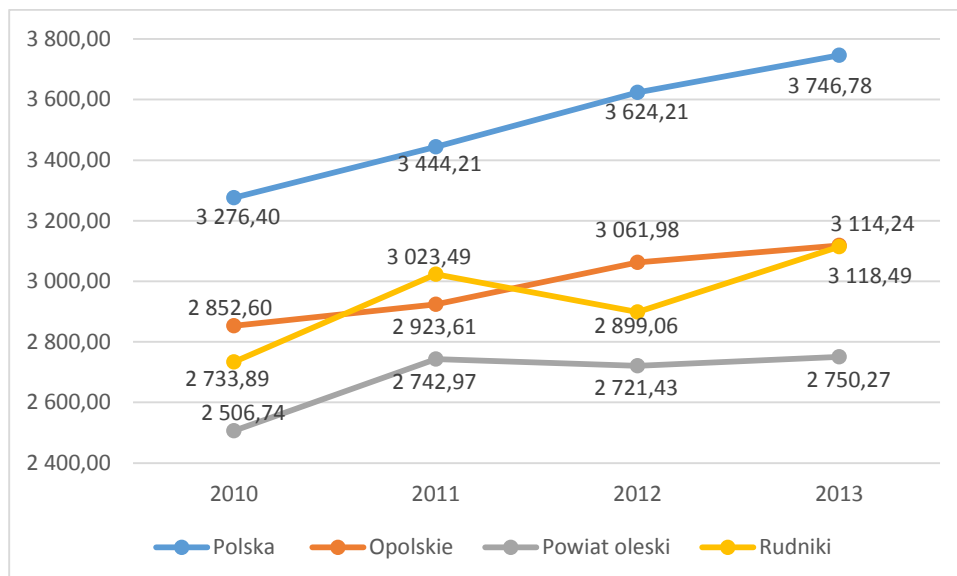
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	1,6%	6,9%	2,3%	5,0%	3,2%
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	3,0%	2,9%	3,2%	3,0%	3,1%
Dział 600 - Transport i łączność	2,3%	2,6%	5,1%	3,1%	2,6%

Dział 630 - Turystyka	0,0%	0,5%	0,5%	2,1%	0,1%
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	4,5%	1,1%	0,8%	0,9%	3,0%
Dział 750 - Administracja publiczna	0,9%	0,6%	0,5%	0,3%	0,9%
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,2%
Dział 752 - Obrona narodowa	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,1%	1,1%	1,7%	0,0%	1,7%
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	16,6%	17,9%	20,9%	21,5%	23,0%
Dział 758 - Różne rozliczenia	48,5%	47,6%	51,3%	48,8%	43,8%
Dział 801 - Oświata i wychowanie	2,4%	1,1%	0,2%	1,1%	1,7%
Dział 851 - Ochrona zdrowia	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%	0,5%
Dział 852 - Pomoc społeczna	11,6%	9,3%	9,9%	9,7%	9,5
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,4%	1,3%	0,1%	0,0%	1,4%
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	0,3%	0,3%	0,3%	0,5%	0,4%
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2,1%	1,9%	2,6%	3,4%	4,6%
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%
Dział 926 - Kultura fizyczna	0,9%	4,0%	0,0%	0,1%	0,1%

Źródło: GUS/BDL

W 2013 roku dochody budżetu gminy Rudniki na 1 mieszkańca wyniosły 3 114,24 zł. Na przestrzeni lat 2010-2013 jest to najwyższa odnotowana kwota. Wzrostowe tendencje były widoczne również w przypadku pozostałych jednostek administracyjnych. Wyższe dochody na 1 mieszkańca w 2013 roku zaobserwowano w skali kraju (3 746,78 zł) oraz w województwie opolskim (3 118,49 zł). W powiecie oleskim wyniosły one 2 750,27 zł.

Rysunek 29. Dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca w latach 2010-2013.

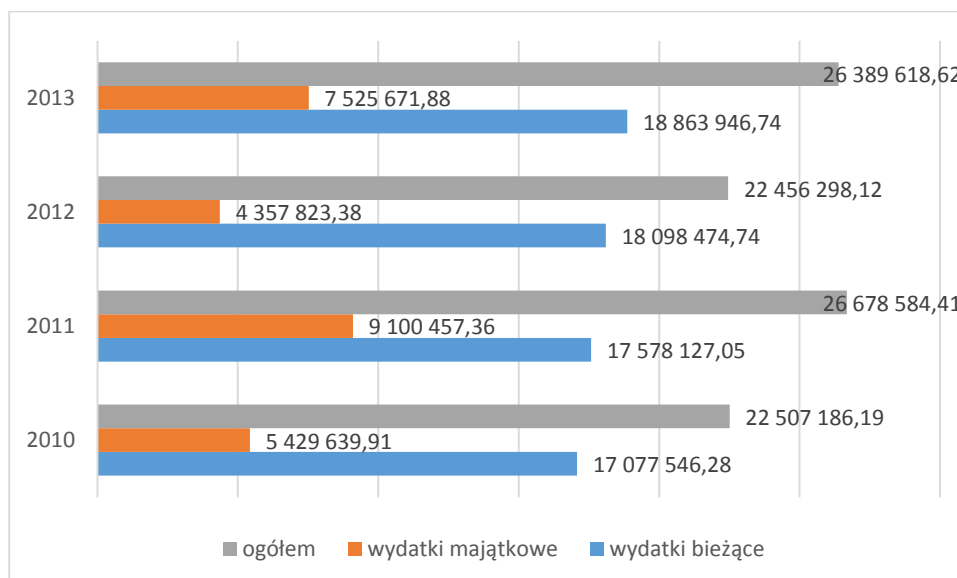

Źródło: GUS/BDL

Wydatki gminy Rudniki w 2013 roku wyniosły 26 389 618,62 zł, w tym 7 525 671,88 zł stanowiły wydatki majątkowe, a 18 863 946,74 zł wydatki bieżące. Ogółem wydatki miasta w latach 2010-2014 kształtowały się w przedziale od 22 456 298,12 zł (2012 rok) do 26 678 584,41 zł (2011 rok).

Poziom wydatków majątkowych w gminie, w poszczególnych latach w okresie 2010-2013, był zróżnicowany. Największe wydatki majątkowe gmina poniosła w 2011 roku – było to 9 100 457,36 zł. Z kolei wydatki bieżące w gminie stale wzrastały - od 17 077 546,28 zł w 2010 roku do 18 863 946,74 zł w 2013 roku.

Rysunek 30. Wydatki gminy Rudniki (w zł) wg typu (w%) w latach 2010-2013.

Źródło: GUS/BDL

Z analizy wydatków gminy ze względu na klasyfikacje budżetowe wynika, że największą część wydatków gminy stanowią wydatki z działu 801, czyli związane z oświatą i wychowaniem. W 2013 roku gmina wydatkowała na ten cel 8 945 721,36 zł, co stanowiło 33,9% ogółu wydatków. Wysokie były również wydatki związane z pomocą społeczną (2 985 602,96 zł; 11,3% wydatków), a także rolnictwem i łowiectwem (2 913 237,37 zł; 11,0% wydatków) oraz administracją publiczną (2 776 544,91 zł; 10,5% wydatków). Porównując wydatki gminy Rudniki wg klasyfikacji budżetowej w latach 2010 i 2013 zauważalne jest zmniejszenie wydatków w dziale 756 - dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem oraz dziale 853 - pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej. W największym stopniu wzrosły z kolei wydatki miasta w dziale 700: gospodarka mieszkaniowa oraz dziale 010 - rolnictwo i łowiectwo.

Tabela 27. Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej (w %) w latach 2010-2013.

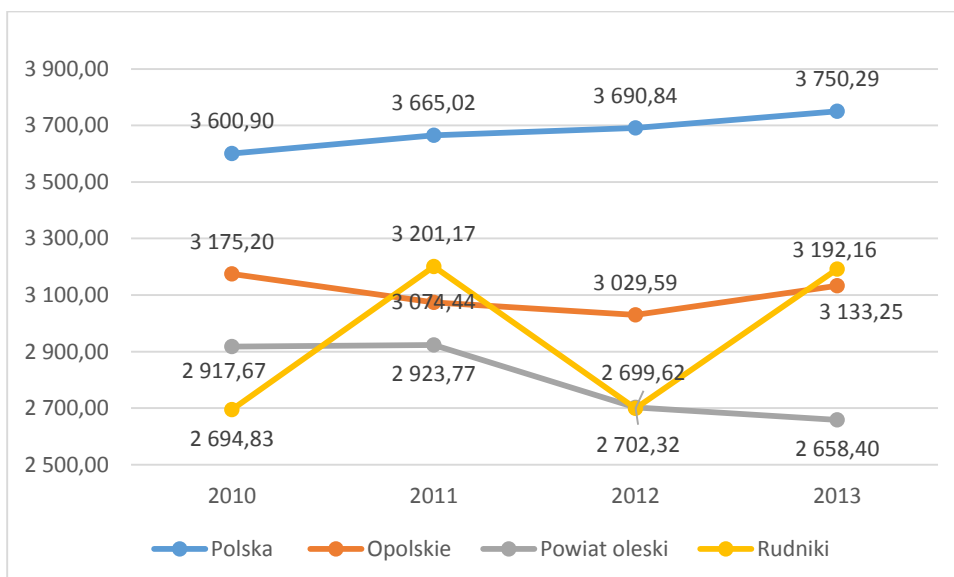
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	5,6%	5,5%	2,0%	11,0%
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	2,9%	2,0%	2,5%	2,1%
Dział 600 - Transport i łączność	8,5%	10,7%	9,3%	9,7%
Dział 630 - Turystyka	0,7%	0,7%	6,1%	0,1%
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	1,4%	1,3%	1,4%	3,5%
Dział 710 - Działalność usługowa	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%
Dział 750 - Administracja publiczna	8,8%	7,8%	9,2%	10,5%
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%
Dział 752 - Obrona narodowa	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3,8%	3,7%	1,0%	5,5%
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,3%	0,4%	0,7%	0,2%
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%
Dział 801 - Oświata i wychowanie	36,4%	42,3%	44,6%	33,9%
Dział 851 - Ochrona zdrowia	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Dział 852 - Pomoc społeczna	13,3%	10,4%	12,8%	11,3%
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,4%	1,2%	0,1%	0,0%
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	1,2%	1,2%	1,5%	1,4%

Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,8%	3,5%	4,7%	6,1%
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	9,3%	2,6%	3,1%	3,1%
Dział 926 - Kultura fizyczna	2,8%	6,1%	0,6%	0,7%

Źródło: GUS/BDL

Kolejne z przedstawianych danych dotyczą wydatków budżetów gmin na 1 mieszkańca. W latach 2010-2013 w gminie Rudniki były one zróżnicowane. W 2013 roku wydatki na 1 mieszkańca wyniosły 3 192,16 zł. Najwyższą kwotę odnotowano w 2011 roku – 3 201,17 zł. Najwięcej na 1 mieszkańca w 2013 roku wydawano w skali kraju – 3 750,29 zł, zaś najmniej w przypadku powiatu oleskiego – 2 658,40 zł, gdzie na przestrzeni omawianego okresu widoczny był spadek omawianego wskaźnika.

Rysunek 31. Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca w latach 2010-2013.

Źródło: GUS/BDL

Omawiając możliwości budżetowe należy zwrócić uwagę na działalność gminy w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych. W okresie od 2010 r. do 2014 r. gmina Rudniki pozyskała ponad 10,6 mln zł. Pozyskane środki wykorzystane zostały na budowę dróg, kanalizacji, obiektów sportowych oraz przebudowy budynków ochotniczych straży pożarnych.

6.2. Planowanie strategiczne

Planowanie strategiczne jest głównym narzędziem zarządzania gminą Rudniki od osiągnięcia celów. Realizowane jest za pomocą wszelkiego rodzaju planów średnio i długookresowych. Podstawowymi dokumentami strategicznymi gminy Rudniki są:

- Strategia Rozwoju Gminy Rudniki,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa,

- Wieloletni Plan Inwestycyjny,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rudniki,
- Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy,
- Plan rozwoju sieci dróg gminnych w gminie Rudniki na lata 2015 – 2020,
- Plany Odnowy Miejscowości opracowane dla 6 miejscowości z terenu gminy.

6.3 Promocja gminy

Promocja gminy to jeden z ważniejszych elementów jej strategii. Promocja gminy to system aktywnych działań związanych z kształtowaniem pozytywnego wizerunku gminy.

Gmina posiada herb, pieczęć oraz flagę, które są jej symbolami i znakami rozpoznawczymi. Herb nawiązuje do rolniczego charakteru gminy.

Herb	Pieczęć	Flaga
		

Promocja gminy Rudniki jest realizowana poprzez:

- własne strony internetowe:
 - www.rudniki.pl,
 - www.kultura.rudniki.pl,
 - www.inkubator.rudniki.pl,
 - www.plezjo.rudniki.pl,
- fanpage na Facebook: Gmina Rudniki, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Rudnikach, Orlik Rudniki,
- zewnętrzne strony internetowe:
 - www.gornaprosna.pl,
 - www.europradziad.pl,
- prasa (Kulisy powiatu, NTO, Gmina Polska, czasopisma branżowe),
- rozgłośnie radiowe (Radio Opole, Radio ZW itp.),
- biuletyn informacyjny Gminy Rudniki,
- osobisty udział w targach krajowych i zagranicznych,
- materiały promocyjne (foldery, broszury) przekazywane różnym organizacjom uczestniczącym w targach (między innymi Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Lokalna Grupa Działania Górna Proсна),
- gadzety promocyjne (kubki, długopisy, smycze, itp.),

- osiągnięcia – nagrody i wyróżnienia,
- udział w organizowanych przedsięwzięciach np. Dni Otwarte Funduszy Europejskich,
- organizowane imprezy:
- charakterze sportowym, sportowo-rekreacyjnym:
 - Ogólnopolski Bieg Masowy „Pętla Rudnicka”,
 - Międzynarodowe Zawody Drwali w Bobrowie,
- charakterze kulturalnym:
 - Spotkania Muzyków Jazzowych województw południowej Polski,
 - Międzynarodowy Konkurs Plastyki Obrzędowej,
- gminy partnerskie, a także wspólnie realizowane projekty:
 - Soblahov (Słowacja),
 - Solleftea (Szwecja),
 - Mikroregion Mostenka (Czechy),
 - Feilitzsch (Niemcy),
 - Wierzbinek (Polska),
- utalentowaną młodzież (osiągnięcia sportowe, kulturalne, uczestnictwo w krajowych i międzynarodowych konkursach, mistrzostwach),
- przynależność do stowarzyszeń i innych organizacji - LGD „Górna Proсна”, Euroregion Pradziad, Obszar Funkcjonalny Kluczbork – Namysłów – Olesno, Sieć Instytucji Otoczenia Biznesu,
- „witacze” na drogach wjazdowych do gminy (zawierające nazwę gminy, herb oraz informację o gminach partnerskich).

Osiągnięcia Gminy Rudniki

Gmina Rudniki dzięki wielokierunkowym działaniom ma osiągnięcia w różnych dziedzinach, m.in. ochrony środowiska, działalności międzynarodowej, czy w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych. Aktywnie bierze udział w projektach krajowych i zagranicznych, niejednokrotnie z wykorzystaniem funduszy europejskich. Dzięki tym projektom prężnie się rozwija, czerpie korzyści dla gminy i jej mieszkańców oraz pracuje na swoją dobrą markę i promocję.

Do ważniejszych osiągnięć można zaliczyć:

- „LIDER” w wykorzystaniu środków ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w Województwie Opolskim - 2015 r. Marszałek Województwa,
- II miejsce w Polsce na etapie centralnym konkursu „Przyjazna Wieś”, na najlepszy projekt w zakresie infrastruktury społecznej zrealizowany na obszarach wiejskich przy wsparciu środków unijnych, za projekt pod tytułem „Przebudowa budynku biblioteki w Rudnikach wraz z jego częściową adaptacją na Galerię Osobliwości Przyrodniczych i Punkt Informacji Turystycznej” – 2013 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- Certyfikat „Gminy Atrakcyjnej Dla Inwestora” 2007 r. i 2008 r. Marszałek Województwa Opolskiego,
- Dyplom Europejski i Flaga Honorowa Rady Europy dla Gminy Rudniki - 2006 r. i 2010 r. – Rada Europy w Strasburgu,
- „Gmina FAIR PLAY 2005”,
- Nagroda Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej za najlepszą realizację zadań zgłoszonych do IV edycji „Konkursu na zagospodarowanie odpadów na terenach wiejskich” - 2001 r. NFOŚiGW,
- Wyróżnienie w „Konkursie na najlepiej rozwiązaną gospodarkę wodno- ściekową na terenach wiejskich” - 2000 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,

- I Nagroda w dziedzinie ochrony środowiska usług komunalnych dla gminy Rudniki za program „Budowa Indywidualnych, przyzagrodowych oczyszczalni” - 2000 r. Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej.

6.3. Kapitał społeczny

Kolejny obszar analizy dotyczy sektora non-profit. Według stanu na dzień 14.08.2015 r. na terenie gminy Rudniki funkcjonowało 23 stowarzyszenia, do których należą:

1. LZS w Bugaju Nowym,
2. LZS Żytniów,
3. LZS w Rudnikach,
4. UKS Dalachów,
5. OSP w Jelonkach,
6. OSP w Bobrowie,
7. OSP w Chwiłach,
8. OSP w Jaworznie,
9. OSP w Mostkach,
10. OSP w Dalachowie,
11. OSP w Rudnikach,
12. OSP w Żytniowie,
13. OSP Ciecuiów,
14. Agroturystyczne Stowarzyszenie Źródeł Prosnicy,
15. Społeczne Towarzystwo Siatkarskie „Amonit Rudniki”,
16. Stowarzyszenie Wspierania Gimnazjum w Rudnikach,
17. Stowarzyszenie „Razem dla Żytniowa”,
18. Stowarzyszenie Przyjaciół Młynów,
19. Stowarzyszenie Emisji Twórczej „SET” w Słowikowie,
20. Stowarzyszenie Zdrowe Środowisko do Życia na Rzecz Praworządności i Ochrony Środowiska w Julianpolu i Jaworznie,
21. Stowarzyszenie Klub Biegacza FALSTART w Żytniowie,
22. Stowarzyszenie Chiroptera na rzecz Praworządności i Ochrony Środowiska w Żytniowie,
23. Stowarzyszenie Klub Hodowców Psów Rasowych Użytkowych w Bugaju Nowym.

Ponadto na terenie gminy działają:

- Szkolne Koło Ligi Ochrony Przyrody przy Gimnazjum w Rudnikach,
- Klub Seniora,
- 29 Szczęp Barwne Iskry, w ramach którego działają: 11 Drużyna Starszoharcerska w Rudnikach, 9 Drużyna Starszoharcerska w Żytniowie, 6 Drużyna Starszoharcerska w Żytniowie, 10 Leśna Drużyna Harcerska z Jaworzna, 10 Gromada Zuchowa Leśne Skrzaty.
- Koło Gospodyń Domowych w Żytniowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Jaworznie.

W przypadku kraju, województwa opolskiego i powiatu oleskiego w latach 2010-2014 liczba działających fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców stopniowo się zwiększała, co świadczy o rozwoju tego sektora. Mieszkańcy gminy są umiarkowanie aktywni społecznie. Widoczne jest, iż w omawianych jednostkach w 2014 roku na 10 tys. mieszkańców przypadało więcej fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych niż miało to miejsce w Rudnikach. W przypadku gminy w 2014 roku odnotowano najniższą wartość tego wskaźnika na przestrzeni lat 2010-2014 (29).

Omawiając kapitał społeczny szczególną uwagę należy zwrócić na działający na terenie gminy Rudniki Gminny Program Odnowy Wsi, w ramach którego działa 15 grup odnowy wsi. Gminny Program Odnowy Wsi jest formą wsparcia różnego rodzaju aktywności społecznej. W programie wspierane są działania integrujące mieszkańców, przynoszące wymierne, trwałe efekty oraz działania wspierające bieżące utrzymanie istniejącej infrastruktury wsi.

Grupy mogą realizować trzy rodzaje projektów:

- twarde wspierane w 75% wartości projektu
- miękkie wspierane w 50% wartości projektu
- projekty dotyczące bieżącego utrzymania istniejącej infrastruktury wspierane w 100%.

Każda z miejscowości może wykorzystać nie więcej niż 14 tys. zł w 2-letniej edycji konkursu.

6.4 Aktywność wyborcza mieszkańców

Najwyższą aktywność wyborczą mieszkańcy gminy Rudniki wykazują w stosunku do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Warto dodać, że w przypadku tych wyborów, jak również wyborów samorządowych – obserwuje się systematyczny wzrost frekwencji wyborczej. W ostatnich wyborach prezydenckich do urn poszło ponad 50% mieszkańców gminy uprawnionych do głosowania (51,15%), w 2014 r. w wyborach samorządowych uczestniczyło 46,62% uprawnionych. Najniższą frekwencję, 32,02%, zaobserwowano w wyborach parlamentarnych w 2005 r. W odbywających się w tym samym roku wyborach prezydenckich frekwencja wyniosła 42,09%.

Tabela 28. Frekwencja wyborcza w wyborach w gminie Rudniki.

Data	Liczba mieszkańców	Liczba osób uprawnionych do głosowania	Liczba osób głosujących	Frekwencja
Wybory samorządowe				
2014 r.	8382	6838	3188	46,62%
2010 r.	8454	6837	2837	41,49%
2006 r.	8565	6802	2569	37,77%
Wybory parlamentarne				
2011 r.	8413	6863	2665	38,83%
2007 r.	8500	6829	2918	42,73%
2005 r.	8571	6823	2183	32,02%
Wybory prezydenckie				
2015 r.	8350	6815	3486	51,15%
2010 r.	8438	6846	3215	46,98%
2005 r.	8571	6780	2854	42,09%

Źródło: www.pkw.gov.pl

7. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Gmina Rudniki położona jest na skrzyżowaniu dróg krajowych nr 42 oraz 43, w niedużej odległości od miast: Olesna, Wielunia, Kluczborka i Częstochowy. Bliskość miast oraz dobre powiązania komunikacyjne i drogowe sprawiają, że otoczenie gminy należy postrzegać jako szansę rozwoju. Miasta z jednej strony są rynkiem pracy dla mieszkańców gminy, stanowią centra usług administracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych. Z drugiej strony potencjał obszarów miejskich i bliskość obszaru gminy – sprawia, że oferta gospodarcza, rekreacyjna, kulturalna gminy dostępna jest do znacznej liczby mieszkańców regionu. Położenie na skrzyżowaniu dróg krajowych i położenie pomiędzy ośrodkami miejskimi regionu umożliwia rozwój działalności gospodarczej opartej na logistyce, czy też obsłudze sąsiednich obszarów miejskich.

Dominującą funkcją przestrzeni gminy Rudniki jest rolnictwo. Użytki rolne gminy charakteryzują się średnimi wartościami rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Rolnictwo w gminie charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem. Oznacza to, że działalność rolnicza stanowi przede wszystkim dodatkowe źródło dochodu dla większości zarejestrowanych gospodarstw rolnych. Wykorzystanie potencjału rozdrobnionego rolnictwa, charakteryzującego się średnią lub niską produktywnością, niewielką powierzchnią gospodarstw rolnych, uzależnione będzie od wiedzy i umiejętności wzmacniania ich konkurencyjności, poprzez m.in. rozwój współpracy przedsiębiorców/producentów/wytwórców, tworzenie lokalnych obiegów gospodarczych lub rozwój specjalizacji takich jak rolnictwo ekologiczne, uprawy specjalistyczne, produkty lokalne.

Potencjał społeczno-gospodarczy gminy Rudniki w dużym stopniu związany jest z handlem oraz usługami. Według danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz Krajowego Rejestru Sądowego na koniec 2014 roku na terenie gminy Rudniki funkcjonowało 429 podmiotów gospodarczych. Najczęściej zajmowały się handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych oraz budownictwem. Rudnickie przedsiębiorstwa często działały także w branżach związanych z przetwórstwem przemysłowym oraz działalnością profesjonalną, naukową i techniczną. Taki stan rzeczy pokazuje, że przedsiębiorczość mieszkańców gminy koncentruje się głównie na działalności handlowej oraz usługowej. Korzystna lokalizacja gminy, w sąsiedztwie obszarów miejskich, na skrzyżowaniu dróg krajowych sprawia, że oferta usług rudnickich przedsiębiorców może docierać do klientów spoza obszaru gminy. Gmina powinna umiejętnie wspierać istniejące przedsiębiorstwa, w celu wzmacniania ich potencjału, poprzez promocję lokalnych specjalizacji, inicjowanie kooperacji oraz rozwój infrastruktury ułatwiającej prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze gminy. Warto przy tym wspomnieć o znacznych możliwościach rozwoju, jakie daje potencjał obszarów wiejskich w zakresie rozwoju produktów lokalnych, kształtowania lokalnego obiegu gospodarczego, a także rozwoju usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem.

Gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, w tym sieć drogową oraz wodno-kanalizacyjną. Atutem infrastruktury drogowej są drogi krajowe: nr 43 relacji Częstochowa – Rudniki – Wieluń oraz nr 42 relacji Namysłów – Kluczbork – Rudniki – Radomsko – Starachowice. Poza drogami krajowymi na terenie gminy znajdują się także drogi powiatowe i gminne. W gminie mieszczą się dwie stacje kolejowe - jedna w Janinowie oraz druga w Jaworznie. Połączenie kolejowe łączy Śląsk z Wielkopolską (LK 181). Uzupełnieniem sieci komunikacyjnej są drogi powiatowe oraz drogi gminne. Oznacza to, że obszar gminy jest dobrze skomunikowany z otoczeniem, w tym z największymi miastami regionu.

Istotnym problemem w integracji różnych form komunikacji może być niedostosowanie infrastruktury dróg rowerowych do potrzeb związanych z bezpieczeństwem oraz oczekiwaniami mieszkańców. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2014 roku na terenie gminy nie było dróg rowerowych, czyli samodzielnych dróg dla rowerów (położonych w pasie drogi); dróg wydzielonych z jezdni; dróg wydzielonych z chodnika; dróg zawartych w ciągach pieszo-rowerowych. Komunikacja rowerowa może

wnieść istotny wkład w rozwój zintegrowanych form komunikacji, wspierając integrację przestrzenną gminy, w szczególności miejscowości położonych na uboczu, z utrudnionym dostępem do publicznej komunikacji zbiorowej.

W sferze infrastruktury technicznej, problemem stanowi system zaopatrzenia w ciepło, który wpływa na **zjawisko tzw. niskiej emisji**. Zaopatrzenie w ciepło w gminie Rudniki odbywa się w większości z wykorzystaniem indywidualnych systemów zasilania, głównie w postaci małych kotłowni lokalnych i ogrzewania piecowego.

Pomimo korzystnego położenia względem miast regionu oraz dobrze rozwiniętej infrastruktury technicznej, w tym drogowej, gmina Rudniki nie była miejscem, które cieszyło się znacznym zainteresowaniem, jako miejsca do zamieszkania. Mieszkalnictwo rozwijało się w gminie umiarkowanie. Saldo migracji w gminie Rudniki, utrzymywało się na względnie stałym, zbilansowanym poziomie, zauważalny był natomiast postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

Gmina Rudniki wyludniała się i starzała. Związane to było z malejącą liczbą urodzeń i rosnącą liczbą zgonów. Malą także liczba zawieranych małżeństw. Zagrożeniem dla stabilności demograficznej, w tym utrzymania stanu liczby osób w wieku produkcyjnym, może być konkurencja o zasoby ludzkie z miastami, w tym z dużymi aglomeracjami, co skutkować może odpływem młodych mieszkańców. Proces ten może być pogłębiany poprzez niedostosowanie oferty pracy do oczekiwań, w szczególności młodych ludzi.

Gmina powinna szukać pomysłu i sposobu na eksponowanie, promowanie pozytywnych wartości, jakie daje zamieszkanie na obszarach wiejskich oraz wartości specyficznych dla gminy Rudniki, w tym uwarunkowań lokalizacyjnych, gospodarności gminy oraz dobrze rozwiniętych usług na rzecz społeczności gminy.

Gmina posiada dobrze rozwiniętą bazę sportową i rekreacyjną. Głównym obiektem sportowym jest kompleks boisk sportowych ORLIK w Rudnikach, który wyposażony jest w boisko trawiaste – syntetyczne do piłki nożnej oraz boisko tartanowe do koszykówki i siatkówki z zapleczem szatniowym i oświetleniem. Ponadto na terenie gminy Rudniki znajdują się liczne obiekty sportowe: w każdej większej miejscowości oraz przy szkołach mieszczą się trawiaste boiska do piłki nożnej, w Dalachowie, Ciecuiowie, Rudnikach, Jaworznie, Żytniowie i Bobrowej znajdują się kostkowe i asfaltowe (Rudniki, Żytniów) boiska do piłki siatkowej, ręcznej i koszykówki, w Rudnikach przy budynku Urzędu Gminy oraz w Jaworznie znajdują się korty tenisowe o nawierzchni z mączki ceglanej, przy szkołach w Dalachowie, Jaworznie, Żytniowie i Rudnikach znajdują się sale gimnastyczne, przy gimnazjum w Rudnikach znajduje się Hala Sportowa. Mieści dwa pełnowymiarowe boiska do siatkówki oraz widownię na 500 miejsc. Obiekt wraz z zapleczem zajmuje powierzchnię 700 m², na terenie szkół w Rudnikach, Dalachowie i Jaworznie znajdują się siłownie.

Gmina posiada także ciekawą ofertę kulturalną. Do najważniejszych cyklicznych imprez organizowanych na terenie gminy należą: Spotkania Muzyków Jazzowych, Międzynarodowe Zawody Drwali w Bobrowie. Na terenie gminy Rudniki znajduje się Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji. Ilość imprez, które odbyły się w 2013 roku na obszarze gminy przekroczyła 60.

Gmina Rudniki powinna inwestować w potencjał wiedzy i umiejętności mieszkańców. Szczególne znaczenie posiadać będzie integracja społeczna oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Aktywność społeczna powinna być ukierunkowana m. in. na wzmocnienie aktywności młodych mieszkańców gminy oraz zagospodarowanie potencjału seniorów, w celu budowania lokalnej tożsamości, wzmacniania postaw przedsiębiorczości oraz rozwoju kultury.

II. STRATEGIA ROZWOJU

Budowa planu strategicznego wymaga szeregu działań współzależnych, z których część występuje w pewnej ustalonej kolejności (fazy, kroki), inne zaś równolegle, co w sumie przedstawić można w postaci nurtów kształtowania planu.

Jednym z najważniejszych jest **nurt formułowania celów**, realizowany równolegle do szeregu innych kroków procedury, przy **decydującej roli społeczności lokalnej**. Jego początkiem jest uświadomienie sobie celów – wartości ważnych dla społeczności obszaru. Dopomóc temu może rozpoznanie niezaspokojonych potrzeb i gorących problemów oraz **formułowanie społecznej WIZJI PRZYSZŁOŚCI**. Wizja determinuje ocenę/wagę poszczególnych czynników rozwoju, w tym mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

Diagnoza prospektywna pozwoliła dokonać oceny cech obszaru i otoczenia pod kątem ich wpływu na przyszłość. Poza ww. rozpoznanie otoczenia i możliwych jego zmian jej zadaniem była ocena poziomu zaspokojenia potrzeb społecznych, analiza struktury i mechanizmów rozwoju, a przede wszystkim ocena wewnętrznych potencjałów z rozróżnieniem:

Na tej podstawie dokonana została ocena skuteczności realizacji zapisów aktualnie obowiązującej strategii rozwoju i określenie zakresu potrzebnych zmian, w szczególności w odniesieniu do:

- wizji i misji Gminy oraz systemu celów strategicznych (czy wizja, misja i cele rozwoju są nadal aktualne),
- koniecznych modeli i koncepcji przyszłych struktur oraz działań realizujących cele.

MISJA GMINY wyraża najwyższego poziomu cele, dostosowane do specyfiki Gminy, ujęte bardzo syntetycznie. Rolą misji jest określenie głównego pola działalności (funkcji) Gminy i jej unikatowości w zakresie oferowanych produktów i warunków, a także koncentracja uwagi uczestników działań strategicznych na istocie strategii i mobilizacja ich do działania.

Budowa struktury celów pozwala na selekcję najważniejszych kierunków działań i najbardziej pożądaných, a zarazem osiągalnych, stanów przyszłości Gminy.

Tworząc nową strategię rozwoju gminy kierowano się ponadto zasadami:

- **Zasadą zrównoważonego rozwoju** – oznaczająca taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.
- **Zasadą partycypacji** – stanowiącej gwarant praworządności i transparentności gospodarowania przestrzenią i procedur planistycznych. Aktywność społeczna jest niezbędna przy formułowaniu w pierwszej kolejności lokalnych strategii, polityk i prawa miejscowego. Efektywność realizowania polityki przestrzennej wymaga wzmocnienia jakości kapitału ludzkiego i budowy społeczeństwa obywatelskiego, jak również przyjęcia zasady większej partycypacji społecznej, oznaczającej współdziałanie i współodpowiedzialność podmiotów realizujących politykę rozwoju.

1. WIZJA

Wizja formułowana w ramach strategii jest swego rodzaju projekcją przyszłości, do jakiej dążą samorząd i społeczność lokalna. Wizja rozwoju opisuje pożądany stan docelowy w perspektywie kilku – kilkunastu lat. Wizja odpowiada zamierzeniom i aspiracjom oraz oczekiwaniom, wynikającym z możliwości rozwoju i wykorzystania potencjału regionu.

WIZJA

Rudniki to ekologiczna, bezpieczna oraz dobrze zorganizowana i zarządzana gmina, zamieszкана przez zintegrowaną społeczność - ludzi aktywnych gospodarczo i społecznie.

Gmina mądrze wykorzystuje atuty położenia, przestrzeni oraz zasoby obszarów wiejskich, w szczególności poprzez współpracę oraz wspieranie rozwoju gospodarczego opartego na lokalnych specjalizacjach.

2. MISJA

Misja, jako nadrzędny cel funkcjonowania jest krótkim, syntetycznym określeniem docelowego kierunku rozwoju ze sprecyzowaniem nadrzędnych wartości, które będą przestrzegane. Misja przybiera postać rozwiniętego zdania w czasie przyszłym zapowiadającego ogólny trend rozwojowy, zgodny z oczekiwaniami wszystkich zainteresowanych podmiotów, a zwłaszcza mieszkańców.

MISJA

Działamy na rzecz rozwoju gospodarczego i społecznego mieszkańców gminy, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz gospodarności.

Nadrzędnym celem gminy Rudniki jest działanie na rzecz rozwoju gospodarczego i społecznego wszystkich mieszkańców gminy. Nadrzędne wartości, które powinny być przestrzegane to: zasada zrównoważonego rozwoju oraz gospodarności. Przez pryzmat tych wartości oceniane powinny być wszystkie działania i zadania realizowane na rzecz rozwoju gminy.

3. ANALIZA SWOT

ANALIZA STRATEGICZNA SWOT obejmuje rozpoznanie sił i słabości (analiza wewnętrzna) oraz obecnych i przyszłych zmian w otoczeniu, czyli jego szans i zagrożeń (analiza zewnętrzna). Prezentowana procedura SWOT jest syntezą opracowanego wcześniej opisu stanu i tendencji rozwojowych (uwzględnia ona część diagnostyczną, wyniki badań oraz ustalenia poczynione w trakcie sesji warsztatowych).

W wyniku przeprowadzonej diagnozy oraz badań zdefiniowano najważniejsze czynniki wewnętrzne (mocne strony i słabe strony) oraz zewnętrzne (szanse i zagrożenia), które mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia stanu docelowego rozwoju – wskazanego przez wizję.

MOCNE STRONY

1. Położenie i przestrzeń gminy.
2. Dobre zarządzanie, wysoka jakość życia (gospodarność).
3. Mieszkańcy gminy – ich wykształcenie, wiedza oraz zaangażowanie społeczne.
4. Pozytywny wizerunek gminy.

SŁABE STRONY

1. Niska aktywność społeczna i gospodarcza, w szczególności młodych ludzi.
2. Niedostosowanie oferty pracy do oczekiwań młodych ludzi.
3. Ucieczka młodych i pogłębianie się procesu starzenia się społeczeństwa.
4. W perspektywie strategicznej, brak rąk do pracy na miejscu dla rozwijającej się lokalnej gospodarki.

SZANSE

1. Pozytywny wizerunek gminy na zewnątrz.
2. Rozwijające się otoczenie gminy (rozwój gospodarczy w sąsiednich gminach).
3. Wykorzystanie środków unijnych i krajowych.

ZAGROŻENIA

1. Trudność konkurowania o zasoby ludzkie z dużymi aglomeracjami.
2. Niekorzystne dla rozwoju gospodarczego uwarunkowania prawne.

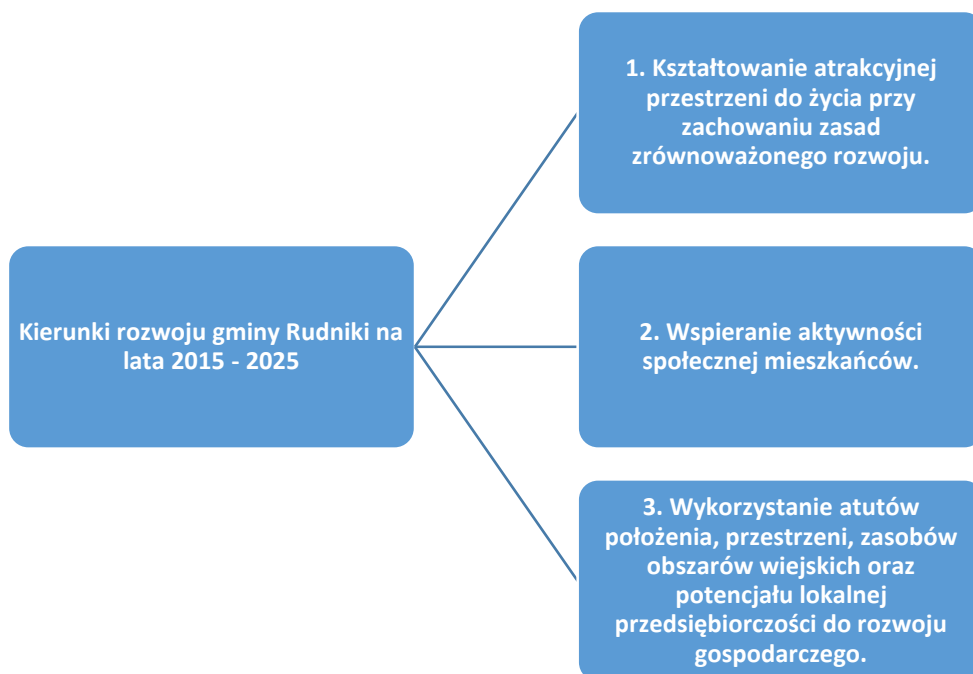
Poniższe wyzwania strategiczne odnoszą się bezpośrednio do wizji rozwoju. Wyzwania te wskazują jak najlepiej wykorzystać mocne strony gminy i pojawiające się szanse w jej otoczeniu oraz jak eliminować słabe strony i unikać zagrożeń.

WYZWANIA STRATEGICZNE:

- 1. Wykorzystać atuty położenia i przestrzeni do rozwoju gospodarczego,**
- 2. Wykorzystać atuty dobrego zarządzania, jakości życia i pozytywnego wizerunku gminy do zatrzymania młodych i przyciągania nowych mieszkańców,**
- 3. Nadal inwestować w warunki życia mieszkańców – w celu budowania dalszych przewag konkurencyjnych,**
- 4. Inwestować w aktywność społeczną i gospodarczą, w tym młodych osób,**
- 5. Integrować społeczność gminy,**
- 6. Inwestować w wiedzę i umiejętności mieszkańców gminy,**
- 7. Mądrze wykorzystać nową perspektywę unijną do celów rozwojowych gminy,**
- 8. Współpracować z sąsiednimi gminami i strukturami ponadlokalnymi, w szczególności na rzecz rozwoju gospodarczego i społecznego,**
- 9. O ile to możliwe, wspierać tworzenie atrakcyjniejszej oferty rynku pracy (np. poprzez wspieranie możliwości samorealizacji w działalności gospodarczej, współpracę z sąsiednimi gminami),**
- 10. Inwestować i poprawiać jakość życia oraz promować wartości zamieszkania na obszarze gminy takie jak cisza, spokój, bezpieczeństwo, przywiązanie lokalne, wartości rodzinne, dobra jakość usług, możliwości samorealizacji.**

4. KIERUNKI ROZWOJU ISTOTNE DLA ROZWOJU GMINY

Nawiązując bezpośrednio do wizji rozwoju, w Strategii Rozwoju Gminy Rudniki na lata 2015 – 2025 wskazano 3 kierunki strategiczne:

Kierunki rozwoju i odpowiadający im cele strategiczne.

Kierunki rozwoju	Cele strategiczne
<p>1. Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni do życia przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p>2. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców.</p> <p>3. Wykorzystanie atutów położenia, przestrzeni, zasobów obszarów wiejskich oraz potencjału lokalnej przedsiębiorczości do rozwoju gospodarczego.</p>	<p>1. Gmina ekologiczna, bezpieczna oraz dobrze zorganizowana i zarządzana.</p> <p>2. Gmina zintegrowana, aktywna oraz rozwijająca się społecznie.</p> <p>3. Gmina rozwijająca się gospodarczo.</p>

5. PLAN OPERACYJNY STRATEGII: CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, ZADANIA

Struktura Strategii zbudowana została w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele i wynikające z nich zadania). Osiąganiu wizji służą wyznaczone cele strategiczne i operacyjne jak też zadania, które mają charakter ogólny i określają pożądane stany i procesy rozwojowe.

Cele strategiczne, zdefiniowane na podstawie diagnozy, w sposób bezpośredni nawiązują do wizji i misji. Realizacja zadań prowadzi do osiągnięcia celów.

Rysunek 32. Cele strategiczne i operacyjne.

1. CEL STRATEGICZNY. Gmina ekologiczna, bezpieczna oraz dobrze zorganizowana i zarządzana.

<p>1.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej i przestrzennej gminy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, modernizacja i utrzymanie dobrego stanu dróg, zgodnie z planem rozwoju sieci dróg gminnych wraz z infrastrukturą około drogową. 2. Budowa dróg rowerowych. 3. Budowa zintegrowanego systemu transportu publicznego. 4. Rozbudowa i utrzymanie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, w tym szlaków turystycznych.
<p>1.2 Kształtowanie przestrzeni mieszkalnych oraz wypoczynku.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych, m. innymi poprzez zagospodarowanie parku w Rudnikach, centrum wsi Ciecuiów, etc. 2. Wsparcie procesów budownictwa jednorodzinnego oraz rozwój mieszkalnictwa komunalnego, socjalnego i chronionego. 3. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej. 4. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz utrzymanie sprawnego systemu wodnego, m. in. w Żytniowie. 5. Zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych, m. in. w Młynach. 6. Odnowa i rewitalizacja obszarów wiejskich.
<p>1.3 Ochrona i zachowanie środowiska, przyrody oraz dziedzictwa kulturowego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeciwdziałanie niskiej emisji oraz termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej. 2. Ochrona zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności. 3. Zwiększenie zasobów wodnych na terenie gminy, m. in. poprzez budowę zbiornika wodnego w Jaworku. 4. Wspieranie budowy i modernizacji sieci energetycznej i gazowej. 5. Utworzenie centrum tradycji strażackiej i historii wsi w Rudnikach. 6. Ochrona zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona obiektów zabytkowych. 7. Wspieranie rozwoju OZE.
<p>1.4 Świadczenie usług publicznych na wysokim poziomie oraz sprawne zarządzanie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Likwidacja barier dla osób niepełnosprawnych. 2. Poprawa jakości i dostępności świadczenia usług publicznych, m. in. poprzez e-usługi. 3. Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie obiektów użyteczności publicznej, m. in. szkoły, przedszkola, żłobki, w tym przebudowa budynku ośrodka zdrowia na przedszkole w Rudnikach. 4. Realizacja działań na rzecz wysokiej jakości oferty edukacyjnej i pozalekcyjnej. 5. Kształtowanie wysokiej jakości oferty kultury fizycznej, m. in. budowa orlika lekkoatletycznego. 6. Realizacja zadań związanych z planowaniem przestrzennym. 7. Poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym tworzenie warunków bezpieczeństwa przeciwpożarowego, drogowego i przeciwpowodziowego poprzez wyposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych. 8. Działania na rzecz poprawy zdrowia i jakości opieki zdrowotnej mieszkańców.
<p>1.5 Współpraca ponadlokalna.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wielokierunkowa współpraca z sąsiednimi gminami. 2. Aktywna współpraca i działanie w ramach struktur ponadlokalnych, m. in. LGD, powiat oleski, Obszar Funkcjonalny Kluczbork – Olesno – Namysłów, współpraca transgraniczna, międzynarodowa, pod kątem rozwoju społecznego i gospodarczego.

2. CEL STRATEGICZNY. Gmina zintegrowana, aktywna oraz rozwijająca się społecznie.

2.1 Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców gminy.	<ol style="list-style-type: none">1. Wsparcie inicjatyw obywatelskich, w tym realizacja programu odnowy wsi.2. Wsparcie działalności i aktywności organizacji społecznych w gminie oraz promocja wolontariatu.3. Aktywizacja młodzieży – pobudzanie do aktywności społecznej, w tym integracja wielopokoleniowa.4. Kształtowanie oferty dla seniorów, w szczególności aktywności społecznej seniorów, wykorzystanie ich wiedzy i zaangażowania.5. Inicjowanie i wspieranie działań ukierunkowanych na budowanie lokalnej tożsamości i przywiązania do gminy, w tym poprzez ochronę dziedzictwa kulturowego, tradycji i produktu lokalnego.
2.2 Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego oraz wiedzy i umiejętności mieszkańców gminy.	<ol style="list-style-type: none">1. Rozwój społeczeństwa informacyjnego, cyfryzacja, informatyzacja.2. Wspieranie mieszkańców w zdobywaniu nowych umiejętności i wiedzy.3. Podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych4. Popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.
2.3 Wspieranie integracji i włączenia społecznego.	<ol style="list-style-type: none">1. Wspieranie alternatywnych form wychowania przedszkolnego i opieki nad małym dzieckiem.2. Wspieranie działań związanych z integracją osób wykluczonych ze społeczeństwem.3. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych dla dzieci i młodzieży.4. Rozbudowa oferty dla osób starszych i potrzebujących, m. in. poprzez utworzenie miejsc opieki dziennej i całodobowej.5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu.
2.4 Wspieranie i promowanie oferty do zamieszkania i spędzania wolnego czasu.	<ol style="list-style-type: none">1. Promocja walorów mieszkaniowych oraz rekreacyjnych gminy pod kątem przyciągania nowych mieszkańców.2. Kształtowanie i promocja oferty kulturalnej i rozrywkowej.

3. CEL STRATEGICZNY. Gmina rozwijająca się gospodarczo.

3.1 Wzmocnienie i wykorzystanie istniejących instrumentów wsparcia rozwoju gospodarczego.	<ol style="list-style-type: none">1. Poszerzenie oferty Rudnickiego Inkubatora Przedsiębiorczości.2. Stymulowanie współpracy pomiędzy samorządem, sektorem prywatnym oraz instytucjami otoczenia biznesu.
3.2 Wspieranie rozwoju gospodarczego.	<ol style="list-style-type: none">1. Promocja i wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz działań innowacyjnych.2. Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości.3. Wspieranie współpracy przedsiębiorców, w celu wymiany wiedzy, zwiększania konkurencyjności lokalnych grup przedsiębiorców, tworzenia powiązań gospodarczych.4. Marketing produktów, usług i przedsięwzięć.5. Tworzenie obszarów aktywności gospodarczej na obszarze gminy.6. Podejmowanie działań na rzecz pozyskania inwestorów.7. Promocja gospodarcza gminy, w tym promocja oferty inwestycyjnej.
3.3 Podnoszenie konkurencyjności obszarów wiejskich.	<ol style="list-style-type: none">1. Inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć wykorzystujących potencjał produktów i usług lokalnych.2. Tworzenie warunków do kształtowania lokalnego obiegu gospodarczego, m. in. poprzez utworzenie lokalnego targowiska.3. Wspieranie rozwoju rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno-spożywczego.4. Wspieranie inicjatyw mających na celu uzyskanie dodatkowego źródła dochodu z rolnictwa, m. in. z agroturystyki.

6. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI SZCZEBŁA POWIATOWEGO I REGIONALNEGO

Strategia Rozwoju Gminy Rudniki na lata 2015 – 2025	Strategia Rozwoju Powiatu Oleskiego (tworzona w 2015 roku)	Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku
1. CEL STRATEGICZNY. Gmina ekologiczna, bezpieczna oraz dobrze zorganizowana i zarządzana.		
Cel operacyjny 1.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej i przestrzennej gminy.		
1. Budowa, modernizacja i utrzymanie dobrego stanu dróg zgodnie z planem rozwoju sieci dróg gminnych wraz z infrastrukturą około drogową.	III. 3. Rozwój powiązań transportowych oraz integracja systemu transportu zbiorowego.	6.1. Rozwój powiązań transportowych. 6.3. Integracja systemu transportu zbiorowego. 6.4. Poprawa bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych.
2. Budowa dróg rowerowych.	5. Budowa dróg rowerowych.	III. 3. Rozwój powiązań transportowych oraz integracja systemu transportu zbiorowego.
3. Budowa zintegrowanego systemu transportu publicznego.	III. 3. Rozwój powiązań transportowych oraz integracja systemu transportu zbiorowego.	6.1. Rozwój powiązań transportowych. 6.3. Integracja systemu transportu zbiorowego. 6.4. Poprawa bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych.
4. Rozbudowa i utrzymanie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, w tym szlaków turystycznych.	6. Rozbudowa i utrzymanie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, w tym szlaków turystycznych.	II.9. Wspieranie rozwoju turystyki i wypoczynku.
Cel operacyjny 1.2 Kształtowanie przestrzeni mieszkalnych oraz wypoczynku.		
1. Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych, m. innymi poprzez zagospodarowanie parku w Rudnikach, centrum wsi Ciecuiów, etc.	III.4. Wsparcie procesów budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego.	10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
2. Wsparcie procesów budownictwa jednorodzinnego oraz rozwój mieszkalnictwa komunalnego, socjalnego i chronionego.	III.4. Wsparcie procesów budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego.	10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.

3. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej.	III.1. Opracowanie i wdrożenie działań w zakresie ochrony środowiska, rolnictwa i leśnictwa.	7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej.
4. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz utrzymanie sprawnego systemu wodnego, m. in. w Żytniowie.	III.1. Opracowanie i wdrożenie działań w zakresie ochrony środowiska, rolnictwa i leśnictwa.	7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej.
5. Zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych, m. in. w Młynach.	II. 9. Wspieranie rozwoju turystyki i wypoczynku.	II.9. Wspieranie rozwoju turystyki i wypoczynku. 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
6. Odnowa i rewitalizacja obszarów wiejskich.	II. 9. Wspieranie rozwoju turystyki i wypoczynku.	II.9. Wspieranie rozwoju turystyki i wypoczynku. 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
Cel operacyjny 1.3 Ochrona i zachowanie środowiska, przyrody oraz dziedzictwa kulturowego.		
1. Przeciwdziałanie niskiej emisji oraz termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.	III.1. Opracowanie i wdrożenie działań w zakresie ochrony środowiska, rolnictwa i leśnictwa.	7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki.
2. Ochrona zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności.	III.1. Opracowanie i wdrożenie działań w zakresie ochrony środowiska, rolnictwa i leśnictwa.	7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności.
3. Zwiększenie zasobów wodnych na terenie gminy, m. in. poprzez budowę zbiornika wodnego w Jaworku.	III.1. Opracowanie i wdrożenie działań w zakresie ochrony środowiska, rolnictwa i leśnictwa.	7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych. 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności. 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
4. Wspieranie budowy i modernizacji sieci energetycznej i gazowej.	III.1. Opracowanie i wdrożenie działań w zakresie ochrony środowiska, rolnictwa i leśnictwa.	7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych. 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności.
5. Utworzenie centrum tradycji strażackiej i historii wsi w Rudnikach.	II.4. Stworzenie warunków sprzyjających zachowaniu tradycji lokalnych i rozwojowi twórczości ludowej.	2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej.
6. Ochrona zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona obiektów zabytkowych.	II.4. Stworzenie warunków sprzyjających zachowaniu tradycji lokalnych i rozwojowi twórczości ludowej.	2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej.
7. Wspieranie rozwoju OZE.	I.4. Wzmacnianie działań mających na celu przyciągnięcie i lokowanie inwestycji w powiecie oleskim.	7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych.
Cel operacyjny 1.4 Świadczenie usług publicznych na wysokim poziomie oraz sprawne zarządzanie.		
1. Likwidacja barier dla osób niepełnosprawnych.	II.3. Wspieranie rodzin w sytuacjach problemowych i profilaktyka.	1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu. 1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych.

2. Poprawa jakości i dostępności świadczenia usług publicznych, m. in. poprzez e-usługi.	I.1. Rozwój e-usług, jako narzędzia wspomagającego procesy inwestycyjne oraz rozwój gospodarczy.	2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji. 5.2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.
3. Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie obiektów użyteczności publicznej, m. in. szkoły, przedszkola, żłobki, w tym przebudowa budynku ośrodka zdrowia na przedszkole w Rudnikach.	II.1. Rozwój i modernizacja powiatowej infrastruktury ochrony zdrowia dostosowanej do potrzeb społecznych.	2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji. 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
4. Realizacja działań na rzecz wysokiej jakości oferty edukacyjnej i pozalekcyjnej.	II.7. Poprawa jakości i dostępności usług dydaktycznych. II.8. Opracowanie założeń polityki edukacyjnej.	1.1 Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.
5. Kształtowanie wysokiej jakości oferty kultury fizycznej, m. in. budowa orlika lekkoatletycznego.	II.2. Rozwijanie indywidualnych umiejętności kontroli zdrowia i propagowania zdrowego stylu życia.	5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury.
6. Realizacja zadań związanych z planowaniem przestrzennym.	III.4. Wsparcie procesów budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego.	10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
7. Poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym tworzenie warunków bezpieczeństwa przeciwpożarowego, drogowego i przeciwpowodziowego poprzez wyposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych.	III.1. Opracowanie i wdrożenie działań w zakresie ochrony środowiska, rolnictwa i leśnictwa.	6.4. Poprawa bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych. 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności. 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
8. Działania na rzecz poprawy zdrowia i jakości opieki zdrowotnej mieszkańców.	II.2. Rozwijanie indywidualnych umiejętności kontroli zdrowia i propagowania zdrowego stylu życia.	5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury.
Cel operacyjny 1.5 Współpraca ponadlokalna.		
1. Wielokierunkowa współpraca z sąsiednimi gminami.	I.4. Wzmacnianie działań mających na celu przyciągnięcie i lokowanie inwestycji w powiecie oleskim. II. 9. Wspieranie rozwoju turystyki i wypoczynku. IV.2. Wspieranie tworzenia miejsc pracy.	3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji. 10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych. 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwo. 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego. 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
2. Aktywna współpraca i działanie w ramach struktur ponadlokalnych, m. in. LGD, powiat oleski, Obszar Funkcjonalny Kluczbork – Olesno – Namysłów, współpraca transgraniczna, międzynarodowa, pod kątem rozwoju społecznego i gospodarczego.	II.6. Podejmowanie współpracy z zagranicznymi partnerami. IV.1. Pobudzanie procesów aktywności gospodarczej mieszkańców powiatu oleskiego.	10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych. 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwo. 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego. 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.

2. CEL STRATEGICZNY. Gmina zintegrowana, aktywna oraz rozwijająca się społecznie.		
Cel operacyjny 2.1 Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców gminy.		
1. Wsparcie inicjatyw obywatelskich, w tym realizacja programu odnowy wsi.	II.4. Stworzenie warunków sprzyjających zachowaniu tradycji lokalnych i rozwojowi twórczości ludowej.	2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. 2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej.
2. Wsparcie działalności i aktywności organizacji społecznych w gminie oraz promocja wolontariatu.	II.4. Stworzenie warunków sprzyjających zachowaniu tradycji lokalnych i rozwojowi twórczości ludowej.	2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.
3. Aktywizacja młodzieży – pobudzanie do aktywności społecznej, w tym integracja wielopokoleniowa.	II.4. Stworzenie warunków sprzyjających zachowaniu tradycji lokalnych i rozwojowi twórczości ludowej.	2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.
4. Kształtowanie oferty dla seniorów, w szczególności aktywności społecznej seniorów, wykorzystanie ich wiedzy i zaangażowania.	II.4. Stworzenie warunków sprzyjających zachowaniu tradycji lokalnych i rozwojowi twórczości ludowej.	2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.
5. Inicjowanie i wspieranie działań ukierunkowanych na budowanie lokalnej tożsamości i przywiązania do gminy, w tym poprzez ochronę dziedzictwa kulturowego, tradycji i produktu lokalnego.	II.4. Stworzenie warunków sprzyjających zachowaniu tradycji lokalnych i rozwojowi twórczości ludowej.	2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.
Cel operacyjny 2.2 Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego oraz wiedzy i umiejętności mieszkańców gminy.		
1. Rozwój społeczeństwa informacyjnego, cyfryzacja, informatyzacja.	II.7. Poprawa jakości i dostępności usług dydaktycznych.	1.1 Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. 5.2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.
2. Wspieranie mieszkańców w zdobywaniu nowych umiejętności i wiedzy.	II.7. Poprawa jakości i dostępności usług dydaktycznych. II.8. Opracowanie założeń polityki edukacyjnej.	1.1 Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.
3. Podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych	-	2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji.
4. Popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.	III.1. Opracowanie i wdrożenie działań w zakresie ochrony środowiska, rolnictwa i leśnictwa.	7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki. 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności.
Cel operacyjny 2.3 Wspieranie integracji i włączenia społecznego.		

1. Wspieranie alternatywnych form wychowania przedszkolnego i opieki nad małym dzieckiem.	II.10. Rozwój usług opiekuńczych.	1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych.
2. Wspieranie działań związanych z integracją osób wykluczonych ze społeczeństwem.	II.3. Wspieranie rodzin w sytuacjach problemowych i profilaktyka.	1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu.
3. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych dla dzieci i młodzieży.	II.10. Rozwój usług opiekuńczych.	1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych.
4. Rozbudowa oferty dla osób starszych i potrzebujących, m. in. poprzez utworzenie miejsc opieki dziennej i całonocnej.	II.10. Rozwój usług opiekuńczych.	1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych.
5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu.	II.3. Wspieranie rodzin w sytuacjach problemowych i profilaktyka.	1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu.
Cel operacyjny 2.4 Wspieranie i promowanie oferty do zamieszkania i spędzania wolnego czasu.		
1. Promocja walorów mieszkaniowych oraz rekreacyjnych gminy pod kątem przyciągania nowych mieszkańców.	III.4. Wsparcie procesów budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego.	10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
2. Kształtowanie i promocja oferty kulturalnej i rozrywkowej.	II.5. Wspieranie działań kulturalnych.	5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury.
3. CEL STRATEGICZNY. Gmina rozwijająca się gospodarczo.		
Cel operacyjny 3.1 Wzmocnienie i wykorzystanie istniejących instrumentów wsparcia rozwoju gospodarczego.		
1. Poszerzenie oferty Rudnickiego Inkubatora Przedsiębiorczości.	IV.2. Pobudzanie procesów aktywności gospodarczej mieszkańców powiatu oleskiego. IV.3. Wspieranie różnych form aktywizacji zawodowej.	1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia. 3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce. 4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła. 10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych. 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwa. 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego.

2. Stymulowanie współpracy pomiędzy samorządem, sektorem prywatnym oraz instytucjami otoczenia biznesu.	III.2. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego. IV.1. Pobudzanie procesów aktywności gospodarczej mieszkańców powiatu oleskiego. IV.2. Wspieranie tworzenia miejsc pracy.	3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce. 4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła. 10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych. 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwa. 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego.
Cel operacyjny 3.2 Wspieranie rozwoju gospodarczego.		
1. Promocja i wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz działań innowacyjnych.	IV.1. Pobudzanie procesów aktywności gospodarczej mieszkańców powiatu oleskiego. IV.3. Wspieranie różnych form aktywizacji zawodowej.	1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia. 3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce. 4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła.
2. Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości.	III.2. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego. IV.2. Wspieranie tworzenia miejsc pracy.	10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych. 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwa. 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego. 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
3. Wspieranie współpracy przedsiębiorców, w celu wymiany wiedzy, zwiększania konkurencyjności lokalnych grup przedsiębiorców, tworzenia powiązań gospodarczych.	III.2. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego. IV.1. Pobudzanie procesów aktywności gospodarczej mieszkańców powiatu oleskiego. IV.2. Wspieranie tworzenia miejsc pracy.	10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych. 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwa. 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego.
4. Marketing produktów, usług i przedsięwzięć.	I.3. Promocja lokalnych firm i produktów.	4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła. 10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych. 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwa. 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego.
5. Tworzenie obszarów aktywności gospodarczej na obszarze gminy.	I.4. Wzmacnianie działań mających na celu przyciągnięcie i lokowanie inwestycji w powiecie oleskim.	3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji.

6. Podejmowanie działań na rzecz pozyskania inwestorów.	I.4. Wzmacnianie działań mających na celu przyciągnięcie i lokowanie inwestycji w powiecie oleskim.	3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji.
7. Promocja gospodarcza gminy, w tym promocja oferty inwestycyjnej.	I.4. Wzmacnianie działań mających na celu przyciągnięcie i lokowanie inwestycji w powiecie oleskim.	3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji.
Cel operacyjny 3.3 Podnoszenie konkurencyjności obszarów wiejskich.		
1. Inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć wykorzystujących potencjał produktów i usług lokalnych.	I.4. Wzmacnianie działań mających na celu przyciągnięcie i lokowanie inwestycji w powiecie oleskim. III.2. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego. IV.1. Pobudzanie procesów aktywności gospodarczej mieszkańców powiatu oleskiego.	3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji. 10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych. 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwa. 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego.
2. Tworzenie warunków do kształtowania lokalnego obiegu gospodarczego, m. in. poprzez utworzenie lokalnego targowiska.	III.2. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego.	10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych.
3. Wspieranie rozwoju rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno-spożywczego.	III.2. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego.	10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwa. 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego.
4. Wspieranie inicjatyw mających na celu uzyskanie dodatkowego źródła dochodu z rolnictwa, m. in. z agroturystyki.	III.2. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego.	10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych.

7. PROCEDURY WDRAŻANIA, MONITORING, EWALUACJA STRATEGII

7.1 Konsultacje społeczne projektu strategii

Konsultacje społeczne są ważnym instrumentem w prowadzonych przez organy administracji publicznej przedsięwzięciach o istotnym znaczeniu gospodarczym lub społecznym. Identyfikacja, dobór, a następnie udział właściwych partnerów społecznych w dużej mierze decydują o jakości i efektywności konsultacji.

Partycypacja społeczna tworzenia strategii rozwoju związana była z trzema sesjami warsztatowymi, w trakcie których wypracowano i przedyskutowano najważniejsze założenia strategii. Projekt dokumentu strategii przekazany został do opiniowania szerokiemu gronu mieszkańców gminy Rudniki w trakcie otwartych konsultacji społecznych.

Warsztat	Cel
I. Warsztat strategiczny, 24.06.2015 r. godz. 16:00	<ul style="list-style-type: none">• Identyfikacja możliwych koncepcji rozwoju w oparciu o diagnozę społeczno-gospodarczą,• Próba zdefiniowania wizji gminy Rudniki w perspektywie roku 2025, dyskusja nad aktualnością wizji określonej w poprzedniej strategii,• Dyskusja nad aktualnością misji Gminy.
II. Warsztat strategiczny, 25.06.2015 r. godz. 16:00	<ul style="list-style-type: none">• Dyskusja nad elementami rzeczywistości, które mają decydujący wpływ na urzeczywistnienie wizji gminy Rudniki w 2025,• Kluczowe mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia.
III. Warsztat strategiczny, 30.06.2015 r. godz. 16:00	<ul style="list-style-type: none">• Uzupełnienie struktury strategii o najważniejsze zadania.• Kluczowe kamienie milowe, zakres kompetencji i odpowiedzialności za realizację zadań oraz możliwości ich zrealizowania.
Sesja Rady Gminy Rudniki, 31.08.2015 r. godz. 13:00	<ul style="list-style-type: none">• Prezentacja projektu Strategii radnym gminy Rudniki.
Konsultacje społeczne projektu dokumentu w terminie od do	<ul style="list-style-type: none">• Poddanie projektu Strategii opiniowaniu przez społeczność gminy Rudniki. Dokument Strategii został udostępniony do publicznej wiadomości poprzez stronę internetową gminy Rudniki.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych trwających w dniach wpłynęłowniosków.....

7.2 Informacja o strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu strategii

Projektowany dokument został poddany procedurze zapytania o konieczność i zakres opracowywania prognozy oddziaływania na środowisko.

Jako, że opracowywany dokument Strategii rozwoju, nie jest dokumentem wymienionym w art. 46 pkt 1 i 2 ustawy OOS, stąd wobec tego dokumentu nie mają zastosowania przepisy art.48 ustawy OOS. Jednak kierując się zasadą przezorności, w przedmiotowym przypadku wystąpiono do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) z wnioskiem o stwierdzenie, na podstawie Art. 47 Ustawy OOS, czy dla dokumentu Strategii, istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W zależności od decyzji RDOŚ nastąpi opracowanie lub odstąpienie od opracowania dokumentu Prognozy.

7.3 Wdrażanie strategii

Opracowanie i przyjęcie Strategii rozpoczyna istotny etap procesu wdrażania. Proces wdrażania Strategii zależny będzie od działań podejmowanych, a proces realizacji Strategii – od procedur gwarantujących jej realizację oraz od organizacji prac nad Strategią, czyli podziału obszarów odpowiedzialności za realizację Strategii pomiędzy struktury organizacyjne obszaru funkcjonalnego.

Dla powodzenia wdrożenia Strategii należy przyjąć tzw. zasadę partnerstwa, czyli współpracę poszczególnych aktorów rozwoju (instytucji samorządowych, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców) oraz zasadę partycypacji społecznej, czyli prowadzenie dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami na terenie obszaru funkcjonalnego w zakresie wdrażania Strategii rozwoju.

Współpraca podmiotów powinna dotyczyć w szczególności:

- prowadzenia dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami w zakresie rozwoju,
- budowy trwałej sieci partnerstwa na rzecz rozwoju Gminy,
- kojarzenia partnerów do wspólnych przedsięwzięć oraz projektów, poprzez tworzenie płaszczyzny i podstaw wymiany pomysłów, potencjału i potrzeb,
- poprawy skuteczności działania tych podmiotów poprzez wymianę doświadczeń i informacji o trendach rozwojowych,
- prowadzenia badań i analiz w zakresie zmian społeczno-gospodarczych w Gminie,
- współdziałania w zakresie doboru rozwiązań zapobiegających sytuacjom kryzysowym o charakterze społeczno-gospodarczym,
- budowy warunków sprzyjających wdrażaniu strategii,
- wdrażania strategii.

Wdrażanie Strategii będzie się odbywać częściowo poprzez programy operacyjne (regionalne, wojewódzkie i sektorowe). Na podstawie przeglądu i weryfikacji obecnie funkcjonujących i planowanych programów i strategii sektorowych – zostaną opracowane konkretne programy operacyjne, realizujące jeden lub więcej

celów operacyjnych Strategii, precyzując, selekcionując oraz hierarchizując problemy i działania rozwojowe służące osiągnięciu tych celów.

Skuteczność realizacji Strategii i jej celów zapewnić będzie sprawny system oceny skuteczności realizacji Strategii, obejmujący:

- monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcionowania informacji,
- ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Prace nad realizacją zadań powinny rozpocząć się natychmiast po przyjęciu Strategii. Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie Strategii wymagać będzie szeregu działań: koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych.

Strategia, tak jak każda inna uchwała Rady Gminy, zostanie powierzona do wykonania Wójtowi.

7.4 Monitoring strategii

Monitoring procesu wdrażania Strategii i jej efektów jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym skuteczne zarządzanie procesem wdrażania Strategii.

Proces monitorowania powinien polegać na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w odniesieniu do celów wytyczonych w Strategii. Zaleca się, aby monitoring prowadzony był jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiągnięciu przyjętych celów i działań strategicznych oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów (zarówno efektów ekonomicznych jak i społecznych).

Monitoring Strategii powinien odbywać się w dwóch etapach:	
1 etap	Roczne sprawozdania z realizacji kierunków i celów działań , zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów, ewentualnych efektów końcowych tych projektów.
2 etap	Analiza wskaźnikowa , służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi wg wskaźników zaproponowanych dla poszczególnych celów strategicznych.

Szczegółowe etapy monitoringu Strategii:

- zbieranie danych i informacji (materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen),
- analiza danych i informacji - uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych oraz ich archiwizacja,
- przygotowywanie raportów - zestawienie otrzymanych danych w raporty roczne,
- ocena wyników - ocena porównawcza osiągniętych wyników z założeniami - określenie stopnia wykonania przyjętych zapisów strategii,
- identyfikacja odchyłeń - ocena rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami,
- analiza przyczyn odchyłeń - poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji,
- planowanie korekty.

Podstawowym celem monitoringu jest uzyskanie mierzalnych wyników progresji osiągnięcia celów Strategii. Wymusza to opracowanie szeregu wskaźników agregujących na poziomie strategicznym wyniki działań podejmowanych na rzecz rozwoju Gminy w ramach opracowanej Strategii.

WSKAŹNIKI REALIZACJI STRATEGII

1. CEL STRATEGICZNY. GMINA EKOLOGICZNA, BEZPIECZNA ORAZ DOBRZE ZORGANIZOWANA I ZARZĄDZANA.

Wskaźnik	Źródło pozyskania danych	Częstotliwość pomiaru	Wartość początkowa (2014 r.)	Oczekiwany stan docelowy (2025 r.)
Liczba mieszkań w gminie.	GUS	1 x	2484 (2013 rok)	Wzrost
Długość dróg rowerowych.	GUS	1 x	0 km	Wzrost
Przyłącza sieci wodociągowej prowadzące do budynków.	GUS	1 x	2359 (2013 rok)	Wzrost
Przyłącza sieci kanalizacyjnej prowadzące do budynków.	GUS	1 x	958 (2013 rok)	Wzrost
Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku – ogółem.	GUS	1 x	669,25 ton (2013 rok)	Spadek
Liczba wypadków drogowych.	KP Policji w Oleśnie	1 x	4	Spadek
Liczba kolizji drogowych	KP Policji w Oleśnie	1 x	30	Spadek
Liczba pożarów.	KP Straży Pożarnej w Oleśnie	1 x	14	Spadek
Udział powierzchni gminy objętej MPZP.	Dane GUS	1 x	44,2%	Wzrost

2. CEL STRATEGICZNY. GMINA ZINTEGROWANA, AKTYWNA ORAZ ROZWIJAJĄCA SIĘ SPOŁECZNIE.

Wskaźnik	Źródło pozyskania danych	Częstotliwość pomiaru	Wartość początkowa (2014 r.)	Oczekiwany stan docelowy (2025 r.)
Liczba ludności	Dane UG	1 x	8298	Status quo
Udział ludności w wieku produkcyjnym	GUS	1 x	64,4%	Status quo
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym	GUS	1 x	14,7%	Status quo
Uczestnicy imprez	GUS	1 x	10 635	Wzrost
Osoby w gospodarstwach domowych korzystający z pomocy społecznej	GUS	1 x	547 (2013 rok)	Spadek
Liczba organizacji pozarządowych.	Dane UG	1 x	23 (2015 rok)	Wzrost
Aktywność w wyborach parlamentarnych	PKW	Zgodnie z terminami wyborów	38,83% (2011 rok)	Wzrost

Aktywność w wyborach samorządowych	PKW	Zgodnie z terminami wyborów	46,62% (2014 rok)	Wzrost
------------------------------------	-----	-----------------------------	-------------------	--------

3. CEL STRATEGICZNY. GMINA ROZWIJAJĄCA SIĘ GOSPODARCZO.

Wskaźnik	Źródło pozyskania danych	Częstotliwość pomiaru	Wartość początkowa (2014 r.)	Oczekiwany stan docelowy (2025 r.)
Podmioty sektora prywatnego (liczba).	GUS	1 x	429	Wzrost
Liczba osób zatrudnionych ogółem.	GUS	1 x	726	Status quo
Liczba inwestorów w gminie.	Dane UG	1 x	0	Wzrost
Liczba bezrobotnych.	GUS	1 x	276	Spadek
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.	GUS	1 x	5,4%	Spadek
Dochody własne gminy.	Dane UG	1 x	9 255 576,77 zł	Wzrost

7.5 Ewaluacja strategii

W szerokim aspekcie ewaluacja dotyczy realizacji Strategii oraz jej wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy gminy i jej społeczności.

W wąskim aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów Strategii, przy czym kryteriami oceny zapisów są:

- wskaźniki realizacji celów strategii,
- rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w strategii),
- realizacja wizji rozwoju (wg przyjętych składników wizji).

Ewaluacja działań wynikających ze Strategii będzie się opierała na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań – czy i w jaki sposób Strategia wpłynie na grupy docelowe, przyczyni się do poprawy sytuacji na terenie gminy,
- ocena w trakcie realizacji działań – odpowiada na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku,
- ocena po realizacji działań – ocena długoterminowego wpływu Strategii na grupy docelowe, czy efekty wynikłe z zastosowania Strategii są trwałe.

Strategia będzie podlegała ewaluacji w trakcie jej obowiązywania oraz po zakończeniu okresu, na który została opracowana (ex-post) w 2025 r.

7.6 Finansowanie strategii

Narzędziami realizacji Strategii poza budżetem Gminy mogą być:

- programy operacyjne na okres programowania 2014-2020 tj. PO Inteligentny Rozwój, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Wiedza Edukacja Rozwój, PO Polska Cyfrowa, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014 – 2020, Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- krajowe programy rozwoju, w tym programy ministerialne,
- programy fundacji celowych,
- inwestycje prywatne.

W konsekwencji potencjalne pozabudżetowe źródła finansowania Strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Instrument Łącząc Europę, Europejski Fundusz na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki organizacji pozarządowych,
- kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST.

8. SPIS RYSUNKÓW I TABEL

Rysunek 1. Umiejscowienie Gminy Rudniki w Polsce.	6
Rysunek 2. Powiaty wchodzące w skład województwa opolskiego.....	7
Rysunek 3. Gminy wchodzące w skład powiatu oleskiego.....	8
Rysunek 4. Położenie Gminy Rudniki na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych województwa opolskiego.	10
Rysunek 5. Struktura użytkowania gruntów w 2014 roku.	14
Rysunek 6. Zmiany w powierzchni gruntów w latach 2012-2014.....	15
Rysunek 7. Struktura użytków rolnych w 2014 roku.....	15
Rysunek 8. Budynki nowe w latach 2010-2014.....	22
Rysunek 9. Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne w 2013 roku.....	22
Rysunek 10. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2010-2013.	23
Rysunek 11. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²) w latach 2010-2013.....	23
Rysunek 12. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²) w latach 2010-2013.	24
Rysunek 13. Układ komunikacyjny w gminie Rudniki.	25
Rysunek 14. Edukacyjna ścieżka rowerowa Gminy Rudniki.	26
Rysunek 15. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności w latach 2010-2013.....	27
Rysunek 16. Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w latach 2010-2013 (w m ³).....	28
Rysunek 17. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności w latach 2010-2013.....	30
Rysunek 18. Liczba ludności (w tym kobiet i mężczyzn) w latach 2010-2014.....	35
Rysunek 19. Struktura mieszkańców gminy pod względem wieku.....	36
Rysunek 20. Struktura wieku ludności gminy w 2014 roku.....	37
Rysunek 21. Ruch naturalny w gminie Rudniki w latach 2010-2014.....	38
Rysunek 22. Liczba pracujących w gminie w latach 2010-2013.	39
Rysunek 23. Pracujący według płci w latach 2010-2013.....	40
Rysunek 24. Liczba bezrobotnych w Rudnikach w latach 2010-2014.	41
Rysunek 25. Liczba bezrobotnych wg płci.	41
Rysunek 26. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014.	42
Rysunek 27. Źródła dochodu gospodarstw domowych w 2010 roku.	43

Rysunek 28. Dochody gminy Rudniki w latach 2010-2014.....	57
Rysunek 29. Dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca w latach 2010-2013.	59
Rysunek 30. Wydatki gminy Rudniki (w zł) wg typu (w%) w latach 2010-2013.	59
Rysunek 31. Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca w latach 2010-2013.	61
Rysunek 32. Cele strategiczne i operacyjne.	74
Tabela 1. Liczba gospodarstw rolnych według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych w 2010 roku.	16
Tabela 2. Powierzchnia gruntów leśnych (ha) w gminie Rudniki w latach 2010-2014.	16
Tabela 3. Powierzchnia lasów (w ha) w gminie Rudniki w latach 2010-2014.	17
Tabela 4. Lesistość w latach 2010-2013.	17
Tabela 5. Liczba osób zatrudnionych w poszczególnych sektorach w 2013 roku.	19
Tabela 6. Budynki mieszkalne i mieszkania w gminie Rudniki w latach 2010-2014.....	21
Tabela 7. Sieć wodociągowa w gminie Rudniki w latach 2010-2013.	27
Tabela 8. Sieć kanalizacyjna w gminie Rudniki w latach 2010-2013.	29
Tabela 9. Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku w gminie Rudniki w latach 2010-2013.....	31
Tabela 10. Odpady komunalne zmieszane na 1 mieszkańca w latach 2010-2013.....	32
Tabela 11. Energia elektryczna w gospodarstwach domowych w powiecie oleskim w latach 2010-2013...	33
Tabela 12. Ruch naturalny w gminie Rudniki w latach 2010-2014.	37
Tabela 13. Saldo migracji wewnętrznych dla gminy Rudniki w latach 2010-2014.....	38
Tabela 14. Saldo migracji zagranicznych dla gminy Rudniki w latach 2010-2014.....	39
Tabela 15. Działalność Ośrodka Kultury w Rudnikach w latach 2011-2014.....	43
Tabela 16. Kalendarz najważniejszych imprez organizowanych przez GOKSiR w Rudnikach.	44
Tabela 17. Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2013/14.	47
Tabela 18. Gimnazjum w Rudnikach w roku szkolnym 2013/14.....	47
Tabela 19. Porównanie poziomu wykształcenie ludności na obszarze powiatu oleskiego, województwa opolskiego oraz kraju – odsetek ludności w stosunku do liczby mieszkańców w wieku powyżej 13 lat.	48
Tabela 20. Wydatki budżetu gminy na pomoc społeczną w latach 2010 – 2014 (w tys. zł).....	53
Tabela 21. Osoby korzystające z pomocy społecznej w latach 2010-2013.	53
Tabela 22. Przestępczość na terenie gminy Rudniki w latach 2012 – 2014.	54
Tabela 23. Zdarzenia drogowe na terenie gminy Rudniki w latach 2012 – 2014.....	55
Tabela 24. Ilość pożarów ze względu na wielkość w latach 2010 – 2014 w gminie Rudniki.	55
Tabela 25. Ilość i rodzaj miejscowych zagrożeń w latach 2010 – 2014 w gminie Rudniki.	56
Tabela 26. Struktura dochodów wg działów Klasyfikacji Budżetowej (w %) w latach 2010-2014.....	57
Tabela 27. Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej (w %) w latach 2010-2013.....	60

9. BIBLIOGRAFIA

Urząd Gminy w Rudnikach

POŚ, źródło danych: Pobór wód w województwie opolskim w 2009 r. – opracowanie WIOŚ Opole

Strony internetowe:

www.gminy.pl

www.rudniki.pl

<http://www.nid.pl>

<http://lodz.ipn.gov.pl>

<http://www.stat.gov.pl>

www.spdalachow.szkolnastrona.pl

www.rozklad-pkp.pl

www.e-podroznik.pl

<http://www.psse.olesno.info.pl/>

www.powiatoleski.pl/

www.cie.men.gov.pl

<http://www.windak.art.pl/>

www.pkw.gov.pl

www.aplikacje.nfz.gov.pl

<https://zip.nfz.gov.pl>

[www.pl.wikipedia.org/wiki/Rudniki_\(gmina\)](http://www.pl.wikipedia.org/wiki/Rudniki_(gmina))

<https://pl-pl.facebook.com/lzsrudniki>

<http://www.odnowawsi.eu>

<http://www.zlotakaczka.eu/>

http://specster.nazwa.pl/_maxman/chata/

<http://standard.eko.org.pl/>

<http://www.gornaprosna.pl/166/promocja.html>

<http://www.psp.olesno.pl/>

III. ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1. PROTOKÓŁ SPRAWDZAJĄCY POSTĘPY W REALIZACJI STRATEGII

Zadanie / cel operacyjny	Opis zadania / jednostka odpowiedzialna	Mierzalny efekt realizacji zadania	Wskaźniki rezultatu